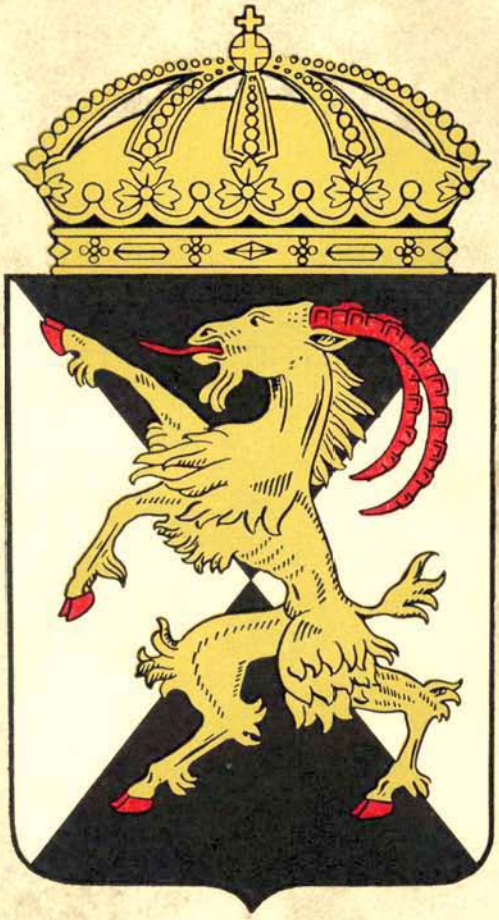

BOCKEN

Årsskrift för Hälsinge regementes Kamratförening 1971

BOCKEN

årsskrift

Utgiven av HÄLSINGE REGEMENTES KAMRATFÖRENING 1971

I redaktionen:

IVAR SJÖDIN M. FL.

Ljusdals Tryck AB, Ljusdal 1971

INNEHÅLL

Förord 7
Själavård och musik 9
Regementspräster och musikanter 12
Med prästrock som uniform och bönboken som vapen 15
Regementets historia i krönikespelets form 18
Militärmusiken blir snart en saga blott 19
Galoschslag på trumma kanonbuller på Berns 25
En krigarvisa 28
Med knallpåk uti handen jag slåss för kung och land 29
Delar av "Himlaspelet" tillkom på Kungsbäck 31
En krigsman skriver hem från polska kriget 1657 33
Den gamle knektens dagboksanteckningar 35
En äkta "mohedning" med många lägerminnen 45
Karl XI gav regementet en gul bock som symbol 51
En signalist med plåttratt och gökrop mitt i vintern 55
I 14 S 63
Ett solvarv i kronans kläder 67
Vi och vårt kompani under rekrytåret 92
I fädrens spår för framtids segrar 109
Med svenska krigsmän på Europas härvägar 117
Som officer i FN-tjänst på Afrodites ö 123
Organisationsförsöken inom Gävle garnison 129
Under året bortgångna kamrater 132
Kamratföreningens verksamhet år 1970 133
Annonsavdelning 135

FÖRORD

Enligt kamratföreningens stiftelseurkunder har föreningen till huvudsyfte att "verka för vidmakthållandet och stärkandet av sambandet mellan regementet och bygden samt samhörigheten mellan nuvarande och förutvarande hälsingesoldater".

Årsboken "Bocken" är vårt främsta hjälpmedel att upprätthålla kontakten mellan nutid och förgången tid. De senaste åtta årgångarna behandlar indelningsverkets olika sockenkompanier av Kungl Hälsinge regemente. Sammantagna utgör dessa årsböcker ett unikt dokument, som under årens lopp har skapats av Bockens redaktion.

Inom regementet föreligger planer på att inom rekrytkompanierna föra sockenkompaniernas tradition vidare. Ett första steg i denna riktning har tagits. Grundutbildningskompanierna för fr o m detta utbildningsår sockenkompaniernas vapen som igenkänningstecken på sina fordon. Detta är emellertid endast ett yttre tecken. Vida viktigare är det att ett reellt samband etableras mellan utbildningskompanierna och de socknar ur vilka de ursprungligen rekryterades. Denna kontakt ökar i betydelse som traditionsvårdare allteftersom arbetet med kommunsammanslagningar fortskrider.

I och med att kapten Gunnar Fernquist 12/9 1970 lämnade oss för alltid, förlorade kamratföreningen och Bockens redaktion en hängiven traditionsvårdare. Han ägde en osedvanlig förmåga att ur gången tid få fram fakta, som äger relevans i nuet. Hans Mohedsutställning sommaren 1970 i samband med Söderhamns 300-årsjubileum och Hälsinge flygflottiljs 25-årsjubileum var ett synbart bevis härpå. Minnesbilderna från gången tid kom under hans hand att på ett utmärkt sätt harmoniera med den moderna teknik, som flottiljen uppvisade. — Ända tills sjukbädden satte en de-

finitiv gräns arbetade Gunnar Fernquist med förberedelserna för årets "Bocken". För kamratföreningen är tomrummet efter honom stort.

Årets Bocken kan sägas utgöra ett synligt bevis på den anda av självuppoffring som präglar många medlemmar och sympatisörer. Jag vill särskilt frambära kamratföreningens tack till Erik Wickberg, Sven Bratt och Ivar Sjödin. Trots hårda engagemang i den normala gärningen har årets Bocken-redaktion — och flera med dem — icke tvekat att ställa all tillgänglig fritid till föreningens förfogande. Kamratföreningens varma tack!

Jan Smedler

Ordförande i Kungl Hälsinge reg kamratförening

I 14 KAMRATFÖRENING

skall verka för vidmakthållandet och stärkandet av sambandet mellan regementet och bygden samt samhörigheten mellan nuvarande och förutvarande hälsingesoldater.

Medlemskap kan vinnas av varje svensk man och kvinna, som hyser intresse för föreningens verksamhet.

SJÄLAVÅRD OCH MUSIK

Mo kyrka

Mo socken hade redan under medeltiden en egen kyrka, belägen omkring 5 km öster om den nuvarande, som uppfördes åren 1818—1822 efter arkitekt Axel Almfeldts ritningar och invigdes 1837 av ärkebiskop Johan Olof Wallin. Någon närmare anknytning till sockenkyrkan hade visserligen icke det på Mohed under vissa delar av året förlagda regementet, vilket ju hade sitt eget prästerskap, men som detta saknade egen gudstjänstlokal, har ovanstående bild av sockentemplet fått stå som symbol i årets "Bocken"

även för själavården vid regementet. Bidragande därtill är också den omständigheten, att regementet på sin tid överlämnade till Mo kyrka en minnestavla, som nu pryder ena korväggen där.

Minnestavlan i Mo kyrka.

Regementets prästerskap skulle enligt Karl XI:s indelningsverk bestå av en regementspräst och två bataljonspredikanter. Så var också förhållandet till 1743, då 1:e bataljonspredikanttjänsten indrogs, varefter denna lön fördelades mellan de två övriga prästerna. Den anslogs enligt en Kungl. förordning av 11 juli 1815 till löneförhöjning åt bataljonsläkarna. Med tiden indrogs även 2:e bataljonspredikanttjänsten, och regementspastorn blev ensam företrädare för själavården. Han var också den ende av regementets präster, som i äldre tider bestods med löneboställe, beläget i Säversta, Bollnäs, och inköpt av kronan omkring 1695.

Regementets gudstjänster hölls vanligen helt "fältmässigt" i det fria med en trumma upplagd på två andra trummor som "predikstol" samt regementsmusikkåren som ersättare för kyrkans orgelverk.

Musikkåren omfattade vid yngre indelningsverkets början endast skallmejblåsare, pipare och trumslagare. De två förstnämnda kategorierna indrogs emellertid 1721. Under senare hälften av 1700-talet skapades dock så småningom en regementsmusikkår i mera modern mening, ursprungligen bestående av gemena soldater, från omkring 1800 förstärkt även med oboister, och från ungefär samma tid omnämnes även en särskild musikledare. I kåren ingick också från 1834 en del underofficerare under benämningen fältmusikanter.

Erik Wickberg

Regementets Dag

äger rum i GÄVLE

söndagen den 5 september 1971

REGEMENTSPRÄSTER OCH MUSIKANTER

REGEMENTSPRÄSTER

1682—1689 *Nerbelius, Laurentius Petri.* Död 1689.

1689—1694 *Limnolius, Krysostomus.* Prästvigd 1668, kyrkoherde i Segersta 1693, död 1711.

1694—1702 *Beronius, Olaus.* Född 1647, prästvigd 1691, kyrkoherde i Hedesunda 1702, död 1716. Bevistade slaget vid Narva 1700 och följde Karl XII genom Polen.

1702—1707 *Ruth, Olaus.* Prästvigd 1699, död i fält 1707 i Golding i Kurland kort efter mottagen fullmakt på kyrkoherdetjänsten i Hille.

1708—1709 *Sahlner, Bengt.* Född 1668, fången 1709 vid Perevolotjna och förd till Sibirien, hemkom 1722 och återgick i tjänst, kyrkoherde 1724 i Tillinge, död 1735.

1709—1716 *Ekeberg, Lars.* Prästvigd 1704, fången 1713 vid Tönnings övergång och förd till Sonderburg, "men kom lyckligt därifrån med en farkost till Gottland" samma år, kyrkoherde i Skog 1716, död 1743.

1717—1720 *Backmark, Petter.* Född 1682, prästvigd 1713, kyrkoherde i Ovansjö 1720, död 1730.

1721—1722 *Landgren, Lars.* Tjänstgjorde efter Sahlners återkomst ett par år som bataljonspräst, död 1742 på hemresan från kriget i Finland.

1722—1724 *Sahlner, Bengt.* Se ovan!

1724—1742 *Landgren, Lars.* Se ovan.

1743—1745 *Montén, Lars.* Född 1694, prästvigd 1727, kyrkoherde i Söderala 1745, död 1757.

1745—1768 *Hedman, Lars.* Född 1712, prästvigd 1741, kyrkoherde 1768 i Alfta, död 1782, tjänstgjorde vid högkvarteret under Pommerska kriget.

1768—1779 *Isaeus, Magnus.* Född 1721, prästvigd 1751, kyrkoherde i Skuttunge 1779, död 1792, ensam präst vid regementet under 2½ års fälttåg i Pommern.

1780—1793 *Ehn, Karl Peter.* Prästvigd 1776, kyrkoherde i Eksjö 1793.

Övre raden fr. v.: Regementspastorerna Olof Hallborg, Klas Bruno Hennig och Ivar Hultin. Undre raden fr. v.: Regementspastor Karl Fredrik August Dahlbom och musikdirektör Anders Andersson.

1793—1799 *Rönqvist, Per Axel.* Född 1765, prästvigd 1791, regementspräst vid Upplands regemente 1802, kyrkoherde i Veckholm 1805, död 1826.

1800—1804 *Nyman, Per Bengtsson.* Född 1761, prästvigd 1786, kyrkoherde i Österfärnebo 1804, död 1836.

1805—1814 *Enebom, Adolf Ludvig.* Född 1769, prästvigd 1797, fältprost 1813, kyrkoherde i Falun 1814, död 1857. Bevistade fälttåget i Finland 1808—1809, därunder bl. a. drabbningarna vid Lappfjärd och Oravais.

1815—1824 *Holm, Karl Johan.* Född 1881 i Helsingfors, prästvigd 1807, kyrkoherde i Själevad 1824, död 1867. Bevistade som bataljonspräst vid Savolax fältjägare fälttåget i Finland 1808—1809 och därunder 11 "affärer".

1825—1830 *Malmberg, Daniel.* Född 1792, prästvigd 1816, kyrkoherde i Knutby och Faringe 1830, död 1854.

1831—1836 *Stjernberg, Per.* Född 1798, prästvigd 1821, kyrkoherde i Piteå 1856, kontraktsprost 1873, död 1885.

1836—1853 *Delin, Anders Fredrik.* Född 1801, prästvigd 1826, kyrkoherde i Sunne 1853, död 1854.

1853—1858 *Bergman, Henrik.* Född 1807, prästvigd 1830, död 1858.

1859—1869 *Forsslund, Karl Johan.* Född 1814, prästvigd 1837, död 1873.

Från v.: Musikdirektörerna Fredrik Vilhelm Ringvall, Karl Anders Clementz och Axel Teodor Willners.

1869—1880 *Hallborg, Olof.* Född 1815, prästvigd 1841, kyrkoherde i Torstuna 1878.

1881—1883 *Nordblom, Robert Ambrosius.* Född 1842, prästvigd 1866, död 1883.

1884—1898 *Hennig, Klas Bruno.* Född 1852, prästvigd 1877, kyrkoherde i Sigtuna 1895.

1898—1913 *Hultin, Erik Ivar.* Född 1866, prästvigd 1893, kyrkoherde i Bollnäs 1924, död 1924. Initiativtagare till soldathemmet vid Kungsbäck.

1913— *Dahlbom, Karl Fredrik August.* Född 1884.

MUSIKDIREKTÖRER

—1827 *Hübinette, Klas.* Född ca 1780, nämnes musikdirektör 1814, avgången 1827.

1827—1829 *Bock, Karl Friedrich.* Född 1800 i Berlin, flöjtist vid hovkapellet i Stockholm 1829, död 1841.

1829— *Höniche, C. G.*

1846—1870 *Andersson, Anders.* Född 1820, t.f. musikdirektör, kompositör av bl. a. en känd sorgmarsch, avsked 1870.

1870—1890 *Ringvall, Fredrik Vilhelm.* Född 1825, t.f. musikdirektör 1870, musikdirektör 1882, avsked 1890, död 1893.

1890—1912 *Clementz, Karl Anders.* Född 1866, musikanförare 1890, musikdirektör 1891, musikunderlöjtnant 1906, avsked 1912.

1912— *Willners, Axel Teodor.* Född 1872, musikunderlöjtnant 1912, avsked 1923.

MED PRÄSTROCK SOM UNIFORM OCH BÖNBOKEN SÅSOM VAPEN

Regementets präster hade inte som enda uppgift att sörja för krigsfolkets själavård i fred, de skulle också följa sitt förband i fält och dela dess med- och motgångar. När Hälsingarna vid stora nordiska krigets utbrott år 1700 kallades under fanorna, fanns sålunda såväl den 53-årige regementsprästen Olaus Beronius som de två bataljonsprästerna Bengt Sahlner och Lars Broman bland de uttågande. Den förstnämnde var sedan 1694 knuten till regementet och bestred denna syssla till 1702, då han i Wischow i Polen fick kungens fullmakt på kyrkoherdetjänsten i Hudiksvall, där han slutade sina dagar 1716.

Han efterträddes som regementspräst av Olaus Ruth, bondson från Delsbo, vilken befann sig med regementet i Kurland, då han den 19 december 1707 utnämndes till kyrkoherde i Hille. Han hann emellertid aldrig tillträda denna tjänst, ty redan halvannan vecka efter utnämningen avled han i Goldingen i Kurland.

Bengt Sahlner, född 1668 i Uppland, som vid uttåget 1700 var 1:e bataljonspräst, befordrades i januari 1708 till regementspräst efter den bortgångne Ruth och åtföljde regementet på dess fortsatta marsch mot Poltava. Där föll han liksom de återstående resterna av regementet i rysk fångenskap och fördes till Sibirien, varifrån han hemkom först 1722. Han avled 1735, efter att de sista elva åren ha verkat som kyrkoherde i Tillinge församling.

Hans kollega, 2:e bataljonsprästen Lars Broman, dog i fält redan 1701 och efterträddes av Per Höglund, född 1670 i hälsingesocknen Hög. När Höglund efter två års krigstjänstgöring i Livland och Kurland tillträdde komministertjänsten i Forsa, intog Magnus Jung hans plats som bataljonspräst. Om Jung är ej mera känt, än att han avgick 1706 och som efterföljare fick Olof Gallenius, född 1670 i Hanebo. Gallenius blev liksom Sahlner

rysk fånge efter Poltavaslaget 1709 och framlevde åren 1709—1721 i Seranski i Sibirien. Även han återkom emellertid till hemlandet och slutade sina dagar som kyrkoherde i Årsunda.

*

Lars Ekeberg, kyrkoherdeson från Skog i Hälsingland, utnämndes 1709 till regementspräst vid det då nyrekryterade regementet. Han hade redan 1708 förordnats till Riga med 200 rekryter ur Västerbottens regemente, men beordrades 1709 i början av denna stads belägring att till Sverige medfölja den lilla del av Hälsinge regemente, som efter Liesnaslaget 1708 återkommit till Riga.

År 1712 fick Ekeberg åter dra i fält med regementet, som då ingick i general Stenbocks till Skåne sammandragna armé. Sitt elddop fick Ekeberg i slaget vid Gadebusch i december 1712 och följde sedan regementet till Holstein och slutligen till fästningen Tönning. Under danskarnas belägring av fästningen måste han utstå "åtskilliga svårigheter, sedan de bägge andra regementspastorerna blivit döda", och vid kapitulationen blev han dansk fånge, "men kom lyckligen därifrån med en farkost till Gotland". Han dog 1743 såsom kyrkoherde i Söderala.

De i Tönning 1713 avlidna bataljonsprästerna var Olaus Enqvist (död 9 mars) och Georg Ceder (död 15 april), i tjänst vid regementet sedan 1710 respektive 1712.

*

Då Hälsingarna hösten 1718 ingick i general Armfelts armé, som från Jämtland inföll i Norge, medföljde åtminstone de två bataljonsprästerna. Den ene av dem, 2:e bataljonsprästen Erik Selijn, avled under fälttåget redan i augusti, medan hans kollega Erik Isaeus, kyrkoherdeson från Segersta och född 1688 bevistade hela fälttåget och fick uppleva dess slutfas, den fruktansvärda hemmarschen över gränsfjällen, där bortåt hälften av regementet frös ihjäl. Som sviter av denna marsch förlorade han själv både hår och tänder och blev under sin återstående levnad sjuklig, "lärandes aldrig förgäta, hur det smakar att i grymmaste urväder leka jul på norska fjällen". Han utnämndes 1722 till komminister i Delsbo, där han slutade sina dagar 1766.

*

Om Adolf Ludvig Enebom, född 1769 i Stockholm, vilken 1805 blev regementspastor, heter det i ett eftermäle, att han bevistade fälttåget i Finland och Västerbotten 1808—1809 och därunder de blodiga affärerna vid Lappfjärd och Oravais, ävensom att han

"åtföljt regementet så under marscher som i fält och alltid, även vid de svåraste tillfällen såsom under krigets häftigaste utbrott, med sin närvaro och det honom egna livande sätt att framställa religionens sanningar gjutit tröst och mod uti soldatens hjärta samt likasom förlikt den genom blessyrer eller annars olycklig blivne med sitt svåra öde". Han var vid sin bortgång 1857 kyrkoherde i Stora Kopparbergs församling i Falun.

*

Som regementspastor efterträddes han av Karl Johan Holm, född 1781 i Helsingfors och son av en skomakarmästare. Han kom till Hälsingarna först 1815, men hade dessförinnan varit knuten som bataljonspredikant till Savolax fältjägare och därunder bevistat inte mindre än elva affärer under kriget 1808—1809 samt "med det mest utmärkta nit och skicklighet ensam bestritt själavården vid regementet". Han följde senare Hälsinge regemente under fälttåget mot Norge 1813—1814, benådades 1856 med Karl-Johansmedaljen och hann under sin långa verksamhet som kyrkoherde och sedermera prost i Själevad bli jubelmagister både i Helsingfors och Uppsala. Han levde ända till 1867.

Erik Wickberg.

REGEMENTETS HISTORIA I KRÖNIKESPELETS FORM

Mitt under brinnande världskrig skrev år 1940 ett författarteam, bestående av hälsingekaptenen Gert Nilsson och redaktör Erik Wickberg, Gävle, ett krönikespel om Hälsinge regemente. Med dåvarande fältprosten, framlidne kyrkoherden i Hille Bengt Wallman (själv tidigare reservofficer vid Hälsingarna) som uppläsare och flera amatörskådespelare från Gävle som medverkande uppfördes krönikespelet på senhösten samma år på Gävle teater och sedermera i förkortat skick även på andra platser i länet. Krönikespelet inrepeterades i regi av blomsterhandlare Johan Jansson, välbekant ledare av Furuviks barnteater, och för dekorationerna svarade reklamtecknare W. A. Danielsson, Gävle.

Vid premiären i Gävle togs ovanstående scenbild, föreställande en fältgudstjänst omedelbart före en drabbning.

MILITÄRMUSIKEN BLIR SNART EN SAGA BLOTT

Det sista taptot . . .

Den 14. maj 1957 klockan 2000 spelade Kungl Hälsinge regementes musikkår sitt sista tapto. Det skedde inför den församlade officerskåren, som nämnda dag gav sin årliga så kallade veteranmiddag för avgångna kamrater. Dagen därpå avtackades musikkåren officiellt i Regementsparken av dåvarande regementschefen, överste Henriksson. Inneliggande trupp samt fanvakt stod uppställda vid allén fram till minnesstenen, då musikkåren kom anmarscherande från musikkasernen. Efter parad för fanan, högtidstal och regementets marsch avmarscherade musikkåren till tonerna av den nykomponerade regementets defileringsmarsch,

tillkommen på initiativ av förre regementschefen överste Göransson. En del av regementets själ hade för evigt tystnat!

När regementet därefter skulle ha militärmusik transporterades förutvarande Dalregementets musikkår, omdöpt till arémusikkåren sedermera militärmusikkåren i Falun, ner till oss på hälsingarna. Med åren har tyvärr dessa efterlängtade besök blivit allt färre och färre. Och frågan är nu hur länge vi ytterligare kommer att få lyssna till falumusikernas toner. Minnesmärket över svensk militärmusik kommer nämligen i år att resas, om det överhuvudtaget med ett ord kommer att nämnas att denna urgamla institution kommer att försvinna och upplösas i något så diffust som statens regionmusik. Sic transit gloria mundi!

Den 30. juni 1971 går tystnadssignalen för svensk militärmusik. Detta är någonting högst unikt och skulle bara kunna vara möjligt i detta land, som har världsrekord i att göra sig urarva. Man är dessutom naiv nog att tro att den nya regionmusikorganisationens medlemmar skall kunna svara upp som militärmusiker, när så krävs. Så länge den gamla stammen militärmusiker finns kvar kommer det kanske att gå. Men vad händer sedan? Varför har ingen vågat uttala vad det verkligen rör sig om, nämligen avskaffandet av militärmusiken inte bara som organisation utan även som musikart? Förvånansvärt är att man även på militärt håll ansett tillvägagångssättet vara riktigt, ty några protester har sannerligen icke avhörts. Det kan i detta sammanhang påpekas, att de olika musikavdelningarna inte nödvändigtvis till fullo måste behärska för marschmusik nödvändiga instrument. Vid en musikavdelning, exempelvis den i Falun, kan man bli experter på stråk- och träblåsinstrument. Man kan således icke ställa upp med ett fullvärdigt antal musiker för marschmusik med krav på att det skall ljuda väl. Men det kanske inte kommer att ställas krav på det heller, vem vet!

Militärmusikens rent militära betydelse i dag är, om man skall vara uppriktig, ytterst liten. Det är bland annat detta, som man tagit fasta uppå, då man diskuterat dess vara eller icke vara. Men att för den skull rycka upp med rötterna och rasera en traditionsrik organisation är att gå väl långt. Redan i dag bedriver militärmusiken en omfattande verksamhet utanför kaserngrindarna till allmänhetens och kulturlivets fromma. De uppgifter, som man nu tänker sig för regionmusiken, skulle med vissa justeringar mycket väl ha kunnat lösas med musiker kvar i en militär musikorga-

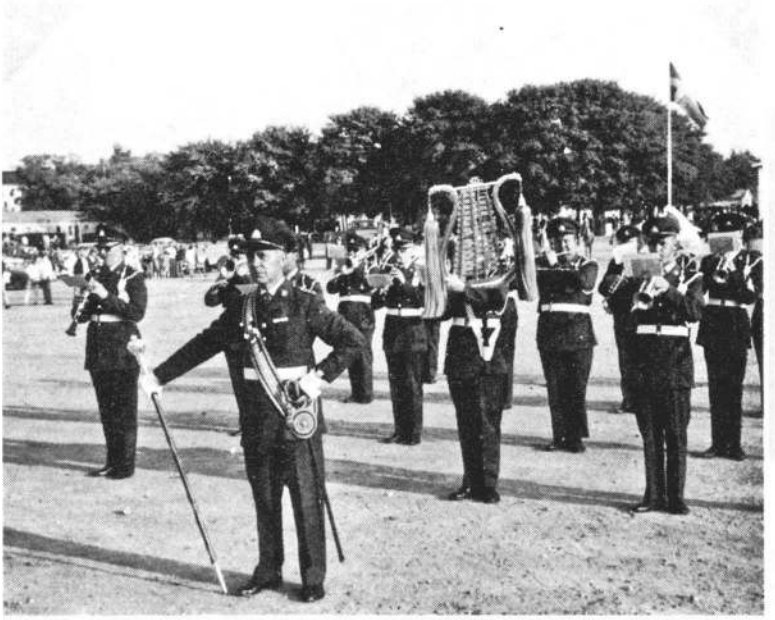
Musikkåren i fält i uniform modell 1910.

nisation. Men militärmusik är ju inte populärt i vissa kretsar, något som förstås även drabbat själva benämningen "militärmusik".

Militärmusiken i sin begynnelse var en ren "krigsmusik". Redan i bibeln talas ju om hur basunstötar fick Jerikos murar att rasa samman. Äldsta tiders instrument hade som syfte att hålla samman förbanden, igenkänningssignaler, och att ge och vidarebefordra order. Sålunda fanns signaler för exempelvis anfall, eld upphör m m samt de av även moderna tiders soldater flerfaldiga gånger hörda signalerna på jägarhorn för revelj, mat, uppställning, tapto o d.

De första, enligt vad vi känner till, namneligen redovisade musikerna vid regementet är fyra trumslagare från Mats Törnes fännika på 1550-talet. Genomgående vid militära förband från denna tid och fram till långt in på 1600-talet fanns pipare och trumslagare, varav de sistnämnda var i majoritet. Då regementet överfördes till Tyskland under 30-åriga kriget fanns på vartdera av de åtta kompanierna en pipare och två trumslagare. Under Karl XI:s tid förstärktes antalet musiker med fyra skalmejblåsare, sedermera kallade hautboister. Dessa fördelades icke på kompanierna utan hölls samman vid regementsstaben.

Efter Karl XII:s frånfälle förföll militärmusiken p g a brist på pengar. Man bibehöll enbart trumslagarna. Det utländska inflytandet gjorde sig emellertid påmint mot mitten och slutet av

Militärmusikkåren från Falun.

1700-talet av vilken anledning musiker ånyo började anställas. För detta ändamål ianspråktogs obesatta soldatrotar. Som regel var det regementschefen och officerskåren som svarade för uppsättandet av musikkårer. På vissa regementen fanns särskilda musikkassor för att avlöna musikerna och för att inköpa instrument. Med tanke på att vi numera får musik från Dalregementet så kan nämnas, att detta regemente lär ha varit först med att sätta upp en musikkår och det redan på 1760-talet. Troligt är att musiken ännu vid denna tid mest utnyttjades för att hålla takten och för att ge signaler vid marscher och manövrer. Konsertmusik i mer eller mindre modern mening förekom ej alls.

Under 1800-talet fick musikkårerna en fastare organisation. Många musiker och även musikdirektörer kom över till Sverige från Tyskland. Ett resultat av detta ser eller snarare hör vi än i dag i form av alla de regementsmarscher av tyskt ursprung, som finns vid våra förband. Så är fallet med vår egen marsch, som i orginal heter "Marsch im Trabe" (se Bocken 1960/61). Numera, om en regementsmarsch skall antagas, är det fastställt att den skall vara en svensk komposition.

Numerären på musikkårerna var mycket varierande. Musikkårer på upp mot 50-talet man var icke ovanligt. I början av detta sekel var så fallet med hälsingarnas musikkår. Huruvida sedan kvalitén stod i direkt proportion till numerären undandrar sig författarens bedömande.

Svensk militärmusik har dock icke gått en lugn "ålderdom" till mötes. Få områden inom vårt samhälle har väl varit så utsatta för så många utredningar, organisationsförsök, omorganiseringar, "ombeväpningar" och namnbyten som musikväsendet inom krigsmakten, något som otvivelaktigt satt sina spår på kvalitén. Genom 1925 års nedrustning krympte antalet musikkårer med cirka hälften till ett antal av omkring trettio med varierande numerär. Under andra världskrigets beredskapsår hade militärmusiken medvind i seglen och ett flertal kårer nyuppsattes, främst vid flygvapnets flottiljer men även vid en del arméförband. Under början av 50-talet mojnade vinden och övergick ganska snart till motvind. År 1957 var det dags för nästa reduktion av kårerna till 26 stycken. Men redan efter tre år försvann en av de tre i Stockholm stationerade. Och, som sagt, om knappt ett halvår har de resterande musikkårerna upplösts. Tystnadssignalen har definitivt gått!

Att dessa rader nedtecknats och medtagits i årets Bocken kan kanske synas underligt. Det militärmusikaliska kapitlet i regementets historia avslutades ju i maj 1957. Härom står att läsa i regementets historia. Det kan tyckas så, men det finns dock tre orsaker varför detta appendix tillkommit. Först och främst — regementet har haft en egen musikkår och har således spelat en aktiv roll i musikaliska sammanhang. För det andra så överflyttades flertalet musiker vid hälsingarna i samband med musikkårens upplösning till Dalregementet. Musikkåren vid detta regemente har sedan dess tjänstgjort åtskilliga gånger på regementet vid Kungsbäck. Tredje orsaken, slutligen, är att i militärmusikkåren i Falun tjänstgör fortfarande en f d hälsingemusiker, nämligen musikförvaltaren Hilmer Kadesten, tenorbasunisten.

Vad kommer vi att minnas av svensk militärmusik? Minnena skiftar beroende på i vilket sammanhang, vi har stött på denna musikart i vårt svenska samhälle. Det kan vara minnen av konserter i parker och på torg, vaktparader, underhållning på sjukhus och pensionärshem, större konserter i konserthus och på teatrar, stämningsfulla musikandakter i våra kyrkor, Ja, i stort sett överallt har man kunnat möta svensk militärmusik. Och vi, som full-

gjort vår militärtjänst, har icke kunnat undgå att höra toner av alla de slag: Konserter i matsalen, så torsdagsärterna snabbt gled ner, sprittande toner då musikkåren mötte vid stadsgränsen efter en ansträngande övning, revelj av hela musikkåren första morgonen efter det att man ryckt in till första tjänstgöring. Men sist och inte minst — svenska arméns stora tapto, spelat en mörk sensommarkväll i marschallers och facklors sken. Vilket skådespel för både öga och öra! Det är så man kommer att minnas militärmusiken. Och skall man — i det ögonblicket den sista tonen i tystnadssignalen förklingat — sätta vitsord på den från scenen utmarscherande militärmusiken, så kan det bara bli ett, nämligen att den "troget tjänat och sig synnerligen väl skickat".

Knut Björkenstam.

För Tio kronor

blir Du medlem i Kamratföreningen och erhåller dessutom årsskriften "Bocken" gratis.

Bliv medlem genom att insätta kronor 10:— på postgiro 13 73 32, Kamratföreningen, I 14, Gävle.

GALOSCHSLAG PÅ TRUMMA
KANONMULLER PÅ BERNS

21 Johansson.

Det var den 1 oktober 1914 som jag blev musikeleven nr 21 Johansson vid Hälsinge regemente. Jag var bara 15 år då, och orsaken till att jag gav mig in på den militära banan var väl närmast, att tre andra Strömsbropojkar — Manne Widén, Gunnar Horn och Einar Andersson — strax förut tagit anställning vid samma musikkår.

Så berättar en av de få i livet kvarvarande musikerna från den tiden, sedermera rörmontören Erik Johansson, som unikt nog fick numret 21 även inom rörfirman och slutligen också som medlem i den pensionärsförening, där han fortfarande då och då sköter trumpinnarna vid föreningens sammankomster. Så nog kan det sägas att den musikeleven förblivit "ostraffbar" genom åren!

— Ja, har man en gång lärt sig slå trumma, så nog sitter de takterna sedan i så länge man lever, bekräftar Johansson. Som musikelever fick vi förstås först lära oss blåsa signaler, men sedan blev det att ta till trumpinnarna för att lära sig slå virvlar. Vi fick då hålla till uppe vid den så kallade "skansen" i skogen strax bortanför lilla övningsfältet, och vår läromästare var en gammal urstyv trumslagare, som hette Lundeberg.

— Det var en originell karl, som säkert kunde ha gått långt inom yrket, om han inte varit så svag för flaskan, och det var han förresten inte ensam om på den tiden, då brännvinet kostade bara 1:10 litern. Flera gånger blev han befordrad både till korpral och distinktionskorpral, men det gick inte lång tid, förrän han återigen degraderades, och när han omsider lämnade regementet var han alltjämt musikvolontär. Men som trumslagare var han oslagbar!

—Musikdirektör Willners lovade en gång Lundeberg 10 kronor, om han oavbrutet kunde slå virvlar på trumman under en hel timme. Det var ju ett kraftprov om något, men en tia var ju också mycket pengar på den tiden, och Lundeberg vann också vadet till allmän överraskning. Hans enastående skicklighet som trumslagare gjorde att han alltid måste vara med, när musiken eller någon del därav engagerades för att konsertera under sommaren på någon restaurang eller liknande. En av sina största framgångar hade Lundeberg på Berns i Stockholm, när musiken spelade "Under Bodens kanoner" och han med hjälp av en galosch frambringade "kanonskott" på bastrumman och samtidigt med trumpinnarna markerade "gevärseld".

— När det gällde att lära oss musikelever att slå virvlar, hade han sina egna metoder. Om vi slarvade eller slog fel, så nöp han till oss över fingrarna med trumpinnen, och om han av någon anledning avlägsnade sig från "skansen" för en stund, så band han fast oss vid ett träd, så att vi inte skulle kunna smita undan.

— Allt efter våra individuella anlag tilldelades vi med tiden ett särskilt instrument, och själv fick jag lära mig blåsa althorn. Men när regementet mobiliserades och sändes till Riksgränsen för bevakning, kommenderades jag med som signalist. Fast under hela tiden däruppe blåste jag faktiskt inte en enda signal, utan fick i stället tjänstgöra som servitör åt officerarna, d. v. s. kapten Sandberg och löjtnant Åström, som hade hyrt in sig i en tom villa. Där hade de bara var sin stol, så att när de en gång hade bjudit in några inspekterande officerare på middag, så fick de sitta på tomma trälådor. Sådant var fältlivet på den tiden, när de värnpliktigas avlöning utgick med 30 öre och familjebidraget för de inkallade med 50 öre per dag. Som "trummis" hade man förutom dagavlöningen en månadslön på 30 kronor, varav 3 kr. insattes på sparbanksbok. Städjan utgick med 80 kr., då man skrev under kontraktet.

— Ja, man bevarar många minnen från de fyra åren som "trummis" vid Hälsingarna. Till de mera besvärliga sakerna hörde naturligtvis den årliga så kallade rekrytmarschen, som också musikkåren skulle delta i. Jag minns en gång, då vi skulle marschera hem från Älvkarleby. Fanjunkare Hedmark, regementstrumslagaren, led svårt av "nippran", och då var det någon som rådde honom att gnida in skavsåren mellan skinkorna med salicyltalg.

Men det blev bara etter värre, och innan vi kom hem till Kungsbäck gick han böjd som en fällkniv.

— Vid ett annat tillfälle hade kårmedlemmarna skramlat till en liter brännvin och skickat en musikvolontär på cykel ner till Nordströms vinhandel i staden för att göra inköpet. Han hade stoppat flaskan innanför rocken, men på hemvägen råkade han köra emot en stolpe i närheten av Soldathemmet, varvid flaskan krossades. Rädd för att bli avslöjad cyklade han vidare med glasskärvorna innanför rocken för att rapportera olyckan till sina uppdragsgivare. Den dagens övningar avslutade kåren med att spela — Chopins sorgmarsch.

Erik Wickberg.

Visa "BOCKEN"

för Dina bekanta!

Intressera dem för KAMRATFÖRENINGEN

och skaffa nya medlemmar.

EN KRIGARVISA

Då plikten kallar, trumman ljuder
i striden äran för oss ann.
Till tävlan hon oss alla bjuder
i tro och lydnad med varann.
I stridens fulla rustning sjungen,
då riddar'n svor i korsets krig
åt Gud min själ, mitt liv för kungen
mitt hjärta flickan hindrar mig.
På krigets bullersamma bana
den ljuva tanken livar oss.
Deras böner för oss mana
de älskade som sakna oss.
Och fast den ömma makan gråter
och suckar höja hennes bröst,
den tid vi se varandra åter,
den skänker hugnad, frid och tröst.
Om vi för svärd och kulor falla
odödliga vi bli.
Av krigsmannen den dygd skall kallas
i den kära bygd vi födas i.
I minnets tempel skall stå tecknat
den svenska krigarens ädla namn,
vars anlete i döden bleknat
ett trasat slut i ärans famn.
Skall för de svenska bålda skaror
som uti Norges fjällor gå,
att trots nöd och krigets faror
som murar uti striden stå.
Då krigsbasuner bland oss skallar
vårt bröst så modigt höjer sig
Vår plikt på ärans fält och tullar
på svenska ärans ljuva stig.

(Ur soldaten Modds dagbok.)

MED KNALLPÄK UTI HANDEN JAG SLÅSS FÖR KUNG OCH LAND

Nils Eriksson.

Under 1920-talets rekrytutbildning med långa och krävande marscher sjöng soldaterna visor när det efterlängtade kommandot "Formering till tåg" nådde marschkolonnerna. Många av dessa vanliga visor med mer eller mindre mustigt innehåll och ofta med en mångfald verser sjöngs i olika versioner inom hela krigsmakten.

År 1926 tillhörde Nils Eriksson den åldersklass som fullgjorde sin värnplikt vid I 14. Begåvad med sångröst och skaldeådra beslöt han sig en kväll på luckan för att utöka repertoaren av marschvisor. Inspiration härtill fick han bl a av revykungen Karl-Gerhards melodi: "När kommer Du och ser hur fint jag bor".

En dragspelare Hedberg från Kilafors lärde sig melodin och snart ljöd en ny marschvisa på luckan, en visa som sedan sjöngs på tågresor mot fjärran manöverområden och på marscherna mot välkända Hille och Trödje m fl platser.

Visan som Nils Eriksson kallade "Hemma på Kungsbäck" levde kvar på regementet långt efter det författaren återvänt till sin civila gärning.

Texten, som skrevs för 45 år sedan, har författaren nu plockat fram ur minnet och den lyder:

Fast ej nå'n riktig krigsman
jag är ändå en riksman
som slåss för kung och fosterland

med knallpåk uti handen.
Jag slitit kärleksbanden
att hjärtat ej ska' stå i brand
jag skriver varje dag till tösen min
och frågar henne längtande i sinn:
När kommer Du och ser hur fint vi bor
luckan som vi har är rätt så stor
Sängar på varann
där sover varje man
och allesammans är ju som en bror.
Ett tvättrum med dusch och pissoar
är de enda nöjen som vi har
och maten som vi får
är kvar se'n många år
När kommer Du och ser hur fint vi bor

Ivar Hillström.

Fotnot: Textförfattaren och rekryten från 1926 är identisk med skådespelaren Nils Eriksson, bördig från Torsåker och bosatt 1971 i Stockholm med adress Smedsbacksgatan 1.

DELAR AV "HIMLASPELET" TILLKOM PÅ KUNGSBÄCK

Rune Lindströms självporträtt.

I år har i det närmaste 30 år förflutit sedan Rune Lindströms "Himlaspelet" uruppfördes i Leksand. Under denna tid har skådespelet blivit något av en nationalegendom. Det kan idag anses höra till svensk allmänbildning att ha sett spelet om "Then wäg som up til Himla bär".

Alla vi som haft glädjen att se Rune Lindström på scenen vill väl gärna tro att denne genuine dalkarl har gjort sin värnplikt under Dalregementets fana. Så är emellertid inte fallet. I vapenrocken har han varit hälsing.

Rune Lindström tjänstgjorde sommaren 1940 som studentbeväring vid Kungl Hälsinge regemente. Hans positiva livssyn och hans humor gjorde honom uppskattad både bland befäl och kamrater. Hans lyriska talang spred mycken glädje. Det berättas att någon lustig episod som inträffat under dagen, snabbt och elegant blev till en liten visa medan Rune Lindström tog en kopp kaffe på marketenteriet. Även som tecknare spred han glädje omkring sig.

En rekrytkamrat skriver så här om honom. "Så karikerade Rune Lindström sig själv en kväll, lutad över järnsängens blårutiga filtöverdrag i vårt logement. Det väcker minnen till liv, minnen från kvällar, då han muntrade oss med kvicka infall, dråpliga teckningar och glada trallar. Men lika ofta talade han allvarsord till oss. Det var kanske mest av dem det märktes, att han ändå inte var som vi andra. Vi grubblade över formuleringar i Inf R och vad vi skulle göra nästa permissionskväll, han över ett diktverk, som skulle föra honom till en rangplats bland våra författare."

En del avsnitt ur "Himlaspelet" författades under Rune Lind-

ströms rekryttjänstgöring på Kungsbäck. Premiären ägde rum sommaren 1941 i Leksand, troligen i intervallet mellan ett par beredskapsinkallelser.

I en artikel i 1944 års "Bocken" berättas om den uppmärksamhet "Himlaspelet" rönte redan under de första åren. Ett uttalande gjort av en kritiker i huvudstadspressen förtjänar saxas:

"Det var roligt för oss stockholmare att få se spelet. Inget julprogram kunde ha berört oss angenämare än dessa dalmålningar, framförda av uppsaliensare och infödingar, som verkligen sammansvetsats kring den dramatiska uppgiften."

Skådespelet hade tydligen ännu inte hunnit bli var mans egendom. Artikeln i 1944 års "Bocken" skildrar vidare en episod från filmatiseringen av "Himlaspelet". Den förtjänar också återges.

"På ett ställe i filmen skulle visas hur drängen Mats fästmö, Marit, som strax i början av spelet blir anklagad för trolldom och omsider brännes på bål, också förförde männen. Det hade hon givetvis inte gjort utan anklagelsen var falsk och obefogad. Scenen visar ett loft. Marit är däruppe och en man följer efter henne i tydliga 'biavsikter'. Det blir en brottning mellan dem och man kan vänta sig en 'förförelsescen', som ju brukar vara rätt vanligt förekommande i både svensk och utländsk film. Men regissören höjer ett varnande finger: 'Obs! Ej raffel!' står det i filmmanuskriptet till denna scen."

Man märker att filmregissörernas uppfattning om vad biopubliken vill se har förändrats en hel del på 25 år...

Rekryten Rune Lindströms talang uppmärksammades i högkvarteret, som ävenledes tidigt nog tog hans tjänster i anspråk. En liten episod från den första kontakten med försvarsstaben förtjänar återges. Rune Lindström hade kallats till Stockholm för ett par dars tjänstgöring. Han skulle återinträda i tjänst en måndagsmorgon. Men han kom inte. Försvarsstaben hade kvarhållit honom ytterligare ett par dagar. Meddelande härom hade inte nått hans kompanichef. Denne var av den gamla barska stammen med en glimt av humor i ögonvrån. Han kallar in Rune Lindström på kompaniexpeditionen. Innan han frågat om frånvaroorsaken utbrister han:

"Nu vill jag säga Dej att Du är inne på en väg som åt helsike bär..."

Jan Smedler

1855 års bataljonsfana. Utförd efter 1844—1849 års modell. — Hälsinge regemente.

1897 års bataljonsfana. — Hälsinge regemente.

EN KRIGSMAN SKRIVER HEM FRÅN POLSKA KRIGET 1657

"Schwedenbrücke" (Svenskbron) kallas en av de äldsta broarna över Moldau i Prag. Namnet erinrar om svenskarnas stormning av den tjeckoslovakiska huvudstaden under Trettioåriga krigets slutskede, varvid en blodig kamp lär ha utkämpats just på denna bro. I den svenska hären ingick också en skvadron (bataljon) Hälsingar, däribland Majorens kompani, vars chef Johan Muhr själv stupade vid Prag.

På kompaniet fanns vid denna tid en underofficer vid namn Jon Jakobsson Smälsk född troligen 1601 i byn Smälsken i Hälsingtuna och son till Jakob Jonsson därstädes. Då kompaniet från Gross-Glogau avmarscherade till Böhmen var han sergeant, men avancerade 1648 till fältväbel och nämnes 1657 som fänrik under Karl X Gustavs fälttåg mot polacken och dansken. Om sina upplevelser under sistnämnda fälttåg berättar han i ett brev till sin hustru, daterat i Thorn, Preussen, den 27 mars 1657, följande:

"Min ganska vänliga och kärliga hälsning med Gud allsmäktig. Så låter jag eder, min kära hustru, tillskriva, att jag är vid god hälsa och sundhet, så att — Gudi ske lov — låte mig samma tidende ifrån eder, min kära hustru, höra och spörja, det var av mitt hjärta ganska kärt och hugneligt.

Vidare så skall eder, min kära hustru Dordi, Andreas Wullfs dotter, boendes i Bjuråker kyrkoby, i Hälsingeland beliggandes, (berättas) allt huruledes med mig tillgånget är. Först, så snart vi kommo över sjön till Wolgast, så vart jag kommenderad ifrån mitt gamla kompani och under välbördige överste Gynther Rosenskans eget kompani för en fältväbel, som jag tillförne var, och sedan ifrån Wolgast och till Danzig och vid en stad Pudsk benämnd, och där lågo vi intill hösten. Och en månad före jul så drogo vi till sjöss igen och till Grimswåld (= Greifswald), och där voro vi i tio veckor liggandes uti garnison. Och första februari så vart jag fänrik under överste Gynthers regemente och fänrik under hr överstens major Johan Hummeltuns (= Hamiltons) kompani och det var på det året 1656. Och så marscherade vi ifrån Grimswåld och till Posen i Hög-Poland (= Hög-Polen) beliggandes, och där lågo vi i 6 månader. Och där i den staden Posen, vart vårt folk mer än halvparten dött utav pestilentia (= pest), och vi, som över var, så marscherade vi ifrån Posen och till Thorn, uti Pryssen (= Preussen) beliggandes, och så kvitterade (= lämnade) överste Gynther Rosenskans sitt folk under Hans Kongelige Majestäts livgarde, och (jag) vart fänrik under manhaftig kapten Storms kompani och är (alltjämt) hans fänrik.

Så är min begäran, kära hustru, att i fordren mitt diputat (= lön) nu som tillförne till eder och våra kära barn till eder egen föda. Så skall eder, kära hustru, veterligt vara, att jag sänder två handskrifter till eder, (och) lyder den

ena på 2 riksdaler, den andra handskriften lyder på 3 riksdaler och en halv riksdaler, och så är min begäran, kära hustru, att uppfordra (= inkassera) de penningar, som Per Andersson Smälsk är mig skyldig såsom edra skrifter utvisa, som I haven hos eder, så (ock) Jakob i Stråsjö 4 riksdaler för den hästen, som han fick utav mig.

Inte mer att skriva, utan jag hälsar eder, min kära hustru Dordi Andreasdotter och våra kära små barn Elinna Jonsdotter (och) Anna Jonsdotter; det tredje barnet kan jag icke namngiva, efter(som) jag icke tillstädes var. Och beder jag eder, kära hustru, att I haven ett moderligt hjärta till våra kära barn. Och vidare därhos, min kära hustru, så är min begäran, att I hälsen min käre fader Jakob Jonsson i Smälsken samt ock min kära moder Elin Andersdotter samt mina kära bröder och systrar samt alla mina goda vänner, som mig efterfråga.

Brevet, vilket såsom verifikation finns inbundet bland Hälsinge regementes räkenskaper, har inte mindre än två tillägg, måhända gjorda någon dag senare på grund av att postens avgång blivit fördröjd eller liknande.

"Kära hustru, hälsa kyrkoherden vällärde herr Wellam i Bjuråker och hans kära hustru och barn, och jag betackar honom alla goda bevista välgärningar, som han mig gjort och bevist haver, samt ock herr Olof uti Tuna med sin kära hustru och barn, samt ock länsman Olof Jonsson i Näppänge med sin kära hustru och barn, med många 100 000 goda dagar och nätter. Och jag tackar dem alla för sina goda välgärningar, som de mig bevist haver. Och nu mer till att nytta att skriva, så var vår konung här i Thorn med sin armé och gick härigenom och in åt Craco (= Krakow) nu den 25 mars, men vad freden anlangar, så vet jag intet att skriva, utan strida och slåss immerfort (= fortfarande).

I den andra efterskriften ger Smälsk hustrun ytterligare ett gott råd. Han skriver sålunda:

"Kära hustru, vad som eder an(be)langar, som I haven till att fordra, så håll eder till hans grevlig nåd Johan Oxenstierna, landshövdingen, alldenstund han haver lovat mig, att han skall hjälpa eder på mina vägnar, som I haver till att fordra.

Två år senare föll Smälsk i preussisk fångenskap, men återkom till hemlandet efter freden 1660 och återinträdde i tjänst vid Hälsingarna. Under Skånska kriget på 1670-talet låg han garnisionerad i Malmö, nu befördrad till löjtnant, samt placerades vid yngre indelningsverkets genomförande på Delsbo kompani. Först vid 83 års ålder fick han avsked med underhåll från Vadstena krigsmanshus. Han avled 1697 vid 96 års ålder och begrovs i Järvsö kyrka.

Efter Dordi Andreasdotters frånfälle gifte Smälsk om sig med Anna Larsdotter Falaan, som överlevde sin make i drygt 15 år.

Erik Wickberg.

DEN GAMLE KNEKTENS DAGBOKSANTECKNINGAR

Korpral Modds torp i Glösbo i våra dagar.
Foto 1970: S. Bratt.

Under resor i regementets gamla rekryteringsområde för att samla stoff till Bocken har redaktionen mött många särpräglade personligheter, intresserade av regementets och bygdens gamla historia och här och där även gjort värdefulla, historiska fynd.

En synnerligen unik dagbok från början av 1800-talet påträffades bland annat vid ett besök hos smeden Per Elis Modée, Glösbo, Rengsjö. Dennes farfars farfar, soldaten nr 22 Nils Andersson Modd vid Arbrå kompani, har med tydlig och fullt läsbar stil nedtecknat detaljrika dagboksanteckningar från sin tjänst vid regementet under åren 1808—1836.

Dagboken innehåller också ett ordagrant återgivet tal, hållet av kronprins Carl Johan i Karlskrona den 8 maj 1813, ett par soldatvisor samt "Instruktion om Honnörs givande" och en utförlig beskrivning av "rundor". Det sistnämnda avsnittet ger en detaljrik bild av dåtida bestämmelser för högvakten vid Stockholms slott i fråga om avlösning, patrullering m.m.

Med välvilligt tillstånd av smeden Per Elis Modée, återges här valda delar av hans farfars farfars nedpräntade anteckningar.

DRÄNGEN BLIR REKRYT

"Jag Nils Andersson Modd är född i Glösbo, Rengsjö socken, år 1787 den 14 mars. Min fader var även soldat här i Glösbo Nr 22 och blev död i Västerbotten år 1808.

I mina yngre år var jag hemma hos mina föräldrar och haver sedermera tjänat som dräng på åtskilliga ställen och som soldat som följer:

Såsom dräng hos
Anders Jonsson i Höle år 1802—1803—1804.
Per Andersson i Österböle år 1805—1806.
Erik Nilsson i Glösbo 1807.

År 1808 den 14 april antog jag krigstjänsten vid Kongl. Helsinge Warjärings-Bataljon och lejdes av Gästgivaren Jon Larsson.

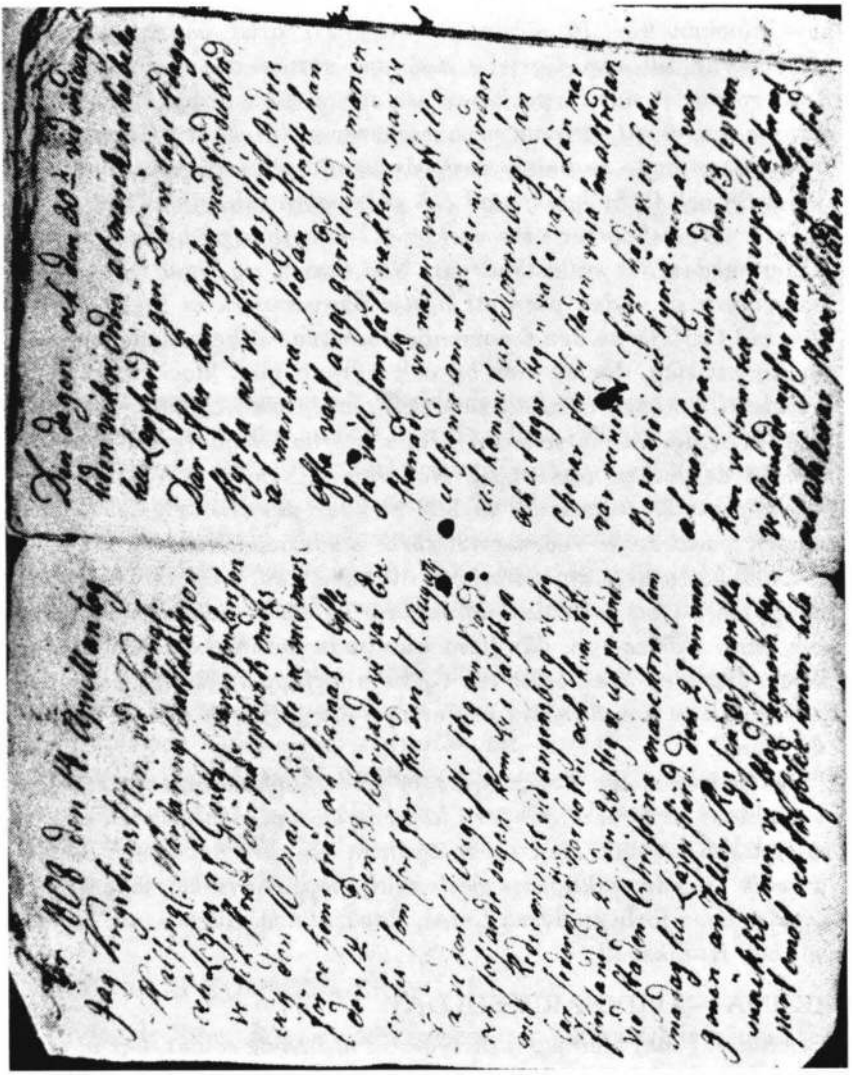
Vi fick strax därpå uppbrottsorder och den 10 maj reste vi med marsch forcé hemifrån och samlas i Gävle den 12. Den 13 började vi vår exercis som fortfor till den 17 augusti.

Då vi den 17 augusti steg ombord och följande dag kom vi i sällskap med regementet vid Ängesberg, vi seglade sedermera över Norrbotten och kom till Finland den 27. Den 28 steg vi upp på landet vid staden Cristina, marscherar samma dag till Lappfjärd.

ELDDOP MOT RYSSEN

Den 29 om morgonen anfaller ryssen oss ganska mäktigt, men vi stod honom tappert emot och förföljde honom hela dagen och den 30 vid middagstiden fick vi ordres att marschera tillbaka till Lappfjärd igen. Där låg vi i fyra dagar.

Därefter kom ryssen med fördubblad styrka och vi fick hastigt ordres att marschera, sedan stötte han ofta vårt arriärgarde under marschen så väl som fältvakten, när vi stannade. Vi har nu alltsedan utkommit ur Björneborgs län och tager ut stegen. Väl i Vasa län, marscherar förbi staden Vasa, som alltredan var ruinerad. Även hade vi en liten batalj i Lill-Kyreå men allt var att marschera undan. Den 13 september kom vi fram till Orravajes. Så snart

Ett par sidor ur Modds dagbok.

vi stannade nyttjar han (ryssen) sin gamla sed och attakerar kedjan.

Den 14 september vid första gryningen om morgonen anfaller ryssen oss på häftigaste sätt och vi stod honom med tapperhet emot hela dagen och hela dagen var ett dunder av skjutande med kanoner och gevär så att det var icke en minut som var tyst. Den dagen

slutades mångens liv. Då det alldeles mörkt var om aftonen vid pass klockan 9 — 10 måste vi retirera i brist på ammunition. Marscherar till nya Carleby-stad om natten och sedermera till Ärsebro där fienden attackerar oss och vi försvarar oss en stund men av ordres att retirera så marscherar vi till staden Gamla Carleby, där vi hade en batalj med vår fiende. På förut sätt marscherar vi till och förbi Jakob-stad och sedermera till Rajmo, där vi låg i conterneringskvarter i tre veckor och arbetade på batteri och redutter medan det stillastånd var. När ryssen sig fram tränga will, marscherar vi undan utan att nyttja försvarsverk vi byggt haver. Men vid Carlajärke den 6 november, som var allhelgonadagen, höll vi åter ett slag, där en stor by och kyrkan med klockstapel uppbrändes för husvärns skull som ock om aftonen tillgick, som förr omtalat är då. Vi marscherar förbi städerna Uleåborg och Torneå. Den 18 december kom vi till Nederkalix, som är i Västerbotten och som nu är stillestånd, så blir vi kvar där till år 1809. Den 6 januari marscherar regementet förbi städerna Uleåborg och Torneå, och har ordres att marschera till hemorten, men jag blev kommenderad att bli kvar till sjukvaktare på ett av de åtta sjukhusen som var i Börjes-byn, där flera hundrade människor slutade sina dagar. Jag blev även efter två veckors förlopp sjuk men blev åter frisk så att vi den 23 mars bryter upp därifrån och den 27 kom vi till Råneå.

Där vi åter möter ryssen och som då den bakomliggande styrkan marscherar så är vi då fångar i hägn av sjön på den ena och fjällen på den andra sidan. Han rövar då ifrån oss våra gevär och bandelär men för vår sjuklighets skull vi då äntligen få marschera hem som är vägen förbi städerna Luleå, Piteå, Umeå, Härnösand, Sundsvall och Hudiksvall.

HEMMA — ORDINARIE SOLDAT

Och den 1 maj blev jag inskriven till ordinarie soldat, när vi träffade regementet i Timrå. Regementet var då på vägen tillbaka igen. Vi fortfor vidare vår marsch, kom till Glösbo den 10 maj om aftonen sent. Ett år är nu gånget runt omkring.

AVÄRTISEMANG

Jag har endast skrivit några av de märkvärdigaste händelserna. Mig själv till minnes har jag uppsatt detta, därför har jag endast nämnt städer och några vissa ställen, som jag då kan ihågkomma. Hur det gick till är icke heller möjligt att omröra, på samma sätt

med tiden. När jag ser dag på det ena stället, så vet jag väl veckan på det andra.

MOT RYSSEN IGEN

Efter tre veckors vistande hemma fick vi uppbrottsorders att avgå till Gävle. Den 27 maj 1809 bröt vi upp och med marsch force kom till Gävle den 28 maj. Där går vi åter och exercerar till i Juli månad, då vi åter går därifrån och till Jämtland och där var några besvärligheter för norskarnas skull men omtalas icke för de äro obetydliga mot ryssarnas djärvhet. Vi marscherar förbi staden Östersund och till Frösö-läger och sedan till Mörsil där vi vände om och marscherar till Västerbotten i augusti månad emot ryssen, som då marscherar så fort han framkomma kunde. Han var till och med in i Ångermanland till Hörnefors Bruk. Där hade de en batalj med honom, innan vi hant dit. Vi jagade honom likväl tillbaka över älven vid Umeå stad och ifrån staden då fredsförbundet gjordes på 6 år och vi fick i oktober månad marschera hem var och en till sitt igen och kom hem i början på november.

— — — — —

Fredsåren 1810 och 1811 vistades Modd hemma på roten, varom intet särskilt antecknats annat än deltagande i 20 dagars regementsmöten på Mo läger i juni månad vardera året.

TILL GÖTA KANAL — MOT NORGE (?)

År 1812 den 4 maj samlades 2-dra majors companiet i Glösbo med ordres att marschera till Göta kanal på arbete. Vi marscherade den 5 maj efter vägen som går förbi städerna Hedemora i Falulän, Köping i Västmanland och kom till Östergötland den 27 maj. Vi hade vårt arbetsställe i Berg i Vreta-Kloster, som ligger en mil nära Linköpings stad. Vi inkvarterades på landet kring Linköpings stad. Vårt arbete slutade den 11 september.

Den 15 oktober bröt vi upp och marscherade till hemorten samma väg till Köping, då tog vi vägen åt Västerås stad, Sala stad och Gävle. Vi kom hem till Glösbo den 5 november.

År 1813 den 22 april bröt vi upp med marsch forcé till Göta kanal vägen förbi städerna Gävle i Gästrikland, Uppsala i Uppland, Stockholm, Södertälje, Nyköping i Södermanland, Norrköping i Östergötland och den 1 maj kom vi fram till arbetsstationen Mem en fjärdingsväg från Söderköpings stad.

Den 20 juni bröt vi upp därifrån med marsch forcé och marscherade till Uddevalla vägen förbi städerna Söderköping, Linköping

och till Småland, Gränna stad, Jönköpings stad. Ut i Skaraborgs län och sedermera till Älvsborgs län. Falköpings stad, Västergötland, Vänersborgs stad och sedan till Bohus län. Den 28 juni kom vi fram till Uddevalla.

Som jag blev korpral, när vi var vid Göta kanal, så blev jag konstituerad korpral vid Uddevalla den 5 september vid Rengsjö fältkompaniets andra korpralskap.

Den 20 september bröt vi upp från våra kvarter i Uddevalla och kom den 23 till Svarteborg.

Den 10 december bröt vi upp därifrån och den 11 kom vi fram till Hovsäters-läger och inkvarterades i jordkulor. Den 19 stöter norsken vår fältvakt, men strax tillbaka med att han tog en patrull till fånga. År 1814 den 1 april bröt vi upp från Hovsäters-läger och kom den 2-dra till Dals-län och inkvarterades i Rölanda.

FÖRSTÄRKNINGAR UTBILDAS

Jag blev kommenderad att fara till hemorten för att lära beväringsmanskapet exercera. Uppbrottet skedde därifrån den 21 maj med marsch forcé vägen förbi städerna Åmål och till Värmland, Carlstad och Phillippe-stad, sedermera till Dallandet förbi Säters stad och till Gästrikland och Hälsingland. Den 29 kom hem till Glösbo.

Den 10 juni in på Mo-läger för att exercera beväringsmanskapet.

Den 8 juli blev vi hempermitterade större delen av både stam och beväring.

Den 20 juli Mo-läger igen. Den 22 bröt vi upp därifrån och for samma väg tillbaka som om hemresan nyss sagt är, men vi hade en del av beväringsmanskapet med oss och kom den 30 juli till Västra-Ed.

NORGE BLIR SVENSKT

Då regementet dagen förut avtågat till Norge tågar vi ock efter och kom till Fredrikstad i Norge den 10 augusti. Som då icke vår bataljon var där marscherar vi därifrån den 12 och den 16 träffar vi våra kamrater vid Onstasund och intager våra ställen i Companiet.

Den 17 marscherar vi till Mo-marken, den 24 därifrån och kom den 25 till Traej-stad. Åter därifrån och till Fredrik-stad, dit kom vi fram 28.

Vi arbetar där till den 11 oktober, marscherar till Sansundet till barackerna.

Att det har varit några slag och påstötningar är icke värt att omtala emot att ett rike blev intaget och kallas altredan Svenska Norge.

Fägnades oss att den 8 november fick vi bryta upp därifrån med ordres att marschera till hemorten vägen förbi städerna Fredrikshall och kom till Sverige den 12. Vi fortsatte vår marsch förbi Åmål, Carlstad, Phillippstad, Köping, Västerås, Sala och Gävle och kom hem till Glösbo den 21 december.

— — — — —

På några ställen i nr 22 Modds dagbok finns särskilda stycken under rubriken *"AVÄRTISEMANG"*, där man tydligt kan utläsa att denne knekt hade ögon och öron öppna för allt som hände omkring honom under fälttåg och kommenderingar. Av vissa datum och årtal att döma har nedskrivandet ibland skett i efterhand. Minnet har kanske svikit en smula, orden har trutit och tidigare starka intryck har förbleknat.

AVÄRTISEMANG

Detta är blott att se tiden, när jag for bort och kom hem den eller en annan resa, men till att beskriva alla bruk, alla Säterier, alla kloster, alla socknar och byar, alla kvarters flyttande och alla uppbrott, alla inqvarteringar, alla marscher, alla vakter och patrulleringar, alla paraderingar, all snyggning, allt hotande och varnande för nykterhetens och riktighetens behållande bland så oliksinnade folkmängder, att sådant skriva finnes varken papper eller bläck eller pennor tillräckligt.

TAPPERHETSMEDALJ OCH KORPRALSLÖN

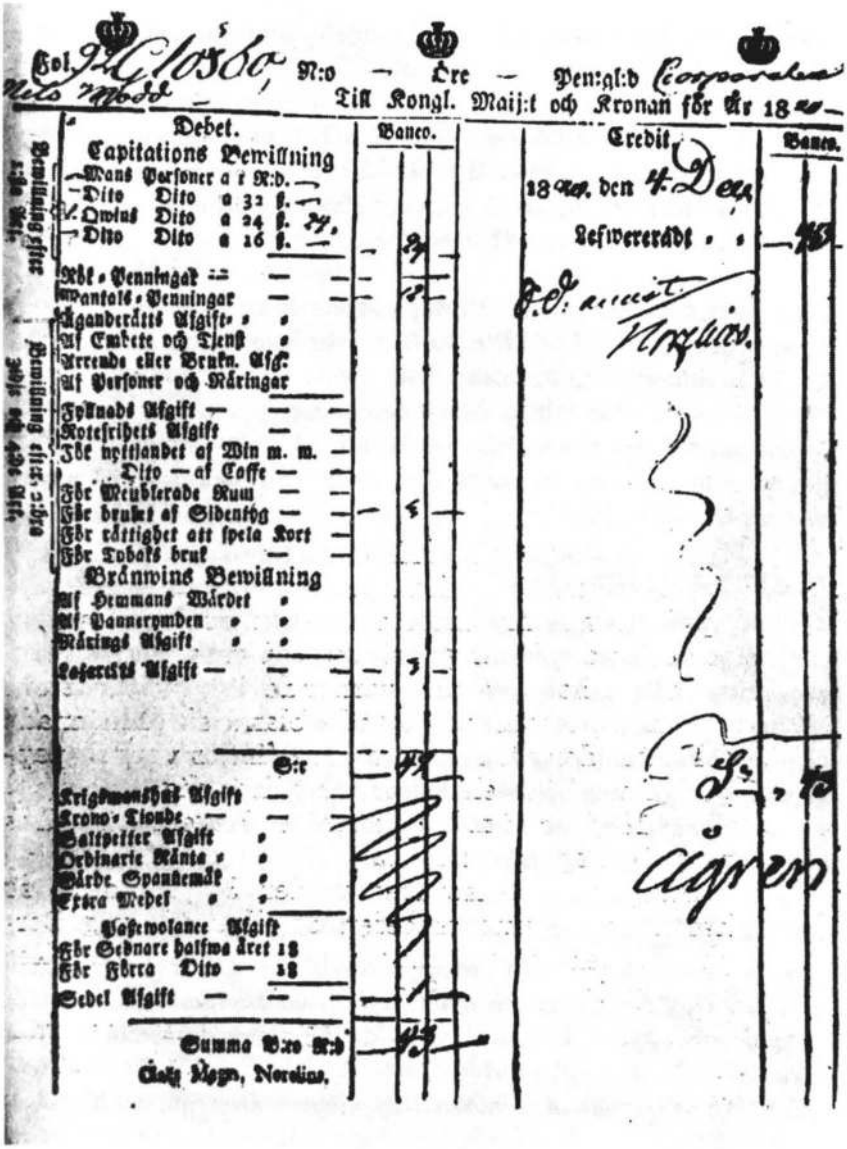
Ingenstans i dagboken framhäver Modd sig själv och sina egna insatser. När det gäller sig själv är han en blygsam och fåordig "memoarförfattare". Utan närmare kommentarer konstaterar han bara:

År 1815 i maj månad förmäler Regementsordres mig till Tapperhetsmedalj.

Enligt regementsordres av den 30 juni detta år har herr Regementschefen beviljat till mig Corporalslönen efter underofficerscorporalen eller nuvarande furiren Storm.

Den 1 november ingick jag äktenskap med min nuvarande hustru, som är dotter till underofficers-corporalen Frisk.

År 1816 den 20 maj samlas vi till befälsmöte i Mo-Myssje och

Till Kongl. Maij:t och Kronan för År 18

Debet.

Capitations Bewillning

Credit.

Banco.

Bränwins Bewillning

Summa

Skattsedel, daterad den 4 december 1820.

blev inkvarterade i byarna där omkring men jag i Näcktjärn. Befälsmötet pågick till den 13 juni och den 14 kom stammen och beväringen in till regementets möten som räckte för beväringen till

den 28 i samma månad men för oss till juli, då vi marscherar till våra hemvist.

För denna sommaren har regementet commendering vid Göta kanal bestående av 600 man av regementet.

Detta år, 1816, har vi även byggt och tillägnat oss en ny gård och fått honom så långt att vi kan bo i honom i medium av oktober månad. (Den gården står ännu kvar 1970 och bebos av N Modds släktingar i rakt nedstigande led.)

KRONPRINSTAL

Inledningsvis nämndes att Modds dagbok även innehåller en avskrift av ett tal, hållet av den från Frankrike tillkallade och utvalde tronföljaren, kronprins Carl Johan. Talet har tydligen distribuerats skriftligt till hela krigsmakten. Det hölls i Karlskrona den 8 maj 1813, men Modd antecknar att han nedskrivit det i sin dagbok under arbetskommendering vid Göta kanal. Tankar om fred och enighet i Norden och i Europa för övrigt finner man uttryck för i detta tal — — — —

— — avsikten är icke att störa folkslagets lugn utan tvärtom att medverka till en allmän fred, det stora föremål, som i så många år av furstar och nationer varit efterlängtat — — —

— — — — Skandinaviska folkens förening är tryggad genom fördrag, grundade på sund politik och som hava Nordens lugn till föremål. — — — Måtte det folk, som räcker oss armarna, aldrig ångra den förtröstan de till oss hava. — — —

MÖTEN OCH KOMMENDERINGAR

Under de första åren av den fredsperiod för vårt land, som fortfarande består, antecknar Modd några rader om möten på Mohed och andra former av tjänstgöring, varav några få citat må göras:

Den 4 nyssnämnda juli (1817) var en stor och mycket vacker paradering på Stockholms slott och även i staden på Hans Kongliga Höghets Prins Oscars födelsedag, då han blev myndig. — — —

År 1820 hade vi 15 dagars befälsmöte i Gävle, exercerade på Sätra-åsen — — —

År 1822 den 27 maj blev vår andre son Jonas född — —. Övningsmöte på Ladugårdsgärde i Stockholm. Vid dessa tillfällen

nyttjades för oss i nåder förnyade Ex-reglementet. — — —

Vid vårt vistande på Ladugårdsgärde hade vi äran deltaga i de högtidliga tillfällen, som tilldrogos vid Drottningens och Prinsarnas anträde på Svenska land — — — —

År 1824 den 22 april bröt vi upp hemifrån och kom fram till Hjälmare kanal. Sedan vi arbetat hela sommaren fick vi bryta upp den 1 oktober och kom hem den 24. — — —

28 TJÄNSTEÅR

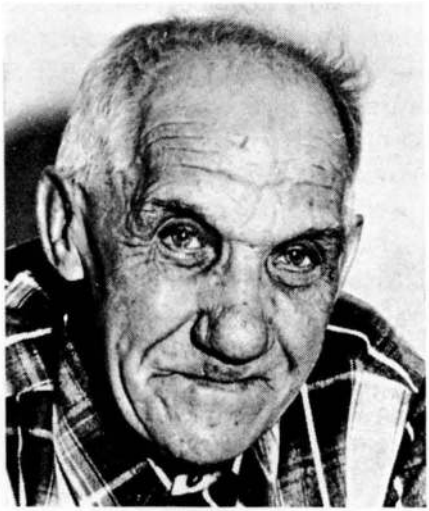
Sitt sista möte fullgjorde korpralen Modd år 1836 på Mohed. Detta år var det även generalmönstring, varvid korpral Modd enligt erhållet avskedspass befanns

— — — i anseende till allmän Svaghet och Giktkrämpor — — såsom oförmögen till vidare krigstjänst — — — fördenskull föravskedas han — — — med det vittnesbördet, att han därvid sig troget och väl skickat samt med utmärkt beröm bevistat fälttågen åren 1808, 1809, 1813 och 1814 med därunder förefallne träffningar vid Lappfjärd, Oravais, Kalajocki, fången vid Nedre Kalix, varjämte han för sitt välförhållande blivit benådad med Medaille för tapperhet i fält.

Efter 28 långa år av vardagligt slit på roten, häftiga drabbningar med ryssen, långa marscher och arbetskommenderingar hade därmed en plikttrogen och tapper hälsingesoldat fullgjort sitt värv, varom hans många med möda och besvär nedpräntade sidor i dagboken berättar. Endast 49 år gammal hade han på grund av krigarlivets hårda lott "blivit mindre förmögen att med arbete bidraga till sitt underhåll", varför han i vanlig ordning anmäldes till underhåll från Wadstena Krigsmanshuskassa.

Sammanställt av Sven Bratt

EN ÄKTA "MOHEDNING" MED MÅNGA LÄGERMINNEN

Teodor Björk.

Det finns inte så många kvar i livet numera, som själva som kronans karlar trampat Moheds sand. Men det finns folk av annat slag, som så att säga växt upp med regementet och som därför också kan berätta om livet på den gamla lägerplatsen. Till dem hör den vitale 75-årige pensionären Teodor Björk, född och uppväxt i Näcktjärn, grannbyn till Moheds läger, där han liksom traktens övriga småpojkar hade ett av sina käraste tillhåll. Där höll de dagligen till med sina lekar och tittade på, hur beväringarna exercerade på heden, och från den tiden bevarar Björk många minnen av både personer och tilldragelser.

Det gick betydligt hetare till vid inryckningen på den tiden, säger han. Från länets olika delar kom hundratals beväringspojkar med tåget till Bergviks station och marscherade med brännvinspackade väskor och nattsäckar dinglande i nävarna till Mohed, fö-

reträdda av ett par taktfasta trumslagare. Mer eller mindre fulla var väl de flesta — det hörde liksom till vid inryckningarna.

Längs vägen intill ordenshuset fanns några mindre förrådshus, där utrustningen lämnades ut, och där sprang de omkring mellan tallarna i bara kalsongerna eller spritt nakna, skrattande och stojande i fyllan och villan och slogs förresten också ibland. Men sådant var man ju van med, och det fanns för övrigt inte tillräckliga arrestutrymmen för att bura in alla överförfriskade.

Slagsmål förekom också då och då mellan beväringarna och traktens civila. Jag minns särskilt en gång, när en beväring Wikström blev knivskuren till döds och man kom körande med honom i en trilla till sjukhuset. Dramat utspelades strax intill ett stort pilträd vid Sundbergs gård och med flera inblandade. Jag fick följa farsgubben till tinget, där en Trönöbo dömdes för dråpet till sju års straffarbete. När domaren frågade honom, om han erkände sig vara gärningsmannen, så svarade han:

— Ja, det var väl jag, eftersom Ni säger det!

Han hade varit så full vid tillfället, att han ingenting mindes, och frågan är om inte den verklige dråparen var en annan deltagare i slagsmålet, vilken strax efter dråpet påtagligt nervös kom inrusande i mitt föräldrahem och sedan sprang till skogs.

En stor och ovanligt kraftig Ala-pojke, som ävenledes anhölls som misstänkt, satte sig till våldsamt motstånd, när han skulle buras in i arresten. Under tumultet klippte han till en löjtnant, för vilket han sedan åkte in på flera månader. När de äntligen lyckats få in honom i arresten, tog han järnsängen, som fanns därinne, och slog ut hela arrestväggen, och där stod han sedan i öppningen och betraktade vaktmanskapet.

Jag minns också ett annat slagsmål på själva övningsfältet. Det var en bagare från Söderhamn med en stjärna i mössan, som slogs med en hop beväringar, och han var så kvick i vändningarna att han stjälpte sina motståndare åt alla håll med hjälp av både nävar och huvud. Till slut var det någon som slängde en stor sten i skallen på honom, och därmed slutade bataljen. Men fast en god bit av huvudsvålen satt kvar på stenen, så dog han inte av smällen, inte. Folk tålde mycket på den tiden!

Midsommarfirandet på Mohed hör till de verkligt glada barndomsminnena. Då strömmade folk till från alla håll och kanter till lägret, både beväringarnas anhöriga och annat folk. Då restes den stora majstången ute på heden, och där ägde också tävlingar rum

av olika slag. Det var både säcklöpning och pölstrid, dragkamp kompanivis och klättring på såpad stång, i vars toppända en femkronorssedel var fästad som segrarlön, och så var det förstås dans och en lång rad andra nöjen och upptåg, där inte minst musikpojkarna spelade en framträdande roll.

Om somrarna brukade det komma en cirkus till Lappstan, och det var under ett sådant besök, som en cirkusapa slet av fanjunkare von Walters långa mustasch, som sedan aldrig växte ut till sin förra längd. Cirkusen hade också en björn, som hugade besökare fick brottas med. Den ende som lyckades stå på benen mot björnen var förresten just fanjunkare von Walter. Han var en ståtlig karl, som mycket påminde om själva Karl XII. Mästare i fäktning var han dessutom.

Om fanjunkare von Walter berättas det, att han vid en inspektion blev utskälld av översten, som till slut bad honom dra åt helvete.

— Ja, överste, svarade fanjunkaren. Jag har redan varit där också, men det fanns bara plats kvar för en överste!

Jag minns när svenskarna skulle gå mot Norge 1905 också, hur hela regementet stod uppställt utanför förrådet och allt var klart, proviantvagnarna packade, släpbårar efter hästarna. Naturligtvis var vi småpojkar med och tittade på det hela, det var spännande dagar!

År 1914 skrevs jag själv in som beväring, och i mars 1915 ryckte jag in på Kungsbäck i Gävle mitt under brinnande världskrig. Jag hamnade på I. bataljonen, där beväringarna sorterades in efter längd på den tiden med de längsta på Liv eller 1. kompaniet och de kortaste på 4. Själv hamnade jag på 2. kompaniet, där kapten Grundell var chef.

Där fick jag åtta dagar i buren, innan jag ens hunnit få uniformen på, och dessutom springa med "burken" varenda morgon. Det var så att jag inte tyckte att kostymen passade. Jag hade en väldig hårväxt på den tiden och burrigt hår, och när jag fick en alldeles för liten mössa, så frågade jag korpralen, som hette Johansson: "Tycker Ni att den här mössan passar?" Då fick jag min dom med detsamma — "det ska du ha för att du är oppkäftig", sa' han. För man stod ju under krigslagarna, när man ryckte in, och då var det bäst att vara ordentlig, för den som lever bus, han får också slita mest, det märkte då jag. Och så fick jag en varning av kapten Grundell.

Den där kapten Grundell var annars en väldigt snäll och rättvis karl, och finurlig var han också. En kväll hade en pojke från Östansjö tillsammans med en kamrat "bondat" genom att klättra över en av kaserngrindarna, och när de återkom på morgonen, så åkte båda fast. När vi sedan kom ut på övningsfältet, ställde kapten Grundell upp kompaniet i sluten fyrkant, och så sa' han: "De som nu känner på sig, att de har varit ute i natt, kan komma fram till mig!". När då "Östansjö" och hans kamrat knallade fram, så blev det ju ett jädrans skratt, förstås — det var det enda straff de fick. "Jag vill inte se något sådant mera, sa' kapten, och inte ha ett kompani, som är bestraffat, så nu vet ni, hur det blir nästa gång!"

Sedan bar det iväg på bevakning upp till finska gränsen i en by, som hette Hedenäset, och där skaffade jag mig naturligtvis en fästmö. Men finnarna däruppe var för jäkliga mot oss, så man måste ta geväret med bajonett på, när man gick till jäntan. En kväll — jag skulle sedan på vakt klockan 2 på natten — hade jag gått hem till henne, och bäst det var bultade ett par finnar på fönstret, viftade med sina knivar, högg i stugväggarna och skrek. De gav sig på ytterdörren också. Jag tänkte, att om det funnits en stol till hands, så skulle jag ha öppnat dörren och låtit dem komma. Men i stället anlände min furir nr 14 Johansson och frågade husfolket, om det fanns någon militär där. Nej, det visste de då inte!

Stugan låg ganska högt, och genom fönstret såg jag på avstånd en skyttelinje närma sig. Jag trodde det var nattövning, ty sådana hade vi tätt-tätt. Finnarna hade gett sig iväg, och jag stack iväg, jag också, sprang en genväg bortåt ett berg och hem till förläggningen och ut på vakt, så fort jag någonsin hann. Och just då kom löjtnanten.

— Var har Björk varit då? undrade han.

— Jo, jag vart instängd däruppe i kåken och kunde ju inte gå ut och bli ihjälstucken. Löjtnanten vet ju, hur finnarna är!

— Jaa du, dom har varit hos mej också i natt och kastat sten genom fönstret.

— Om dom kommer nu då, får jag skjuta då?

— Ja, men skjut dom i benen, sa' han.

Jag var vid högvakten den gången. Annars när vi gick på post, hade vi en sträcka på fem kilometer att bevaka. Vi skulle ju hålla ögonen på hela gränsen och hade alltid ett papper med oss till nästa postering, så det gick inte att båga. På andra sidan älven låg

ryssarna, för Finland var ju ryskt på den tiden. Vi skulle hålla uppsikt över smugglare också; det fanns bara en tullare där, och det smugglades friskt varenda natt.

Jag låg inkallad bara en gång under kriget, först åtta månader och sedan omedelbart fem månader till därför att jag hade ett streck på armen efter att ha blivit uttagen till korpralsskolan, när jag ryckte in.

När hemvärnet kom till under andra världskriget gick jag arbetslös. På Kungsbäck hade jag sagt åt kapten Grundell att jag hatade det militära, men jag gick i alla fall med i Mo hemvärn på villkor att jag slapp bära gevär. I stället sändes jag och en Rengsjöpojke på en två månaders sjukvårdskurs i Bollnäs. Där fick vi en väska med bandage och andra grejor samt lära oss lägga bandage, behandla benbrott och skallskador, åka med cykelbår o.s.v.

Vid kursens avslutning träffade jag kapten Grundell igen, han var ju bas inom Röda korset i länet då. När han fick se mej, så blev han förvånad.

— Men vad ser jag, är Björk också här! Nu är du ju i kronans tjänst igen!

— Ja, de' får jag väl, sa' jag. Han kom nog ihåg det jag sagt om att jag hatade det militära!

Jag fick sedan jobb i Uppsala, där jag blev kvar i tio år, och där åkte jag fast för ännu en sjukvårdskurs, när polismästaren bestämde att jag skulle bli blockledare i sta'n och plocka rätt på käringar och gamlingar, om det blev krig. Det var när det var som värst under krigsåren. Min värdinna var fasligt rädd att Sverige skulle bli inblandat, men jag tröstade henne med att om det gick så illa, så skulle jag spara henne. Den kursen hölls på Karolinska och omfattade litet modernare metoder, mun-mot-mun-andning och sån't där.

Under exercistiden på Kungsbäck träffade jag också en annan gammal bekant från Mohed, nämligen löjtnant Arborén. Det var han, som ledde resandet av minnesstenen på lägret 1908, för han var då chef för malajerna. Dom högg ut stenen ur själva berget och släpade fram den på en bred drög, som dom drog med rep. Det var ett styggt jobb; där det inte var lerigt och halt, så sjönk dom i stället djupt ner i sanden på heden.

På Mohed hade Arborén en motorcykel, en sällsynthet på den tiden. Han hade gjort en särskild motorcykelväg efter Näcktjärn, och när han där ställde ifrån sig cykeln en gång, så var det en an-

nan löjtnant, som lånade den på prov. Men han kunde sedan inte få stopp på den, utan måste åka, tills bensinen tog slut, och Arborén vart så arg, att han gav honom några örfilar för tilltaget. Han var ganska häftig till humöret och ganska originell på sitt sätt.

På Mohed brukade jag som pojke springa ärenden åt honom. Han bodde nämligen i närheten av oss, och han brukade komma in till min mor om morgnarna, spela gitarr och sjunga, så han kände ju mej bra.

När jag ryckte in på Kungsbäck var han matsalsofficer. Man fick då inte sätta sig till bords i matsalen annat än på kommando, men en dag tänkte jag mig inte för utan satte mig för tidigt. Då kom Arborén fram till mej.

— Stig upp, röt han till mej. Men jag kunde inte resa mej, satt som fastspikad, paralyserad. Ja, så fick jag då följa med honom in i ett annat rum och blev utskälld.

— Jaha, sa' jag, det här är kanske tacken för alla ärenden jag sprungit åt löjtnanten!

— Va' säger du? Var är du ifrån? Va' heter du?

— Jag heter Björk å är från Mohed.

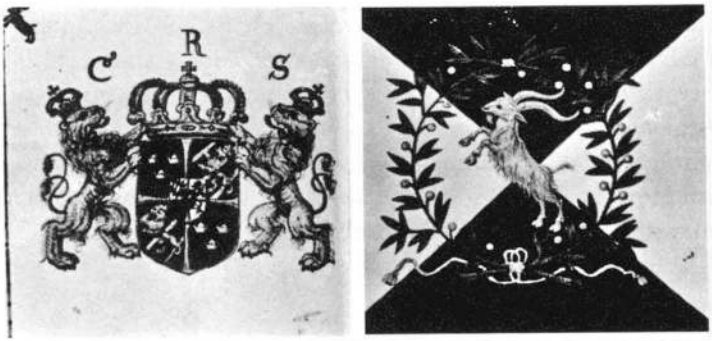
— Är du Annas pojke?

— Jaa!

— Gå tillbaka!, sa' Arborén.

(Efter bandupptagning sammanställt av Erik Wickberg).

KARL XI GAV REGEMENTET EN GUL BOCK SOM SYMBOL

Hälsingarnas äldsta livsfana (t. v.) och en kompanifana.

Karl XI skapade våra regementsfanor och påbjöd i ett kungligt brev av 17 mars 1686 att Hälsinge regementes kompanifanor skulle som särskilt kännetecken ha "een gohl spring Båck".

Under 1600-talet grundades de kontinentaleuropeiska arméernas rekrytering huvudsakligen på värvning. Detta tillgick så, att villiga och förmögna personer gavs rätt att inom något visst land eller del därav anskaffa frivillig personal och organisera denna till regementen. Eftersom kostnaderna härför icke bestreds av staten utan av regementschefen, d v s innehavaren av "värvningspatentet" (rekryteringsfullmakten) blev följden den, att talrika detaljer inom de skilda regementena i samma armé kom att bli sinsemellan olika enligt principen att den som betalar skall också bestämma. Detta gällde bl a uniformer och fanor, som sålunda oftast till sitt utseende blev ett uttryck för regementschefernas personliga smak inom ramen för gällande moderiktningar.

I motsats till förhållandena ute i Europa var den nationella svensk-finska hären icke värvad utan utskriven, d v s värnpliktig. Trots att svenska kungen och folket sålunda stod för kostnaderna gjorde de nära kontakterna med utländska förhållanden att

främmande sedvänjor i mångt och mycket accepterades i form av bl a ett stort enskilt inflytande på förbandens utrustning. Detta medförde att även infanteriets fanor under huvuddelen av det sjuttonde århundrandet kom att inbördes visa stor principiell olikhet.

Den som skulle bringa reda på området var Karl XI. Som en reaktion mot tidigare i många avseenden lösliga förhållanden ingrep denne på de flesta av statslivets områden i starkt reglerande riktning vilket kom i hög grad att gälla även krigsmakten långt in i tjänstens och utrustningens detaljer. Så tillkom bl a år 1686 ovan relaterade förordning, som i enskildhet reglerade utseendet på infanteriets fanor — både i form av beskrivningar och av en sammanställning med målade förebilder.

En fana för varje kompani

Grundvalen för systemet var att varje kompani skulle ha sin egen fana. Eftersom det indelta normalinfanteriregementet hade åtta kompanier blev antalet fanor i allmänhet åtta såsom vid vårt regemente. Av dessa fanor skulle livkompanierna — ett vid varje regemente med regementschefen själv som chef — ha inbördes likadana inom hela armén.

Livfanan hade vit duk — här skymtar den franska förebilden på samma sätt som i den karolinska uniformens blåa långrockar — och som viktigaste prydnad stora riksvapnet stött av tvenne lejon. Det förbandsskiljande elementet var obetydligt — i övre inre hörnet landskapets symbol utan särskild färgbakgrund, alltså för Hälsinge regemente en gul bock.

Denna vita **livfana** var regementets förnämsta och torde kunna betraktas som den första regementsfanan. Fanmodellen lever fortfarande kvar, eftersom de s k liv- och hustruppernas infanteri- och pansarregementen — i motsats till övriga sådana — fått behålla sina livfanor som regementsfanor ända till idag.

Regementenas övriga sju kompanier fick fanor av annan typ. Dessa gingo under beteckningen **kompanifanor** och var sinsemellan fullständigt lika inom varje regemente för sig. I princip var fanornas färg densamma som i vederbörligt landskaps vapensköld varför t ex dalkarlarna och västerbottningarna kom att föra blåa

kompanifanor, upplänningarna röda, sörmlänningarna gula och västmanlänningarna vita.

På denna duk var landskapets symbol lagd — Västerbottens vita ren och tretton stjärnor, Upplands gyllene riksäpple eller Västmanlands tre rykande hyttor i blått. Dessutom omslöts vapensymbolen av en mörkgrön lagerkrans med gula bär — lika från fana till fana på alla ställen där den förekom.

Talrika undantag från dessa principer för fanornas utformning förekom nämligen. De ovan klarlagda grunddragen kunde nämligen inte användas i de fall, då samma landskap — Småland och Västergötland — satte upp flera regementen, eftersom man då inte hade kunnat skilja vare sig liv- eller kompanifanor regementsvis från varandra, vilket var taktiskt nödvändigt. Detta problem löstes så, att medan ett av regementena i nyssnämnda landskap fick fanor enligt huvudregeln "vände" man på färgerna för ett annat och införde för ett tredje randiga fandukar med residensstadens vapen som symbol, varvid t ex Älvsborgs regemente fick en svartgul, randig duk med Göteborgs lejon som symbol. I bägge de senare fallen utgick kransen av till synes estetiska skäl.

För regementen med vit bakgrundsfärg i vapen och kompanifanor uppstod på samma sätt det praktiska problemet att skilja dessa från livfanorna. Detta löstes så att man från fandukens hörn och kantmitt lade vågformade "flammor" med spetsen inåt. För att inte överlasta duken avstod man i stället från lagerkransen. Ett exempel på sådana kompanifanor är de ovannämnda västmanlänningarnas.

Vid den inom Finland rekryterade delen av infanteriet uppstod vissa avvikelser från systemet av andra skäl än nu berörda. Här borde Nylands regemente ha fått föra landskapets båt i fanorna, men eftersom en sådan syntes olämplig för ett infanteriregemente fuskade man en smula och lånade grannlandskapets vapen som med sin hjälm och sina lansar föreföll mera lantmilitär. Detta i sin tur medförde att det där hemmahörande regementet — Åbo läns — fick maka åt sig och i stället för sitt eget landskapsvapen anlägga hela riksdelen Finlands vapen — inget dåligt byte, eftersom det idag utgör Finlands riksvapen.

Slutligen kunde också estetiska skäl vara avgörande för att frångå principen. Eftersom två landskap hade svarta vapensköldar, nämligen Savolax och Hälsingland, borde bådas regementen fått svarta kompanifanor. Detta ansågs förmodligen både

opraktiskt — kulören syns ju inte särskilt bra under dåliga siktförhållanden — och fult för att inte säga olycksbådande.

Frågan löstes så, att medan savolaxarna fick vända på landskapsfärgerna i likhet med vad t ex Kalmar regemente enligt ovan, fast av andra skäl, fått göra och därigenom kom till gula kompanifanor fick Hälsinge regemente för sig fastställt en i armén helt enastående utformning av dessa.

Som framgår av det inledande citatet sköt man nämligen, för att lätta upp hälsingevapnets svarta bakgrund, in två kilar av vitt i fanduken under uttrycklig motivering att härmed avsågs sköldfärgen i det andra landskapsvapnet inom regementets "stånd", d v s Gästriklands. Härpå lades så, innesluten i den sedvanliga lagerkransen, Hälsinglands gula bock som symbol.

Under loppet av de snart 300 år som gått sedan Karl XI systematiserade infanteriets fanor har visserligen vid några tillfällen principiella omvälvningar förekommit men man har alltid återvänt till den gamla ordningen. Därför är vår nuvarande regementsfana fortfarande densamma som karolinernas kompanifanor även om lagerkransen försvunnit, segernamnen tillkommit och bocken blivit en vanlig svensk sådan och inte längre är "een gohl spring Båck".

Christer Palm.

EN SIGNALIST MED PLÅTTRATT OCH GÖKROP MITT I VINTERN

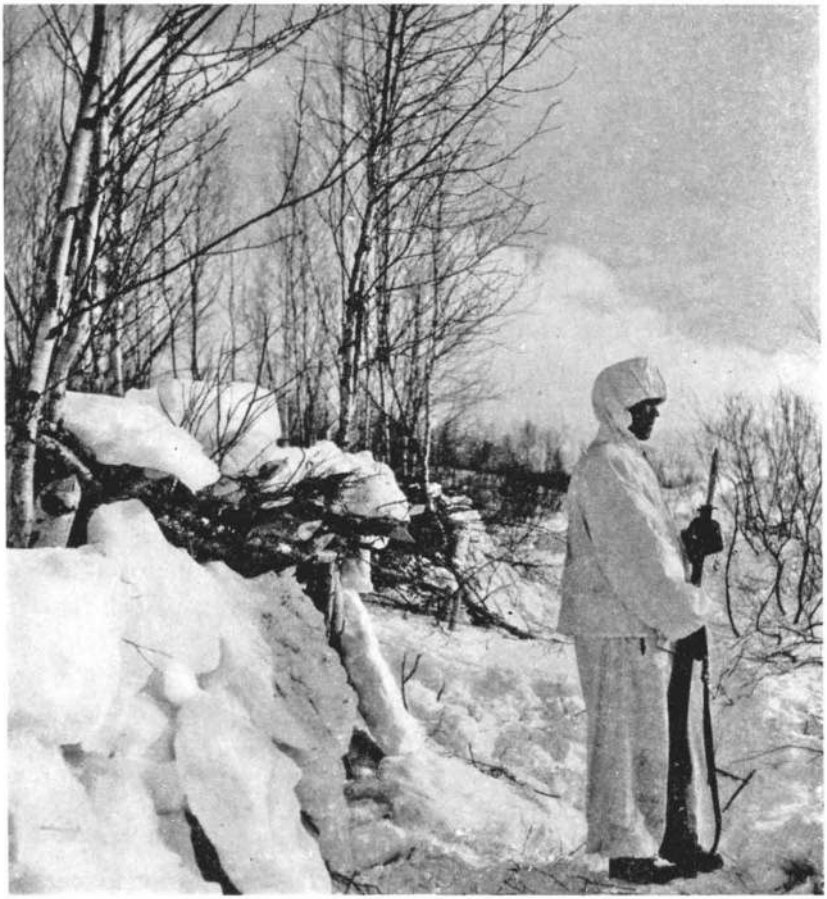
På tal om musik och musikanter borde nog "Ettöresflygarn" få gå till regementets aktade hävder. Han var egentligen djupt civil, ganska omöjlig som soldat, men en naturbegåvning när det gällde att omedelbart och perfekt i toner återge vad han hört och gillat, främst givetvis den tidens örhängen. Utrustad med vad man kallar musiköra och ett gehör bättre än de flestas hade han tidigt upplevt att vad som helst kunde vara ett för honom lämpligt instrument, bara det inte var något som andra normalt trakterade. Dylika var besvärliga. Han kom därför aldrig att ägna sig åt fiol eller piano, inte ens åt cittra eller dragspel, än mindre åt något blåsinstrument. I stället visslade han virtuosmässigt, spelade gärna på kam, fick plåtburkar att bli klangfulla, för att inte tala om värmeledningsrör...

Samma sommar som han gjorde rekryten var det gott om rörmokare på Kungsbäck. Ledningar till centralvärmen låg utspridda på kaserngården. Hans jämnåriga minns ännu hur snabbt han fick även dessa rör samstämda för enklare melodier. Då var han inte rädd om besväret. Men han blev inte populär bland befälet.

En gång fick han studentkompaniet att ställa upp för avmarsch mot matsalen en hel timme för tidigt genom att blåsa matsignalen perfekt i en kort rörstump.

Smeknamnet fick han redan som pojke när han på sitt sävliga, något buttra sätt bekantade sig med flygkaptenen Albin Ahrenberg under dennes passageraruppstigningar i Gävle omkring 1930. Han stod sist i kön bakom alla andra framför den nyss hemkomne Grönlandsfararen, betraktades kanske som något mindre försigkommen men svarade ovanligt käckt "visst har jag pengar". Pojken höll fram sin knutna hand för flygaren. Låt mej åka för vad jag har här, sa han. Det var en ettöring. Mera än så hade han inte den gången, men Ahrenberg lät honom ändå få se hemstaden i fågelperspektiv.

Sedan var det inte många som kom ihåg vad "Ettöresflygarn" hade kristnats till enligt kyrkboken.

En hälsing på post vid gränsen.

Själv mötte jag honom först hösten 1940. Det var den hösten den svensktalande "Röda Irma" i Moskvaradion förklarade — i samma stund som II. bataljonen inom hemliga I 35, sedermera lika hemliga I 44, urlastade på Övertorneå järnvägsstation — att generalerna i det lilla landet Sverige funnit världsläget så allvarligt att man skickat de fruktade Hälsingarna till finska gränsen. Att också "Ettöresflygarn" enrollerats i bataljon Hamnström kunde ha givit Moskvaradion ytterligare en chans att vara ironisk.

Visst kände sig många andra föga passande att utöva detta krigarliv runt alla tältbivacker, som nu plötsligt växt upp som svampar i den höstvackra Tornedalen med vida utsikter över det hårt drabbade grannlandet. Men ytterligt få hade förmodligen anled-

ning känna sig mera missanpassad än "Ettöresflygarn". Lika litet som denna frihetsälskande yngling inordnat sig ett vanligt civilt liv, lika litet kunde han känna sig hemma i det militära. Vad värre var: han bar dessa oundvikliga personliga motgångar med den lugna sävlighet, som verkar så ytterst irriterande på omgivningen.

Han blev aldrig någon riktig soldat. Troligen var han bårbärare. I varje fall förekom han inom stabskompaniet bland signalister och sjukvårdare. "Förekom" är kanske fel sagt. Mest föreföll han ägna sig åt madrasskännedom, helst dygnet om vilande hela ryggen i det tält, där han anvisats sovplats de stunder beredskapstjänsten inte hindrade detta.

Men under sina korta mera vakna perioder hörde man honom dessa kristallklara oktoberdagar över hela nejden. Han kunde, när det roade honom, ge visselkonserter fyllda av välljud. Även när han plockade fram melodier ur hjälmen, plåtkaminen, kärrornas hjulekrar eller vad som närmast fanns till hands, ja, då såg man något mera förlåtande på honom.

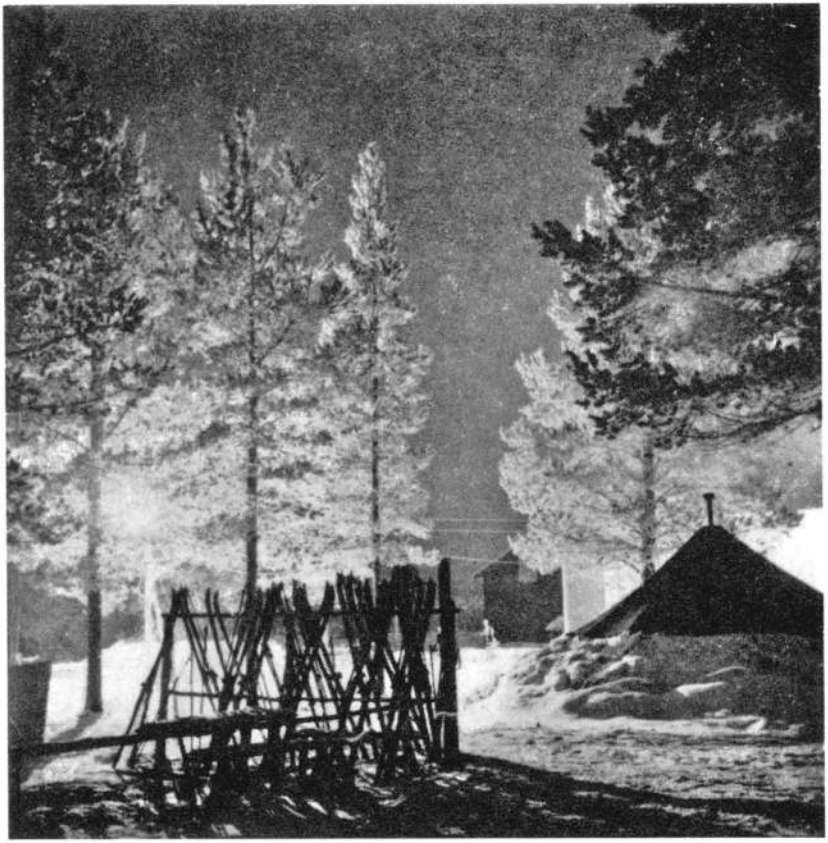
Och en fortfarande vacker men något kyligare novembermorgon kom hans upphöjelse.

Blivande musikmästaren i Frälsningsarméns Sandvikenskår Erik Thunell hade plötsligt hemförlovats för att järnverket behövde hans civila yrkesskicklighet. Högkvarteret i Stockholm böjde sig stundom för dylika krav från hemmafronten, den här gången utan att veta att Thunell såsom t. f. spel handhaft det signalhorn, som bataljonsstaben behövde för revelj, flaggsignaler och tapto.

Kompanichefen trodde sig i en skämtsam stund ha hittat en lösning. Han beordrade "Ettöresflygarn" att överta signalhornet. Det skulle då än en gång bli "rätt man på rätt plats".

Men "Ettöresflygarn" tog inte gärna några order. Den här gången invände han att det var alldeles för kallt, åtminstone i Ruskola, att blåsa i ett mässingshorn morgon, middag och kväll, ibland ännu oftare. Nej, skulle han kunna klara alla dessa signaler så måste man skaffa en lämpligare utrustning. Han behövde en gummislang, ganska lång, och en vanlig plåttratt. Sa han!

Vem som var skämtsammast lär väl aldrig kunna klaras ut så här långt efteråt. Faktum är dock att till stabskompaniet rekvirerades 1 st. slang, gummi-, och 1 st. tratt, plåt-, förmodligen från Haparanda, ty järnhandeln i kyrkbyn var vid det här laget ganska utblottad på t. o. m. ännu nödvändigare ting såsom spik o. dyl. Här låg ju massor av förband.

Det var kallare än kyligt den vintern . . .

"Ettöresflygarn" vann spexet. Han blåste redan första dagen genom plåttratten perfekt alla signalerna, från reveljen till taptot. Och det var inget fel på ljudet, som söderut gick fram till Noppa, norrut kanske ända upp till regementsstaben. Men med gummislangens hjälp fann han också att han inte nödvändigt behövde resa sig från sin vanliga liggande ställning i tältet.

När han så tröttnade på att hålla exakta tider, fann man inom bataljonen det vara lugnast återgå till signalhornet. Detta var möjligt genom att en av korpralerna på signaltroppen var självaste musikmästaren i Frälsningsarméns I:a kår i Gävle Yngve Claesson. Bataljon Hamnström var verkligen välrustad!

Det blev inte bara ett par korta beredskapsmånader, tvärtom, I 35 övervintrade i Tornedalen. I slutet av februari ledde general

Douglas, för att citera honom själv, "den mest omfattande vinterfälttjänstövning, som hållits i vårt land". Nu skulle sammansvetsade fältstarka förband av alla truppslag uppträda inom fördelningens ram. Då krävdes att särskilt infanteriet var rörligt. Även om detta låter som en överdrift föreföll de flesta att ta denna veckolånga storövning som ett välkommet avbrott i allt dagligt enahanda, där den s. k. lappsjukan var hotande nära.

Vi lämnade eldvakt kvar i hårt nedfrusna ordinarie tältbivacker, dessa liknade vid det laget i de djupa snödrivorna närmast grönländska igloos. Som vanligt upphörde givetvis matleveranserna efter några dagar, tälttrossen — med nya, fina tält — kom inte fram, men vi åkte istället skidor väldigt mycket, vilket f. ö. alla fann nödvändigt.

Det var kallare än kyligt och vi fick inte göra upp några eldar. Dessa skulle ha blivit alltför synliga i det norrbottniska nattmörker, som förekom nära nog dygnet om.

Hasar man på skidor i kolonn, man efter man, alla i vit anorak, timme efter timme genom ett hårt tillfruset landskap, där alla glest stående träd och långsluttande backar är exakt lika varandra, kan man bli ganska sömnig. Någon by eller enstaka bebyggelse finns inte heller bakom nästa backe.

Inpå andra dygnet leder dessa oföränderliga rörelser med hela långa raden skidor och stavar fram mot tillstånd, som kan närma sig rena synvillorna. Vaksamheten har man då överlämnat helt till täten.

Jag minns fortfarande 30 år efteråt, hur jag plötsligt frampå förmiddagen den 25 februari 1941 flera gånger försökte undvika, vad jag trodde var förrädiskt uppdykande vassa grenar och stubbar. Men de flyttade sig ständigt framåt. Det var inga farliga stubbar, det var framföråkande kamraters skidstavar.

Natten före hade vi stått stilla, frysande på en av dessa långsträckta sjöar som heter järvi — dock icke Armasjärvi. Artilleriet skulle förbi oss för att inta nya ställningar. Man hörde endast de knarrande seldonen från de många hästarna, som då fortfarande drog de tunga pjäserna. Själva måste vi förhålla oss så tysta, att vi knappast kunde genomföra ens en s. k. åkarbrasa.

När våra egna hästanspända fordon med stab- och koktross började röra på sig igen, uppstod en viss oro. Djungeltelegrafen signalerade att en man förfrusit båda benen. Han fanns nu liggande

Vi åkte skidor väldigt mycket.

på ett av fordonen. Kylan tvingade t. o. m. kuskarna att traska till fots. Karln måste ju vara väldigt illa däran.

Jodå, det var faktiskt "Ettöresflygarn". Han hade svept in sig i den varma fårskinnspälsen, dragit ned pälsmössan över nästippen och var föremål för oro åtskilliga hästlängder både framåt och bakåt. Så hade han legat ganska länge, svarade inte längre på tilltal. Rimfrosten stod vit från hästar och manskap, som arbetat sig framåt i många timmar.

När han äntligen reagerade förklarade han att båda fötterna var förfrusna. Några sjukvårdare fanns inte i närheten i denna

Trötta karlar längtade "hem" till fastfrusna, men varma tält.

jättelånga kolonn, här gällde att snarast få av den förfrusne pjäxor, fotlappar och strumpor. Det var inte så lätt. Till sist var dock ena foten framtagen. Den var varm så att det ångade av den!

"Ettöresflygarns" replik kom snabbare än vanligt: "Fel fot!"

Nåja, även den andra hade den sköna värmen i behåll. Det återstod därför bara att försöka få hela karln att bli något mera rörlig. Det blev han också. Han hade nämligen nu vilat upp sig, förmodligen också fått en tupplur.

Men alla övriga blev allt tröttare. Det hjälpte inte att vi fick varm dryck utspisad i snödrivorna under marsch i ett motlut. Just då hade förmiddagen lidit så långt, att solen skulle göra sin kort-korta dagstur ovanför åskrönet. Motljus mellan förbiglidande trädstammar kan också vara väldigt tröttande.

Då åstadkom "Ettöresflygarn" ännu ett av sina spex.

Tänk er en väldig hop trötta karlar, längtande hem till sina fastfrusna men varma tält i Ruskola, Noppa och Alkullen, som de då upplevde som "hem", alla strävande uppför en envist långsträckt skogshöjd, bakom vilken något ytterligare okänt väntar. Tänk er, säger jag, att dessa trötta människor på sina skidor mitt

i denna frostiga, isstilla och benstela glesskog, förgylld av en snålblek vintersol nära polcirkeln, plötsligt får höra GÖKEN...

Gucku, Guckuu...

Det började spela och porla, nya krafter rann till. Denna dag var ju vacker, skogen såg ju skön ut. Männen på skidorna log mot varandra mitt i den annars tysta vinterskogen.

Det var rena underverket!

En sådan gång är det lätt att råka ut även för en hörselvilla. Åtskilliga trodde verkligen i denna stund på göken.

Den gången visslade "Ettöresflygarn", väl utvilad efter nattens förbjudna åkturer, mera känsligt än någonsin Gökvalsen. Han gav en mycket stor skara tacksamma kamrater nytt mod att möta nya strapatser.

Han är nu borta ur tiden sedan flera år. Hans gamle beredskapskamrat, som försökt teckna detta porträtt, hoppas att i livet kvarvarande närstående till "Ettöresflygarn" märker att nedtecknandet skett med värme. Han är minnesvärd.

Det kanske också skall tilläggas att han strax före sin bortgång stod i begrepp att etablera sig som egen företagare. "Ettöresflygarn" var nämligen varken dum eller efterbliven, möjligen — sett från andra världskrigets horisont — en liten och anonym svensk soldat Svejk.

619 Hed.

I 14S

I juni månad 1970 skickade regementschefen Jan Smedler ut ett upprop till hälsingar i Storstockholm i vilket han manade till samling för att få till stånd ett "annex" till kamratföreningen i Gävle.

Uppropet medförde att I 14-kamrater med Carl O Rosenius i spetsen kallade hälsingar till sammankomst i Militärhögskolans lokaler 1/9 för att dryfta frågan. De ca 30 närvarande biträdde C I 14 förslag och uppdrog åt C-E Engblom, L P Gustafsson, Ingemar Mattsson och Olle Törnbom att som arbetsutskott förbereda ett höstsammanträde, föreslå styrelse samt utarbeta utkast till riktlinjer för verksamheten.

Arbetsutskottet som antagit beteckningen "Aktionsgruppen" vilade icke på hanen utan efter nya överläggningar spreds — med ledning av från moderföreningen upprättade förteckningar — kallelse till sammankomst den 26 oktober 1970 från vilken anteckningarna berättar följande:

1. Aktionsgruppen hälsade genom Olle Törnbom de tillstädeskomna ca 50 kamraterna
2. En av aktionsgruppen tillverkad ärendelista upplästes och antogs utan protester
3. Med ärendelistan som ledstång enades bröderna om

att beslut kunde fattas

att en lokalavdelning av Hälsinge regementes kamratförening upprättas

att till klubbförare anta Torsten Wiklund

att till hans förfogande i ledningen utpeka Gillis Claus, Ivar Hillström, Tage Lundberg, Ingemar Mattsson, Hugo Sööder och Olle Törnbom

att till granskare av penningaffärer handplocka Helge Johansson och Åke Stålhammar med Bertil Strindberg som supplement
att till den sålunda hopkomna ledningen överlämna frågor om planering, utfärdande av reglemente m m
att under samvaron ta upp kollekt samt
att nästkommande samling bör ske någon gång i april/maj 1971
4. Aktionsgruppens Carl-Erik Engblom gav några kärnfriska direktiv angående den kommande utspisningen
5. Torsten Wiklund äntrade vigt podiet och menade dels att man icke i onödan skulle förhala tiden med oväsentligheter dels att vite av en krona skulle drabba den, som vågade använda titlar vid tilltal
6. Lagom till matkön infann sig Jan Smedler, nedrest från Gävle enkom till DAGEN
7. Under biffsteken tog Torsten Wiklund upp den gamla subalternvisan från I 14: "Slå i drick ur . . ." med regementets igenkänningssignal som ledmotiv
8. Vid kaffet och avecen i de djupa källarvalven redovisade Jan Smedler sina intryck och resultat av ansträngningarna att pressa ihop I 14 och fo 49 i samma bo. Efter applåder för ett föredömligt koncentrat av en synnerligen komplicerad situation överlämnade talaren som gåva från moderorganisationen en stenkaka, innehållande bl a regementets marsch, intutad av hornboskapen under Baltzar Bäckström
9. Under glammet lyckades klubbföraren driva igenom att nästa sammankomst inträffar den 14.4 1971
10. Den folkvalda ledningen höll konstituering mitt i högen av sorlande bröder varvid småningom noterades följande speciella åtaganden:
Gillis Claus — ej närvarande och utsågs därför till 1. avlösare (hemligt)
Ivar Hillström — skrivare
Tage Lundberg — lösörebevarare
Ingemar Matsson — biträdande klubbförare
Hugo Sööder — myntsamlare
Olle Törnbom — gästabudsarrangör
11. Cirkulerade ett kollektfat, medförande att myntsamlaren kunde via bestyrkt inkomstverifikat hemföra drygt 200 kronor
12. Mera i skymundan överlämnade Gustafsson (Long Playing) i egenskap av aktionsgruppens allt i allo en icke föraktlig hög mynt

till samlaren. Högen utgjorde rester av ett vänligt bidrag från moderföreningen. Myntsamlaren ålades göra hopbragta medel räntebärande i bank

13. Sedan L. P. under stillsamma former avbördat sig en portfölj papper till skrivaren avkrävdes samtliga sina fullständiga inskrivningsnummer muntligen, samtliga godkända med en viss tveksamhet beträffande Olle T:s siffra för inskrivningsområde

14. Man försålde moderföreningens nål, man berättade mer eller mindre kända historier från livet i kasern och fält, Torsten W axplockade ur sin stora sångarrepertoar, allt medan en livlig trafik pågick mot och från dryckesmagasinet

15. En och annan bröt med olika bullergrad upp från samvaron. Jan Smedler fick en extra honnör vid sin sorti, varvid han framförde sin uppriktiga glädje över att hans strävanden för att få I 14 S till stånd hade krönts med framgång

16. Vid pass 22.00 lämnade som sig bör gästabudsarrangören som siste man dessa källarvalv, som till sina memoarer kan foga ett blad om tillblivelsen av en gren på kamratföreningens i Gävle stamträd.

Ledningen för I 14 S har startat verksamheten med bl a det målet att hälsingar i Storstockholm skall träffas under enkla och trivsamma former ett par gånger om året samt att I 14 S icke skall vara någon förening i egentlig mening. Till den ändan förekommer inga årsavgifter med åtföljande administrativa åligganden. Vid behov tas i stället upp kollekt vid sammankomsterna.

Enligt anteckningar ovan från 26.10 skulle ledningen utarbeta stadgar för verksamheten, vilken uppgift lösts såsom framgår av följande

REGLEMENTE

för kamratföreningens vid Hälsinge regemente

lokalavdelning i Stockholm med omnejd (R I 14 S)

1:o I 14 S som tillkom den 26 oktober 1970 har till ändamål

att verka för sammanhållning mellan kamrater som tjänstgjort vid I 14,

att för detta syfte ordna sammankomster för medlemmar i Stockholm med omnejd

samt att i övrigt verka för I 14:s och dess kamratförenings intressen.

2:o I 14 S har som regel en sammankomst under våren och en under hösten
3:o Alla utgifter och inkomster samlas under tiden 1 juli till och med den sista juni påföljande år
4:o Vid höstmötet utser de närvarande en ledning med det antal kamrater som man finner för gott, 4, 6, 8 o s v. För granskning av vad som förekommer i ekonomiskt och administrativt hänseende utväljer de närvarande lämpliga och intresserade kamrater. Slutligen skall vid höstmötet ev erinringar anföras mot vad ledningen under senaste året haft för sig i ovan angivna hänseenden.
5:o Ledningen åligger tillse att under 1:o uppräknade syften nås på enklaste och effektivaste sätt
6:o Ledningen kallar sig själva och övriga kamrater till sammankomster i så god tid att man rimligen kan begära att alla hinner vidtaga åtgärder för inställelsen.
7:o Inom sig uppdelar ledningen erforderliga åligganden. Klubbföraren underskriver ensam utgående handlingar för I 14 S, skrivaren för anteckningar från sammankomster och myntsamlaren för bok och har ensam rätt disponera I 14 S tillhöriga kontanta tillgodohavanden som insättas å bank. Övriga kamrater i ledningen svara för gästabud, lösöret etc.
8:o Ev ändringar och tillägg till R I 14 S sker i samband med höstmöte
Detta reglemente har ledningen jml uppdrag vid sammankomst 26.10 1970 funnit för gott anta att provisoriskt gälla tills vidare.

Gillis Claus	Ivar Hillström	Tage Lundberg
1:e avlösare	Skrivare	Lösörebevarare
Ingemar Mattsson	Hugo Sööder	Olle Törnbom
Bitr klubbförare	Myntsamlare	Gästabudsarrangör
	Torsten Wiklund	
	Klubbförare	

Du som icke nåtts av det glada budskapet om I 14 S, Du som är eller har varit vpl, i reserven etc eller över huvud känner någon samhörighet med regementet: Vill Du bli kallad till våra sammankomster så sänd en rad till skrivaren Ivar Hillström, Loftvägen 10, 142 00 Trångsund. Välkommen!

ETT SOLVARV

i kronans kläder

1970

JANUARI

GENERALSTAL

En fanvakt tog emot militärbefälhavaren för Östra militärområdet, generallöjtnant Ove Ljung, vid en ceremoni utanför regementets kanslihus, vid hans första besök vid regementet den 8 januari.

PÅ REGEMENTSORDER

Till fanj vid regementet har utnämnts serg vid reg Lundquist, Munther och Lewin.

— Kn Kindström förordnad i arvodestjänst vid KS fr. o. m. 1/10.

— Kn Zetterlund N. P. entledigad från tjänst som bdir vid VPV fr. o. m. 1/2.

— Fanj Albertssons tjänstgöring vid fallskärmsjägarskolan förlängt till april 1971 samt rustm Erikssons tjänstgöring vid Hundskolan till april 1973.

— Kn Ohlsson och lt Callenmark skall tjänstgöra vid infanteriets kadett- och aspirantskola i Halmstad 20/6—5/9.

— Fj/PA Nilsson F. G. har medgivits tillstånd kvarstå i reserven t.o.m. 1971, kn/r Andenius t. o. m. 1972, kn Weissman och fj Öberg t. o. m. 1974 samt lt Forsgren t. o. m. 1979.

HUSBRAND

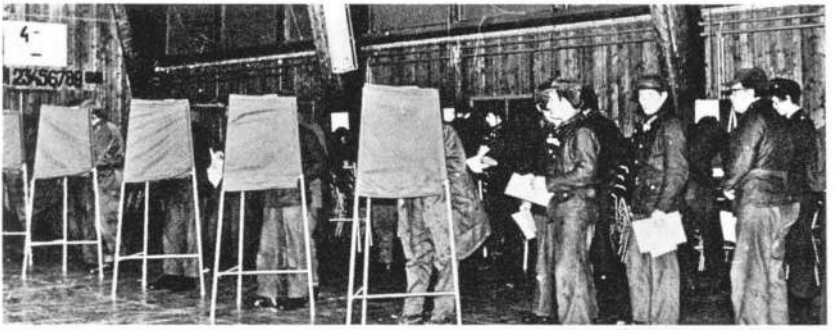
Skjutning med spårljusammunition vållade på onsdagsförmiddagen (28/1) en explosionsartad brand i den två år gamla filmskjutbanan. Hela inredningen brändes ut. Personalskadorna var obetydliga medan de materiella skadorna blev mera omfattande.

GAMMAL KNEKT

90 år, 28/1, f. d. indelte soldaten Erik Krig, Gävle. Han är född i Delsbo och kom till Gävle 1909. År 1927 anställdes han som civilarbetare på regementet och arbetade de sista åren fram till 1955 på int-förrådet, då han lämnade regementet.

RIKSDAGSVAL

Omkring 600 värnpliktiga vid regementet valde på torsdagen (29/1) Bengt Eric Calles, 8. komp och Olof Svärdsbacken, 7. komp till regementets delegater vid värnpliktsriksdagen i Norrköping i mars.

På bilden ovan ses 4. kompaniet under röstningen, som helt gick enligt de regler som gäller för riksdagsmannaval.

ÖLDOP

Det är förbjudet att hälla öl i militär vaktposts mössa. Det har en ung soldat från Sandviken fått veta sedan han åtalats för bl a ofredande i förening med oskickligt beteende.

Ölhällningen förekom vid Marmaförläggningen. Den åtalade soldaten hade fått en tillsägelse av vaktposten. Han svarade med att bl a ta mössan av huvudet på posten och hälla öl i den. I samband med omhändertagandet gjorde han sig skyldig till våldsamt motstånd.

NY ÖB

STOCKHOLM (TT)

Till ny överbefälhavare på sex år från 1/10 har utsetts chefen för försvarsstaben, generallöjtnant Stig Synnergren.

FÖRSVARSOMRÅDET

Överste Allan Månsson, Västerbottens regemente, ny chef för Fo-staben vid försökssammanslagningen mellan I 14 och Fo-staben.

HUNDSJUKA

Förlovningar, bröllop och andra familjefester är vanliga skäl för permission. Sjuka hundar är inte så vanliga och den här gången visade det sig också att det låg en hund begraven bakom soldatens dröm om permission.

Drömmen har nu förvandlats till svikande av försvarsplikt, sedan han åtalats i Gävle. Han begärde permission för att hans hund var sjuk och behövde veterinärvård. Han fick ledigt men befälet upptäckte senare att det inte fanns någon sjuk hund.

HUSBYGGE

Det gamla marketenteriet vid regementet har snart tjänat ut. I statsverkspropositionen anslås nämligen 1,5 milj kr, vilket innebär att man kommer en bra bit på väg på bygget, som totalt kostar 2.180.000 kr. (14/1)

12. KOMP. SEGRADE

Vid RegM i skidstafett 10 x 3 km vann 12. komp på tiden 1.46.33.

FEBRUARI

FARVÄL DISCIPLIN

Borttagandet av hälsningsplikt och tvång att stå i enskild ställning inför högre befäl har definitivt sänkt standarden på den värnpliktige. Disciplinen har blivit sämre.

Så säger pressofficeren vid I 14 kapten Bengt Nilsson apropå arméchefens årsredogörelse för 1968—69. Arméchefen anmärker på att disciplinen inom armén har luckrats upp avsevärt.

En av motiveringarna till att man skulle ta bort de här tvången var att det skulle innebära en skärpning av disciplinen i fält. Detta har dock, enligt kapten Nilsson, inte slagit in. Den fältmässiga disciplinen har tvärtom blivit sämre den också.

FÖRSVARS-DEMOKRATI

Försvaret har i flera avseenden varit föregångare i fråga om utveckling av de företagsdemokratiska idéerna här i landet. Men tyvärr sägs det inte mycket därom, sade ÖB, general Torsten Rapp i sitt inledningsanförande vid värnpliktsriksdagen i Norrköping den 26/2.

De första företagsnämnderna fanns inom försvaret, innan arbetsmarknaden i övrigt kom igång med sådan verksamhet. Förbandsnämnderna, där människor under utbildning kunde vara med och behandla viktiga miljöfrågor, fanns långt innan begreppet skoldemokrati hade uppfunnits. Delegeringen av beslutsrätt är större inom försvaret än inom många andra samhällsfunktioner.

MOTIONSRIK RIKSDAG

Värnpliktsriksdagen i Norrköping fick en närmast kaotisk avslutning. Trots att arbetet i plenum forcerades starkt hann man inte med att behandla alla de 708 motioner som kommit in till denna första soldatriksdag.

När sittande ordföranden Bo Winander, I 2 Karlstad, med ett klubbslag förklarade riksdagen avslutad återstod tre av tio utskottsutlåtanden.

Försvarsminister Sven Andersson förklarade sig mycket nöjd med värnpliktsriksdagen och lovade att beakta de framkomna förslagen. Riksdagen krävde bl. a.: 5-dagarsvecka, fria resor, höjd dagspenning till 10 kr, höjt familjebidrag, bättre förläggningar, ständig nattpermission, rätt till civil klädsel inom kasernområdet och avskaffande av arreststraffet.

PRYO-BESÖK

Fjorton skolungdomar praktiserade under en vecka i mars på regementet som instruktörer.
Praktiken ingick i den praktiska yrkesorientering som eleverna i grundskolans 8:e och 9:e årskurser genomgår.
Huruvida det var fjorton blivande befäl som sågs vandra omkring i för stora kläder är det väl ännu för tidigt att uttala sig om.

NÄCKEN NYKTER

"Ett rådigt och erkännansvärt ingripande" sade JO Gunnar Thyresson om övningsledningens åtgärd i samband med övningen "Näcken" i Gävletrakten förra året, att genom militärpolis vid systembutikerna hindra värnpliktiga att köpa sprit.
Tjänstereglementet för krigsmakten upptar förbud mot förtäring av alkoholhaltiga drycker under tjänstgöring.

MARS

DE 10000:s SEGERTÅG

Lördagen den 7 mars drog den stora fälttjänstövningen BMÖ 70 igång på fullaste allvar. I manövern deltog omkring 10.000 man och 1800 fordon av skilda slag. Ett 40-tal helikoptrar ingick också i övningarna som leddes av chefen för Bergslagens militärområde generalmajor Stig Löfgren.

I snöyra och snålblåst tolkade på fredagseftermiddagen (den 6 mars) 700 värnpliktiga från I 14 i Gävle till Hofors för att deltaga i "vinterkriget" tillsammans med förband från I 2 i Karlstad, I 3 i Örebro, I 13 i Falun, A 1 i Linköping och P 10 i Strängnäs, helikopterförband från armén och marinen samt flygförband ur första flygeskadern.

Övningsområdet begränsas i söder av järnvägslinjen Storvik—Falun, i norr av en linje Kalltjärn—Björnbackberget—Lilla Björnmossen, i öster av Sandviken (staden berörs inte) och i väster av Falun.

Kriget pågick i dagarna fyra i den besvärliga skogsterrängen norr om Hofors. Redan i inledningsskedet visade det sig vilken som skulle bli manöverns verklige segrare: Vinterkungen. Denne satsade för fullt med temperaturer kring 0, nedsatt sikt, blötsnö och klabbföre, vilket utsatte soldater och förband för hårda påfrestningar. — Vädret begränsade starkt flygvapnets insats vilket var beklagligt ur övningssynpunkt, hävdade generalmajor Löfgren efter övningen. Han gav soldater och förband högsta betyg efter väl genomkämpad manöver.

Nöjd var också överbefälhavaren general Torsten Rapp som besökte de stridande parterna under övningen.

HONNÖR FÖR ANKARCRONA

Fo-chefen i Gävle försvarsområde, överste Sten-Sture Ankarcrona avgick med utgången av mars efter drygt tretton år i tjänsten. Det är rekord för en Fo-chef. Ankarcrona fortsätter nu som utredningsman kring det nya försöket att samordna Fo 49 och I 14 i fråga om förvaltning och mobilisering.

Sten-Sture Ankarcrona har bakom sig 45 år i armén. Faktiskt hela tiden formellt vid Bodens artilleriregemente. 21 år har han bott i Boden, däremellan har han bl a varit lärare vid Karlberg och krigshögskolan. Inför avgången berättade han att hemvärnet i länet ökat under flera år. De frivilliga organisationernas insatser har varit stora, men lottorna behövde bättre rekrytering.

Vid sidan av tjänsten som utredningsman fortsätter den ideellt inriktade översten även på tre hjärteområden, som ordförande inom Röda Korset, för MS-föreningen och inom stödföreningen för Gefle lyriska teater.

Förordnande. Kn vid I 14 i lgr Ao 23 290221-803 Sundstedt C Å förordnas i lgr Ar 23 vid MHS fr. o. m. 1970.08. 15. (TKP 70010/1).

NY VAKTLOKAL

Den 16 mars premiärvisades I 14:s nya vaktlokal efter ett halvt års byggnadstid. Lokalen ligger utanför det tidigare området, mitt emot snickeriverkstaden som skall rivas. I anslutning till den nya vaktlokalen skall uppföras en kiosk, och på platsen för den nuvarande vaktlokalen skall det nya marketenteriet byggas.

— För vaktpersonalen betyder detta betydligt bättre förhållanden, framhöll överste Smedler. Vaktstyrkan, åtta man per dygn får ett dagrum avskilt från sovrummet. Vaktchefen får också eget sovrum.

För arrestanterna innebär det hygienisk förbättring. I varje cell installeras toalett och tvättställ. Tillgång till dusch finns också.

APRIL

LEVANDE SEGERMONUMENT

Befälsskolan efter sin hårfina seger över 8. komp. i plutontävlingen.

75 ÅRING

75 år fyllde den 5/4 f. chefen för Hälsinge regemente, överste Hans Berggren, Åbyggeby.

Överste Berggren är född i Gävle där hans far var borgmästare. Fänrik 1915, chef för I 14 1946—55, däremellan en rad poster. År 1940 inträdde han i Finlands armé som chef för den svenska frivilligbataljonen i Hangö.

50-ÅRING

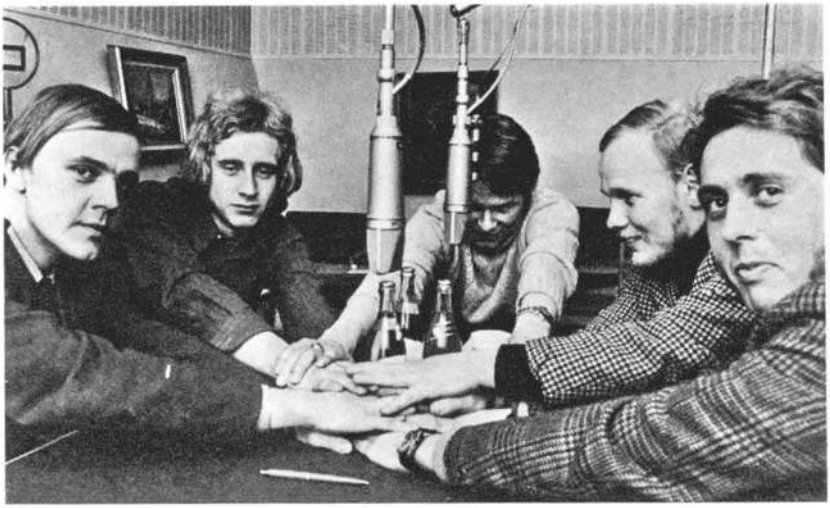

50 år fyllde den 18/4 kapten Fred Brolin, Gävle.

Han är född i Bollnäs, blev fänrik vid Hälsinge regemente 1945 och kapten 1958. Sedan 1964 tjänstgör han vid Gävle försvarsområdesstab.

60 år fyllde den 5 april hemmansägaren och kyrkvärden Einar Berlin, Brogården, S. Valbo.

EN FÖR ALLA — ALLA FRÅN I. 14.

Olof Svärdsbacken, Claes Geijer, Bengt-Erik Calles, Ove Mejlert och Hans Hansson bildade I 14:s lag i en frågetävling mot I 13 över Gävle-Dalaradion.

FARVÄL TILL UNIFORMEN

Den 29 april var det muck för 800 soldater vid I 14. Enligt överste Jan Smedler var det till 95 procent präktiga och rejäla pojkar som lämnade regementet för att återgå till den civila verksamheten.

I sitt avskedstal betonade översten att han endast i några fall måst tillgripa bestraffningar. Det hade då främst gällt någon rekryts bortovaro från regementet en eller annan natt. Det mest allvarliga var dock när sex värnpliktiga avvek från förbandet i strid vid Bergslagsmanövern i mars. Överste Smedler omtalade vidare att försöket med civil klädsel gått så bra, att han fr. o. m. i år skulle tillåta sådan klädsel även inom regementsområdet. Försöken med mellanöl på marketenteriet hade inte vållat några diciplinära bekymmer.

Vid avtackningen som ägde rum i excercishuset förrättades även prisutdelning, och utmärkelser delades ut till bäste soldat vid respektive kompanier. Dessa var: Lars Börje Moberg, Åshammar, liv-kompaniet, Bengt Arne Friberg, Gävle, 4:e komp, Mats Sören Norder, Gävle, 5:e komp, Mats Erik Granberg, Överhärde, 7:e komp, Nils Tommy Svensson, Surahammar, 8:e komp, Christer Thalén, Viksjöfors, 11:e komp och Sven Åke Söderlund, Söderhamn, 12:e kompaniet.

Olle Svärdsbacken var presentatör av den "show" som gavs på kvällen i X-huset. De värnpliktiga hade själva gjort större delen av programmet som innehöll det mesta från skönsång av Brynäspojkarna till avslöjande detaljer från officersmässen.

Kvällen till ära sändes I 14:s ångradio direkt från X-huset och de bulletiner som lästes upp mottogs med stormande jubel av soldaterna.

MAJ

HÄLSINGEBLODET SJUDER

I samband med Hälsinge flygflottiljs 25-års jubileum anordnades en minnesutställning över "Hälsingarnas" krigarliv på Mohed och i fält 1689—1908.

Tonvikten låg på förhållandena vid Mohed där kung Karl XI hade bestämt att "inmönstra Helsinge- och Gestrikelandens infanteriregemente under översten Ludvig Wilhelm Taubes kommando". Förutom kartor och skisser bestod utställningen också av en stor samling tennsoldater, där de intresserade kunde se arméns uniformer genom tiderna. Vidare fanns betydande inslag av tavlor bl. a. "den målande fanjunkaren" Fredrik Winblad von Walters bataljmålningar. (Se bilden!)

PÅ REGEMENTSORDER

Kaptenerna T Uhlin och S O Setterlund blir elever i intoffkurs 1970—73 och har antagits som intoffasp.

Förv. I. Bodecker, reg reserv, enledigas fr. o. m. 1 maj från sitt förordnande på arvodestjänst vid Gävle fostab.

Till överfurirer vid reg 12/5 eo furirerna L Å Landin och J Ch Gahnhold.

Till fanjunkare i lgr 15 den 10/5 serg U Nilsson och U Laurén samt som vikariatslöneförordnad — serg R Näslund.

JUBILAR

50 år fyllde den 22/5 rustmästaren vid Hälsinge regemente, Rolf Calissendorff, S Valbo.

Han är född i Stockholm. 1938 kom han till I 14 och har varit rustmästare där sedan 1961. Aktiv inom jaktvården och Gävleortens ordningsvaktförening.

ELEVKONCENTRATION

Elever från Borgarskolans och Vasaskolans sista klasser hade koncentrationsdag på regementet under tisdagen (5/5). En sådan dag ingår i ämnet samhällskunskap och ägde rum på inbjudan av regementet.

Eleverna studerade gruppvis olika stationer, där verksamhet visades av Lottakåren, Bilkåren, Blå stjärnan, Brukshundsklubben, Röda korset och Hemvärnet. Lunch och filmförevisning ingick även i programmet.

DUKTIGA KOK-LOTTOR

Tio nya koklottor klarade på tisdagskvällen (12/5) förhöret inför nye FO-befälhavaren, överste A. Månsson, efter en förplägnadskurs, som började redan i december.

Kursledare har varit överfurir Erik Thimper och instruktör fru Ulla Gotthold. Slutförhöret och den festliga examensavslutningen ägde rum på hotell Järvsöbaden.

Förbundsmästare. Vid förbundstävlingen i fältskjutning med pistol och revolver segrade rustmästare Sven Jonsson, I 14, i klassen för grov kaliber med 44 p.

TINDRANDE BLÅ-STJÄRNOR

Fredagen den 22 maj firade Gävleborgsförbundet av Svenska Blå stjärnan sitt 30-årsjubileum med fanborgståg från Drottningbron till rådhuset. Tåget leddes av musikförvaltare Sven Söderlund. På kvällen hölls korum i soldatkyrkan med avslutning bl. a. för en hästvårdskurs samt ungstjärnornas kurs i hundvård och dressyr.

I lagtävlingen segrade I 14:s skytteförening med Curt Ögren, Christer Lundqvist och Torgny Järnkrok, 133 p.

JUNI

FRAMÅT I GOSSAR BLÅ

Ett möte mellan två århundraden.

Under helgen 6—7 juni gick två flygdagar av stapeln på F 15 i Söderhamn i samband med flottiljens jubileum. Flygdagarna blev en stor publikframgång vilket bl. a. kan förklaras av förprogrammet till själva flygningarna. Detta bestod av "Karl XII-exercis" utförd av plutonchefsskolan vid I 14. Mannarnas uniformer var lånade från livrustkammaren i Stockholm och exercisen var ett led i flottiljens strävan att under flygdagarna ge en historisk tillbakablick över den militära traditionen i Hälsingland.

I 14 — EN MILJÖFARA

"Kan I 14 utan vidare sätta sig över gällande bestämmelser ifråga om nattliga oljud?" Undrar en insändare i Arbetarbladet (18/6) efter att ha väckts klockan fem på morgonen av kanonbuller i närheten. Insändaren slår fast att en upprepning bör ge anledning för hälsovårdsnämnden att ingripa.

KRIGSMANS ERINRAN

Omkring fyrahundra nyinryckta befälselever vid Hälsinge regemente hälsades vid mitten av månaden välkomna till regementet av regementschefen, överste Jan Smedler i samband med krigsmans erinran i regementsparken. Militärmusikkåren från Falun medverkade i ceremonien.

SKOLGÅNG UNDER VÄRNPLIKT

Skolöverstyrelsen finner det synnerligen angeläget att de värnpliktiga under utbildningstiden kan erbjudas studier som ett meningsfullt alternativ till andra fritidssysselsättningar.

I en riksdagsmotion har hävdats att alla värnpliktiga oavsett tjänstgöringsort bör ges sådana ekonomiska förmåner att fritidsstudier möjliggörs och att i övrigt åtgärder vidtas för att underlätta studier och avläggande av prov under värnpliktstjänstgöringen.

För den som befinner sig i en utbildningsomgång bör, framhåller SÖ, värnpliktstiden inte få innebära ett direkt avbrott. De värnpliktiga som annars inte ägnar sig åt studier bör vidare bl. a. genom de olika studieförbundens försorg konfronteras med olika studiealternativ. Studierna skulle sannolikt te sig mer lockande om kostnaderna helt täcktes med statsbidrag.

SÖ finner därför en utredning om de värnpliktigas studiemöjligheter vara av hög angelägenhetsgrad.

NOTISER

Löjtnant Wallin blir elev i signalofficerskurs och fanjunkrarna Wing och Kvist i signalunderofficerskurs vid stabs- och sambandsskolan i Uppsala 13 okt.—2 april.

Löjtnanterna Lundén, Gustavsson, Arnborg och Östblom kommenderas som elever till militärhögskolans allmänna kurs, armélinjen 1970—71.

Fänrikarna Dahlström och Lax blir elever vid InfSS 13 okt.—7 maj i kurs Inf-03 och sergeanterna R. Persson och Fernström elever i kurs Inf-60 vid samma skola samma tid.

Regeringen har medgivit att f. d. löjtnanten vid Hälsinge regemente, A. Hedlund får återanställas som löjtnant på aktiv stat vid Dalregementet.

REGEMENTSORDER

Till överfurir vid regementet fr. o. m. 1970.06.25 eo furiren 470608-405 Nilsson L. E.

MILOMÄSTERSKAP

I 14 arrangerade i juni Östra Milo:s mästerskapstävlingar i skolskjutning med k-pist, gevär och för första gången på internationell grovpistol för tjänstepistolskyttarna.

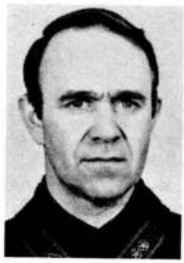
Vädrets makter var mycket gynnsamma och de 200 skyttarna var synnerligen nöjda med de välordnade arrangemangen.

Resultaten var ganska magra för I 14, bäst lyckades kapten Bengt Nilsson som belade 9:e platsen i k-pistkl.

FN-observatör. Kapten S. Söderpalm-Berndes, Hälsinge regemente (arméstaben), skall under tiden 1/10 1970—8/10 1971 stå till FN:s förfogande för tjänstgöring i Främre Orienten. Han tilläggs under denna tjänstgöring majors tjänstegrad.

Högtidstalare på Svenska flaggans dag var överste Allan Månsson. Landshövding Jarl Hjalmarson delade ut fanor och flaggor och för sången stod operasångare Sven-Erik Wikström och Gävle sångareförbund.

GUSTAVS SKÅL

Vid Gustavsdagens ordensregn utsågs kapten C. T. Kjessel till riddare av svärdsorden. Till svärdsman utsågs förvaltare T. R. V. Sörquist (bilden).

JULI

DEBATTERAD HÅRLÄNGD

I juli blossade hårlängdsdebatten upp på nytt, då amiral O. Krokstedt i brev till ÖB framhöll, att svenska soldater var "skäggiga, håriga och skitiga".

Den amiralen indirekt kritiserade i sitt brev var Anders Thunborg, 36, statssekreterare i försvarsdepartementet, mannen bakom de nya förhållningsreglerna.

Thunborg replikerade:

— Vi har inte tid med sådant tjafs.

Enligt statssekreteraren var dagens 20-åringar redan uppfostrade och uppfostran var inget som militären skulle syssla med.

Amiral Krokstedt uttryckte många officerares åsikter när han skrev till ÖB. Liknande åsikter har andra officerare fört fram tidigare, en del kamouflerade till förfrågningar hos JO (Justitieombudsmannen) eller MO (Militieombudsmannen).

Den här gången gällde det några formuleringar i "Svensk soldat" om hur soldater skall se ut och uppträda. För några år sedan fanns det regler:

- *Soldat får inte ha händerna i fickorna.*
- *Soldater får inte gå tre eller fler i bredd.*
- *Soldaten ska vara klippt och putsad. Inte så långt hår att det blir ett hinder för skyddsmasken.*

Våren 1969 började man jobba med en ny utgåva av "Svensk soldat". Det skulle bli den första som omfattade alla försvarsgrenar.

Boken gick på remiss till försvarsstaben och försvarsdepartementet. Där tyckte man att man inte skall skilja på civilt och militärt liv och drog ihop alla exemplifieringar till en enda regel:

"Soldat skall sköta sig på ett civilt korrekt sätt".

Våren 1970 var boken fortfarande inte klar. Den nya åldersklassen värnpliktiga ryckte in i början av juni.

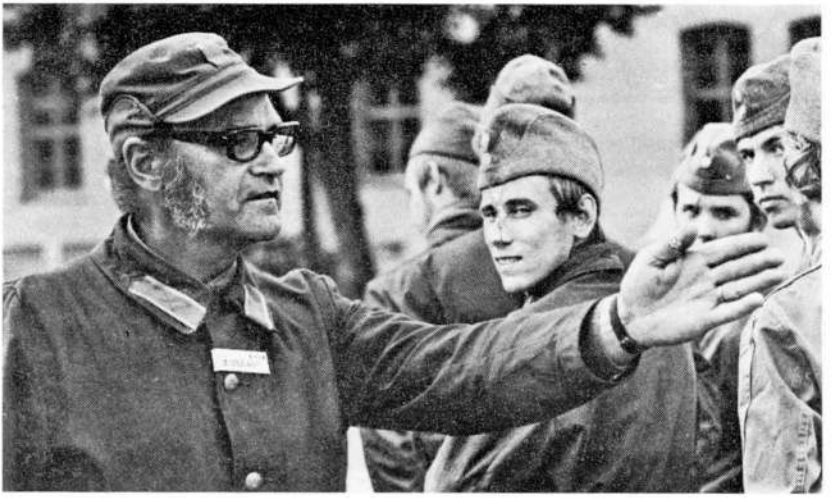
Till regementschefernas stöd kom ett särtryck av den civila formuleringen på hur soldater skulle se ut och uppträda. Boken skulle slutgiltigt komma ut till hösten. Problemet är att vare sig man utgår från civila eller militära måttstockar så måste det bli fråga om tolkningssvårigheter eftersom ord som "klippt och putsad" och "civilt korrekt sätt" är mycket vaga och oklara.

REGEMENTSORDER

Till fanjunkare fr. o. m. 1970.09.01 i I 14, samt till vikariatslöneförordnande (långtidsvikariat tv) såsom fanjunkare i lgr Ao 15 vid I 14, fanjunkaren i lgr Ao 15 vid I 5 370314-829 Henriksson B. H.

Avsked. Öfu 470928-8254 Holum fr. o. m. 1970.07.01. Anställning vid FV.

EN AV DE FÅ PÅ I. 14

En representant för "en av de få" på Hälsingarna.

Ett av de stora problemen inom den svenska armén, förutom hårlängden, är den katastrofala bristen på underbefäl och underofficerare. Den militära banan lockar inte ungdomen. Löneläget är dåligt, befordringsgången osäker. Under juli månad blossade den inflammerade hårlängds-debatten upp på nytt. Initiativtagare denna gång var amiral Oscar Krokstedt som i ett brev till ÖB konstaterade att svenska soldater var "skäggiga, håriga och skitiga".

Huvudmotståndare till armén i kampen om ungdomen är industrin som erbjuder de muckande soldaterna en dubbelt så hög lön som de får om de utbildar sig till underbefäl.

Närmare hälften av de 50.000 värnpliktiga som får sin utbildning idag, utbildas i avdelningar som leds av inte fullt kvalificerad personal. Många underofficerare och underbefäl har fått sin arbetsbörda kraftigt utökad. Det beror på de stora vakanserna på befälssidan. Det saknas över 2.000 underbefäl och underofficerare.

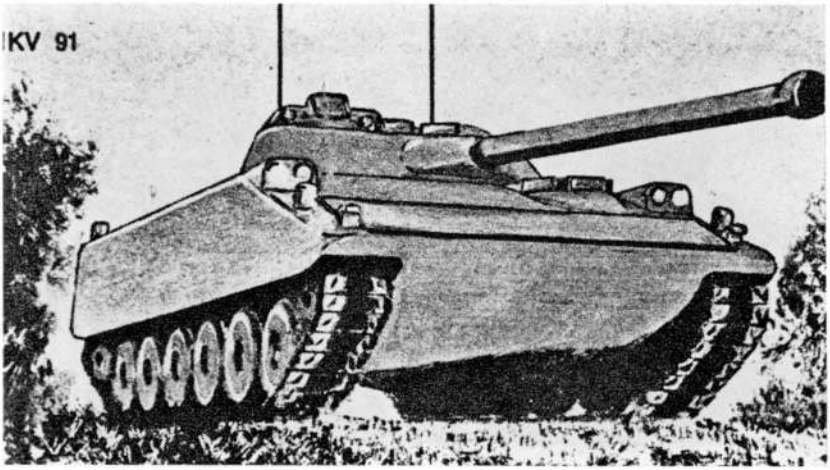
— Personalsvårigheterna bottnar i att vi gett våra befäl så högklassig utbildning att de med lätthet kan skaffa sig bättre betalda jobb på den civila marknaden, säger överbefälhavaren, generallöjtnant Stig Synnergren.

— Och det leder naturligtvis till en kraftig avgång. Orsaken ligger i första hand i lönerna, fortsätter Synnergren, men även pensioner, bostadsfrågor och det ständiga flyttandet spelar en stor roll.

På I 14 i Gävle finns det inga problem när det gäller rekryteringen av underofficerare. När det gäller underbefäl är situationen besvärligare. Vakanserna på underbefälssidan överstiger för tillfället 30 procent. För att förbättra lönesituationen kommer underbefäls- och underofficersorganisationerna att gå ut med ganska hårda krav vid årets förhandlingar med statens avtalsverk.

AUGUSTI

NYA VAPEN

Försvaret begär sammanlagt 5 623 miljoner kronor i sina anslagsäskanden för nästa budgetår. Detta framgick av de militära myndigheternas framställningar som den 27/8 överlämnades till överbefälhavaren. Anslagsäskandena ligger inom ramen för försvarsbeslutet vars sista budgetår framställningen avser.

En ny infanterikanon, en ny bandvagn, minsvepare, helikoptrar och olika slags kustartilleribatterier samt kompletterande beställningar av Viggen var några punkter på önskelistan.

Arméns ram uppgick till 1.940 milj kr. På grund av den stora befälsbristen ville arméchefen bygga ut övningshallar, skaffa nya hjälpmedel i utbildningen och ta ut mer övertid.

Arméchefen ansåg också att förläggningarna var dåliga. Här inverkade byggnadsrestriktionerna. Eftersläpningarna är allvarliga med trångboddhet, dålig hygien, otillräckliga fritidslokaler och otidsenliga matsalar.

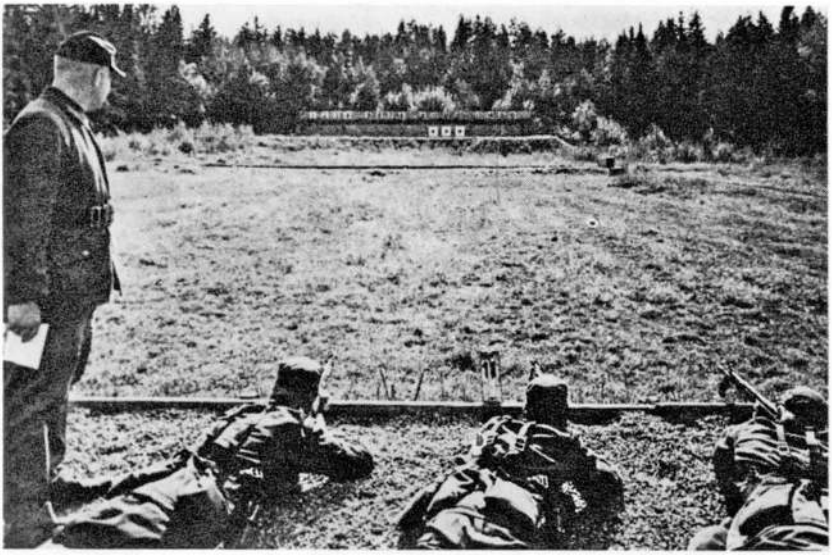
Arméchefen ville skaffa en ny infanterikanonvagn och en ny bandvagn. Dessutom krävdes omfattande anskaffning av lastbilar.

Marinens delram uppgick till 815 milj kr. Materielanskaffningen avsåg förut påbörjade eller beslutade projekt.

Av flygets 1.988 milj. skulle 1.183 gå till materielanskaffning, nya skolflygplanet Beagle Bulldogg och kompletterande Viggenbeställningar. Försvarets Forskningsanstalt (FOA) underströk att en konsekvens av det nya planeringssystemet är en tillräckligt bred forskning. Resurserna räcker inte till för alla forskningsbehov och därför är hård prioritering nödvändig. Omfördelning av resurserna beräknas möjliggöra ökade insatser inom materiel- och brandforskning.

Ökade FOA-insatser krävs också för forskning av betydelse för krigsmaktens och befolkningsskyddets miljöutredningar.

ÅTER I SKOTTGLUGGEN

Problemet med befälens låga löner aktualiserades på nytt i augusti i samband med att ett tjugotal underbefäl vid I 13 i Falun genom annonsering sökte nya arbeten. Liknande aktioner hade redan tidigare förekommit på en rad platser i landet. Initiativet i Falun var helt privat men stöddes av underbefälsföreningen vid regementet.

UT FRÅN AUS

Till sergeanter i lgr Ao 13 vid I 14 fr. o. m. 1970.08.27. öfu vid I 14 4310 13-773 Sundell O K I, 440726-897 Lundberg L A, 451204-141 Ögren C R och 450317-753 Svenneke J-O R. Tjänsteställning enligt lista från underofficerskursen vid AUS 1969—1970.

Som bäste elev utgick L A Lundberg som fick mottaga AUS' plakett i silver samt AUS' premium i form av ett par silverljusstakar. Bokpremier tilldelades C R Ögren och J-O R Svenneke.

Kapten 340817-355 Björkenstam placeras fr. o. m. 1970.10.11 tills vidare som chef för operationsavdelningen vid Gävle fostab. (MBÖ 1970.08.13 sekt A/P 142).

TILL ARVIDSJAUR

I regeringens direktiv till utredningen om ett nytt fredsförband i Norrland framgick att man skulle inrikta sig på Arvidsjauralternativet i det förslag som Försvarets Fredsorganisationsutredning (FFU) tidigare lagt fram.

Efter remissbehandling av förslaget har huvuddelen av remissinstanserna uttalat sig för Arvidsjauralternativet.

Vid sportskytte-DM på standardpistol segrade överlägset Sven Jonsson, I 14 534, tvåa blev I 14:s Torgny Järnkrok, 516 och trea Christer Lundkvist, I 14 516.

SEPTEMBER

MARSMAN PÅ LILLA FÄLTET

Marsmannens landning väckte stort intresse.

Som vanligt hade en stor publik mött upp för att beskåda de välarrangerade uppvisningarna på Regementets dag. Det som mest lockade den 8.000-hövdade publiken var det fallskärmshopp som utfördes från en Vertolhelikopter av kapten Gert Fröderberg.

Trots den hårda vinden lyckades kapten Fröderberg landa mitt i det röda kors som var målet för hoppet.

Övningarna på lilla fältet började med att man från helikoptern släppte ned en bil, vilket skulle illustrera en frontalkrock i en fart på 100 km/tim.

Den krigiska avdelningen bestod av ett anfall mot Åkermans kulle utfört av nionde kompaniet. Publiken fick också vara med om en luftlandsättning samt se hur trupper luftvägen kan tillföras vapen.

Flagghissning ägde traditionellt rum vid Rådhuset. En konsert gavs av musikkåren i regementsparken, där Gävlelottor skötte försäljning och servering.

Kamratföreningen höll sitt sedvanliga årsmöte på dansbanan. Diskussionen gällde den nybildade lokalavdelningen i Stockholm. En kommitté tillsattes bestående av bl. a. överstelöjtnant C O Rosenius, kapten B Strindberg samt fanjunkare L P Gustavsson. Ur kommittén skulle senare en styrelse röstas fram.

FEMDAGARSVECKA

Senast den 1 januari 1971 skall femdagarsvecka för värnpliktiga införas i Sverige.

STAFETTKVINTETT

Den 29:e flergrensstafetten avgjordes på Regementets dag. De civila lagen kom helt bort och militärlag belade de tre främsta platserna.

Etta kom Uoffkårens lag, fem sekunder före tvåan, Ubefkåren. Femte kompaniets lag III kom i mål som bästa kompanilag.

Segrarlaget. Bakre raden fr. v. Lars Lundberg, Hilding Lindström, Bertil Munter. Främre raden fr. v. Östen Andersson och Christer Lundqvist.

UGNEN FÅR VÄRN

Det nedlagda bageriet vid I 14 skall nu leva upp igen som samlingslokal för hemvärnet i Gävle. Hemvärnet har länge behövt en samlingsplats dit man kan förlägga kamratlig samvaro, övningar och lektioner.

Fortifikationsförvaltningen gav sitt klartecken den 1 oktober och rustningsarbetet började genast. I uppsnyggningsplanerna ingår bl. a. att bevara den jättestora bakugnen, dels som ett minne av den tidigare verksamheten i huset, dels som en originell värmekälla.

Kapten S E E:son Söderpalm-Benders, Hälsinge regemente, fick från den 1 oktober entledigande från sitt kaptensförordnande vid arméstaben.

BRITTER I STA'N

I september gästades Gävle av ett engelskt flottbesök. Det var 36 år sedan sist och denna gången var det fregatterna Nubian och Lincoln som gjorde staden den äran. Besöket ingick i evenemangen kring den brittiska veckan 25/9—3/10.

Flottbesöket varade i fyra dagar och de 485 sailors hade ett späckat program att gå igenom, bl. a. en fotbollsmatch mot I 14 som de svenske vann med 7—3.

Ett något ovanligt inslag i stadsbilden under veckan utgjorde två engelska bobbies som patrullerade på gatorna och de skotska Gordon Highlanders som tillsammans med militärmusikkåren i Falun stod för evenemangens musikaliska inramning.

FO-STABEN

Kapten Lingblom, Hälsinge regemente skall den 1 april nästa år—30 september 1973 vara ordinarie instruktör vid Gävle försvarsområdesstab. Instruktörskommenderingen vid staben för fanjunkare Ahlström, Hälsinge regemente, har förlängts till den 31 mars 1975.

Kaptenen vid Hälsinge regemente

"BOCKEN" HAR SORG

Gunnar Fernquist avled den 11/9 på Gävle lasarett efter en kort tids sjukdom.

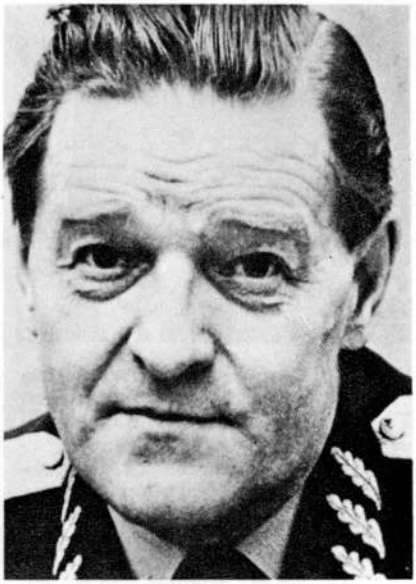
I 14 år var kapten Fernquist chef för regementets personaldetalj. Vid pensionsavgången 1961 erhöll han förordnande i arvodesbefattning som chef för kasernkompaniet, vilken tjänst han fortfarande innehade vid sin bortgång.

Kapten Fernquist var sedan ett tiotal år "Bockens" huvudredaktör.

OKTOBER

ÖVERSTE SAMORDNARE

Den 1 oktober avgick general Torsten Rapp (t. v.) efter nio år som överbefälhavare. Under hans tid har ÖB-instutionen fått en väsentligt ökad vikt genom den omfattande integrationsprocess som pågått under 60-talet. Åtskilliga problem återstår dock för efterträdaren, general Stig Synnegren (t. h.).

Även på regional nivå har stora förändringar skett. Arméns milon, marinkommandona och flygeskadrarna slogs samman till sex militärområden. De tre försvarsgrenshögskolorna slogs samman till en gemensam högre utbildningsanstalt för officerare. Intendenturkåren blev gemensam. Och för ett par år sedan slogs de tre försvarsgrensförvaltningarna och intendenturförvaltningen samman till ett stort materielverk.

I en omfattning som aldrig tidigare har alltså försvaret integrerats under Rapps tid som överbefälhavare.

För efterträdaren, general Stig Synnegren saknas det dock inte problem: personalbristen, rekryteringssvårigheterna, planeringen för framtidens försvar — nu och 70-talets, snart nog även 80-talets. Bland problemen finns också penningbristens spöke som tar gestalt i färre flygplan, mindre fartyg, en "urgröpt" armé. Och där finns för den delen även det långa håret och kvinnan i försvaret.

I samband med framläggandet av 1967 års luftförsvarsutredning konstaterade den nye överbefälhavaren att stommen i det svenska luftförsvaret under 80-talet blir Viggen och en svensk luftvärnsrobot, sålunda ett helsvenskt luftförsvar.

Gävle lottakår fick ny ordförande vid årsmötet, fru Ulla Gotthold, som varit aktiv sen 1941.

TOLKNINGSPROBLEM

Den 21—23 oktober genomfördes den första bataljonsövningen med årets rekrytkull. Övningen inleddes med fotmarsch en och en halv mil, sedan eldöverfall och därefter cykeltolkning till bivacken i terrängen Oslättfors-Råhällan.

FRED ÄR VÅRT JOBB

"Fred vårt jobb", heter en bok om vårt totala försvar som utgavs i oktober. Den är författad av lärare vid Försvarshögskolan och vill ge en översiktsbild av Sveriges totala försvar samt före detta aktuella och kommande problem. Den är försedd med ett förord av Stig Synnegren.

Om boken skrev överstelöjtnant Gåsste: "Fred är vårt jobb... är en kunskapskälla för alla och envar om vår säkerhetspolitiska situation och om vår — i demokratiska former — utarbetade försvarspolitik.

Som sådan kan den — om den bara läses av många människor — ge stadga åt folkmeningen i totalförsvarsfrågan." Den erbjuder oss nämligen starkt förbättrade möjligheter att värdera de uppfattningar som framförs mot eller för ett starkt svenskt totalförsvar. Boken kan alltså få stor betydelse för den svenska försvarsviljan.

FEST PÅ TAKET

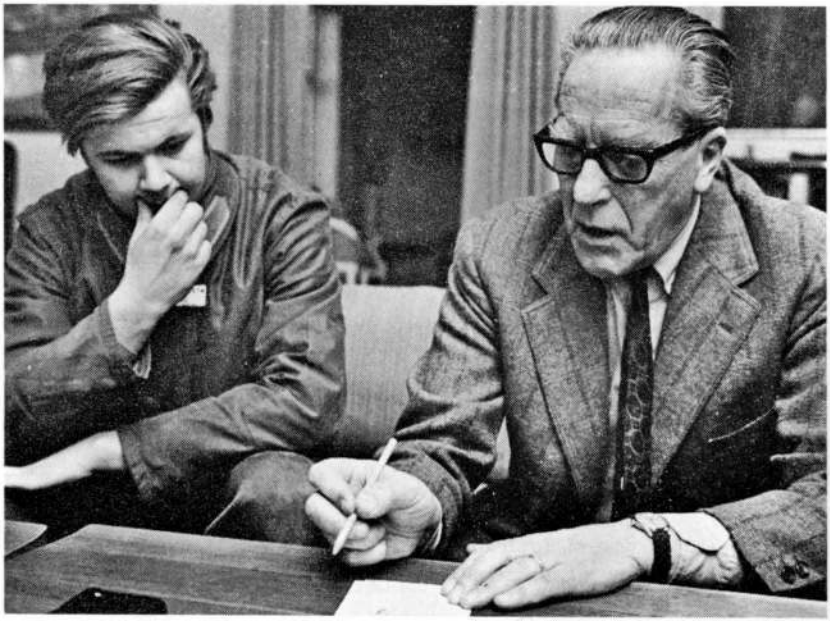
I oktober var det dags för taklagsfest på de stora förrådsbyggnader som fortifikationsförvaltningen uppför på I 14:s område.

Förrådsbyggnaderna skall användas för den rationaliserande förrådshanteringen som ingår i försöken med integrering av viss verksamhet mellan Fo 49 och I 14.

70 år fyllde 30/10 f. överstelöjtnanten vid Hälsinge regemente, Knut Björkenstam, Gävle. Han är född i Örebro. Han blev överstelöjtnant vid I 14 1949 och inträdde i reserven 1956.

NOVEMBER

FINANSERNA KOLLAS

Med bussar och bilar för en hel bataljon drog TV in på I 14:s kaserngård i början på november för att spela in ett Fokus-program. I programmet deltog förutom meniga och befäl vid regementet också arméstabschefen general Carl-Erik Holm och försvarsminister Sven Andersson.
Resultatet blev väl inte så givande, men både försvarsministern och tidningspressen engagerade sig djupt i beräkningarna av vpl Leif Perssons budget under utbildningstiden.

LOVVÄRT INITIATIV

var Gävlepressens omdöme efter den första musikaliska aftonen i Soldatkyrkan i mitten av november.

Mannen bakom idén är regementschefen överste Jan Smedler, som tyckte att man borde utnyttja den gamla kyrkan i större utsträckning än tidigare. Meningen är nu att dessa musikaftnar skall utvecklas till en känd instutition för både allmänhet och värnpliktiga.

NEDGÅNG OCH FALL

Enligt statistiken blir de svenska krigarna bara sämre och sämre. 1949 blev endast 3,1 procent frikallade vid besiktningen i samband med inskrivningen. 1954 var siffran 3,3 procent och 1968 var den så hög som 5,4 proc.

Utan att diskutera felaktigheter i statistiken kan vi blott konstatera att om den nuvarande trenden håller i sig kommer samtliga värnpliktiga att bli frikallade om 6—700 år.

NY FÖRSVARSUTREDNING

Regeringen tillsatte i början av november den nya försvarsutredningen. Ordförande blir förre handelsminister Gunnar Lange, dessutom medverkar ytterligare två socialdemokrater samt en representant för vart och ett av de borgerliga partierna. Vänsterpartiet kommunisterna ställs utanför.

Enligt direktiven skall utredningen "inte få till stånd en uppgörelse mellan politiska partier om försvarsutgifternas storlek under en begränsad tidsperiod. Den bör i stället överväga grunderna för den svenska säkerhetspolitiken och den långsiktiga inriktningen av våra totalförsvarsansträngningar. Underlaget för en sådan prövning bör hämtas från den ordinarie studie- och planeringsverksamheten."

Tidigare försvarsutredningar har tagit ställning till försvarets kostnader. Senaste gången, 1968, ledde motsättningar om försvarsanslagen till att de borgerliga ledamöterna lämnade utredningen. Socialdemokraterna fick ensamma fullfölja uppdraget.

Den här gången skall politikerna studera försvarsdepartementets och militärens planering och jämföra den med den svenska försvars- och säkerhetspolitiken. Nyckelordet är handlingsfrihet.

Försvaret har nyligen infört en ny slags planering. Den kortsiktiga blir programplaner. De förnyas varje år och sträcker sig fem år framåt. Programplanerna skall förverkliga perspektivplanerna. Ett underlag för dessa är de s. k. miljöstudierna. De första programplanerna kommer att vara färdiga omkring 1 sept. nästa år. Perspektivplaneringen ger ett första resultat redan 1 mars. Utredningen skall lägga fram sina förslag till 1972 års riksdag.

BUR PÅ RETUR

Sakkunnigförslaget om att bibehålla arreststraff för militär personal — fast anställda och värnpliktiga — avvisades av en majoritet inom försvarets personalnämnd.

vara färdiga omkring första september nästa år. Perspektivplaneringen ger ett första resultat redan 1 mars. Utredningen skall lägga fram sina förslag till 1972 års riksdag.

Överbefälhavaren Stig Synnegren besökte den 10/11 Gävle för intern information och överläggningar kring den försöksverksamhet som pågår inom FO och Hälsinge regemente.

Överste Allan Månsson, FO, och överste Jan Smedler svarade för informationen. General Synnegren inspekterade vidare FO-stabens nyinstallation vid Valls herrgård samt förrådet som är under byggnad. ÖB passade också på att besöka Hemlingby för bastubad och en motionsrunda. Med vid Gävlebesöket var representanter för försvarsstaben, milostaben och arméstaben.

NYA FÖRMÅNER

Nästan alla värnpliktiga får från 1 januari rätt att ha civila kläder utom tjänsten inom militärt område. Undantaget är kustflottans fartyg. Det gäller en försöksverksamhet som inleddes förra hösten vid ett begränsat antal förband (bl. a. I 14) och som nu utsträckts att omfatta praktiskt taget hela krigsmakten.

Från samma tid får alla värnpliktiga möjlighet att fritt välja destination när de tar ut de tio fria resor de är berättigade till under grundutbildningen. Det blir också från samma tid förbättringar av något slag när det gäller ersättning för resa med egen bil.

DECEMBER

NYA FURIRER

Avslutning hölls med instruktörsskolan på I 14 varvid tio nya furirer utnämndes. Överste Jan Smedler förrättade utdelning av diplom och böcker. Följande elever utexaminerades: Lars Gunnar Norrström, Gävle, Karl Anders Börje Wallgren, Jädraås, Lars Håkan Pettersson, Gävle, Karl Roger Zell, Bollnäs, Bo Tore Pettersson, Gävle, Per Gunnar Schön, Gävle, Ulf Erik Larsson, Norrala, Bertil Göran de Marí, Hofors, Karl G. Eriksson, Sandviken, och Tommie Gustav Söderblom, Gävle.
Skolettan Lars Gunnar Norrström flankeras av t. v. tvåan Karl Anders Börje Wallgren och t. h. trean Lars Håkan Pettersson.

ORDENSREGN

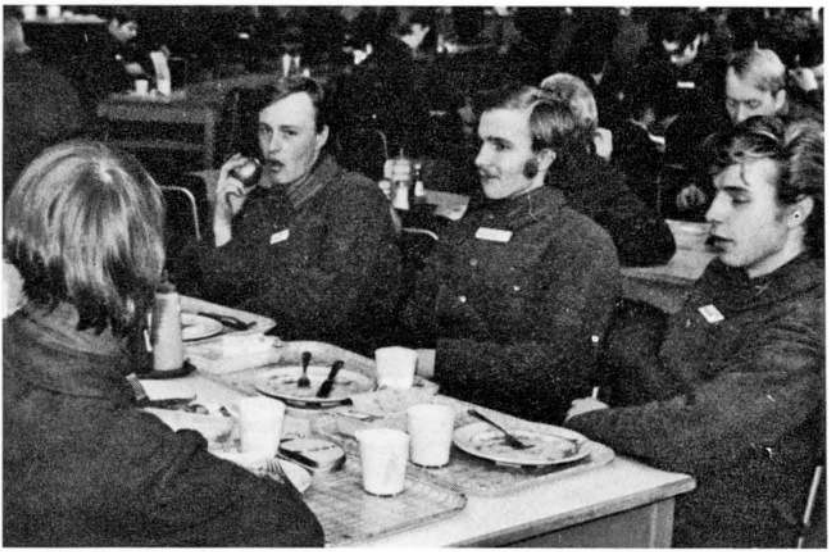
Vid höstens ordensregn utsågs major Å. Sundstedt till riddare av Svärdsorden. Till svärdsman utsågs förvaltare I. Sjödin (bilden).

JUBILEUM

50 år, 31/12 rustmästaren S. A. Jonsson. Vol 41. Ordförande i Gästriklands Sportskytteförbund. Tillhör styrelsen för I 14 skytteförening och landets elit inom pistolskyttet.

MÄTTA KRIGARE

I 14:s egen ärtsoppa är den populäraste maten konstaterades vid en rundfråga som gjordes bland soldaterna på regementet. Visst förekommer rätter man inte gillar men i regel är maten bra konstaterar Börje Dahl, Gunnar Murén och Leif Persson 12. komp. (bilden) och myser belåtet efter att ha klarat av den goda skinkfärsen.

ACK NU ÄR DET VINTER

Vinterutbildningen har startat och plutonchefskolan, pansarvärnslinjen, från livkomp har sökt sig ut till Lilla fältet för att passa till och provåka skidorna som de just har hämtat ut från förrådet. Men varför så molokna? Svaret är enkelt: Det finns icke någon snö!

REGEMENTSSTABEN

(fr o m 1970.05.01

Regementschef		öv J Smedler
	stabsch	mj Everhall
Allm avd med exp	regadj	kn B Nilsson
	expföreståndare	förv Fisk
	regch sekreterare	fru G Jansson
skrivcentral med fjärrskriftanläggn	kansliskrivare	fru I Jansson
	kontorsbiträde	frk Bonnevier, frk Boberg, fru M Andersson
budcentral	chef	rustm Olsberger
dagtjänstdetalj	chef	kn B Nilsson
	regdagoff	enl turlista
	regdaguoff	" "
	vaktchefer	rustm Calissendorff, rustm Ersholt, rustm Lindström, öfu Stonert
Utbildningsavdeln	utbildningsoff	mj Everhall
allmänna utbdet	chef	kn Wiebe
	off till förfogande	lt Svanbom
	uoff till förfog	förv Bender
reputbdet	chef	kn B Sundstedt
servicedet	chef	förv Bender
	chef y utbanordn	runstm Eriksson
	chef i "	rustm Ygert
	chef dukningsgrp	rustm Lundström
	till förfogande	rustm Persson
idrottsdet	chef	lt Svanbom
	till förfogande	rustm Karlsson
Personavdelningen	chef	mj Bendrik
	personaluoff	fj Berlin
	stf rekryteringsoff	kn Björk
	rekryteringsubef	rustm Wikström
	teknikerrekryter	fthv Eriksson
persdet	chef	kn Fredriksson
	persregistrator	förv Hälsingdal
	expuoff	vakant
	kontorist	frk Lindqvist, Wallgren
	kontorsbitr	fru Laessker, M Olsson, K Andersson, Janstål, Bostrand, G Axelsson, frk Jonsson

rättsvårdsdet	auditör	häradshövding Ormegard
	v auditör	rådman von Post
	straffregisterför	förv Fisk
	bevakare	fj Berlin
	bitr förhörsledare	herr Leksell
pv- och nämnddet	personalvårdsoff	mj Bendrik
	konsulent	konsulent Cederberg
	militärpastor	kyrkoadjunkt Larsson
	bibliotekarie	rustm Olsberger
	till förfogande	mdir Mårelius
Sjukvårdsavdeln.	förbandsläkare	dr Backlund
	anvisningsläkare	dr Backlund
	tjänsteläkare	dr Backlund
exp	expföreståndare	rustm Reidle
	till förfogande	rustm Söderberg
sjukhus	översköterskor	fru Johannesson, Sundell, Fromholt
	undersköterska	fru Pettersson
	sjukvårdsbitr	fru Lindh, Elmqvist, Wihrén, Skarph, Bäck
tandklinik	tandläkare	tandläk. Lundgren
	tandsköterska	fru Almén
Utbildningsbatalj.	chef	övl Gåsste
	stf chef	mj Thornander
	stabsuoff	fj Lindström
instruktörsgrp	chef	kn J Callenmark
		förv Olsson, Sörquist, Sjödin

LIVKOMPANIET

Chef: kn K E Björk
Stf: lf Östblom

Adj: rustm Wikström

Instruktörsskola 1

Chef: fj Andersson

Stf öfn Sundell

Krp 490801-765 Eriksson, Sandviken
„ 491102-761 Söderblom, Gävle
„ 490417-007 de Maré, Hofors
„ 490522-823 Öberg, Gävle
„ 500928-757 Norrström, Gävle
„ 490501-759 Larsson, Norrala

Krp 491102-765 Schön, Gävle
„ 501114-753 Zell, Bollnäs
„ 490510-761 Wallgren, Ockelbo
„ 490910-753 Pettersson, Gävle
500323-755 Pettersson

Befälsskola 1

Chef: lt Larsson

Stf: öfu Jägare

490407-939 Eskelund, Sandviken
500128-765 Alm, Lottefors
500508-141 Eriksson, Edsbyn
500829-763 Nilsson, Bollnäs

500412-603 Hjälmqvist, Bollnäs
500412-775 Strömstedt, Arbrå
500610-763 Persson, Gävle
500416-757 Grönberg, Gävle

501113-759 Eklund, Bollnäs
511003-751 Engstrand, Gävle
530306-761 Hermansson, Gävle
481219-753 Eng, Ljusdal
500301-761 Broman, Sandviken
500313-931 Glöggler, Storvik
501115-751 Björn, Gävle
500208-757 Olsson, Bollnäs
500117-719 Nystad, Bollnäs

490220-751 Jonsson, Bollnäs
510925-893 Wikmark, Gävle
480705-753 Hedlund, Gävle
490102-751 Persson, Landafors
491211-753 Häggqvist, Söderhamn
500115-487 Classon, Gävle
500210-753 Blomqvist, Gävle
490707-001 Berggren, Stockholm

Förberedande plutonchefsskolan 3:e pluton

Chef: lt Elson

Stf: serg Froste

471015-9395 Värsjö, Hofors
480724-7558 Wärn, Gävle
481108-7511 Andersson, Landafors
481203-7630 Westman, Gävle
490215-0095 Fast, Hallstahammar
490402-7572 Brolin, Sandarne
500123-7691 Westbom, Umeå
490425-7658 Olsson, Arbrå
490709-7572 Brunstedt, Saltsjöbaden
490908-7571 Wallmo, Gävle
490122-8230 Thelander, Gävle
491209-7575 Strandberg, Bollnäs
500131-0092 Welander, Stockholm
520123-4415 Thollén, Gävle
530409-9335 Kejlstrup, Forsbacka

500311-7511 Westerlund, Gävle
500420-7618 Skogh, Skutskär
500428-5556 Gustavsson, Södertälje
500603-7534 Hedman, S Valbo
500618-7596 Svedlund, Söderala
500911-7556 Trybom, Gävle
480924-2530 Svensson, Näsviken
490604-7651 Östling, Norrsundet
501215-1071 Frühling, Solna
510131-0190 Lindberg, Skärholmen
510307-0115 Lundgren, Vällingby
510413-7533 Eriksson, Kilafors
511121-5611 Toikka, Västerås
500822-5038 Almgren, Gävle
500407-767 Berglund

Förberedande plutonchefsskolan 4:e pluton

Chef: lt Österdahl

Stf: serg Berlin

470912-7510 Olofsson, Söderhamn
471230-7539 Sundin, Gävle
480312-4231 Dahlberg, Uppsala
480921-0018 Sjöman, Gävle
481203-1674 Berglund, Sandviken
490407-7577 Andersson, Gävle
490517-7558 Neuman, Gävle
490714-7559 Stenhag, Gävle
491022-7554 Jansson, Gävle
491115-7511 Wickman, Gävle
491219-7557 Dahlberg, Hofors
500219-0253 Wallin, Stockholm
500314-4358 Påhlsson, Danderyd

500421-1198 Wallin, Gävle
500429-1117 Björkman, Danderyd
500605-7672 Jönsson, Sandviken
500831-6357 Svensson, Uppsala
501009-7516 Östblom, Sandviken
501209-7530 Backman, Sandviken
501228-0037 Rolén, Bromma
510218-7571 Ivermark, Sandarne
510406-6914 Lantz, Västerås
510417-1433 Berglund, Västerås
511228-7619 Jonsson, Söderhamn
501209-7555 Aberg, Mackmyra

Plutonchefsskolan 1:a pluton

Chef: lt Winberg

Stf: öfu Wengrud

470813-7536 Andersson, Gävle
481005-7515 Wallberg, Gävle
490113-7556 Ekström, Gävle
490419-7557 Hellman, Gävle
460315-7779 Hedvall,
470124-7514 Häggblom, Norrsundet
500127-7515 Lindström, Gävle
500330-7591 Sandfors, Bollnäs
500503-7535 Johnsson, Ockelbo
500619-9391 Karasalo, Bandhagen
500526-2034 Sandberg, Atvidaberg

480912-9010 Jonsson, Bollnäs
490212-7630 Flordal, Hälsingmo
480630-0499 Lidman, Stockholm
480913-0216 Adolfsson, Johanneshov
481019-7618 Bengtsson, Söderhamn
481110-7537 Norman, Sandviken
490330-0491 Ellström, Saltsjöbaden
490826-7513 Sundin, Gävle
491015-7553 Persson, Bollnäs
500424-0395 Olsson, Spånga
501001-7530 Svensson, Gävle

501020-7651 Dahlström, Ljusne
501218-7555 Karlsson, Bollnäs
501221-1453 Odén, Gävle
480417-0258 Bergfeldt, Knivsta
491221-7538 Frisk, Söderhamn
480325-7536 Wiklander, Söderhamn

510401-7552 Larsson, Söderhamn
510508-7539 Norling, Kilafors
511004-7510 Hedberg, Kilafors
511124-7234 Eriksson, Skinnsk-berg
490606-7550 Vidlund, Gävle

Plutonchefsskolan 2:a pluton

Chef: lt Nilsson

Stf: serg Lundström

431207-4653 Sjökvist, Stockholm
460507-7710 Hillström, Järbo
460930-7519 Settlin, Mora
470310-7591 Hedlund, Kungsgården
480105-1030 Arwidsson, Hudiksvall
480131-7779 Wiklander, Bollnäs
480204-9050 Persson, Sandviken
480219-8590 Odén, Sandviken
480416-7635 Eriksson, Kilafors
480429-4637 Hedeborg,
480510-0213 Fors, Nacka
480515-7718 Lingdén, Gävle
480811-7537 Eriksson,
481017-5176 Jannersten, Enskede
490527-7614 Skog, Sandviken
490611-7553 Johunsson, Alfta
490627-7357 Karlsson, Hofors
490728-3115 Eidefors, Södertälje

490809-7738 Modin, Bollnäs
490922-0214 Isaksson, Vällingby
491031-0251 Carlberg, Stockholm
491106-7579 Sundell, Söderhamn
491202-8950 Westin, Bollnäs
500123-7618 Nässlander, Årsunda
500125-7533 Käck, Söderhamn
500213-7510 Molin, Gävle
500227-0139 Wrande, Johanneshov
500313-1058 Thyrsson, Bollnäs
500317-7739 Jörler,
500329-7511 Nord, Gävle
500430-7756 Odmark, Ö Gävle
500602-8178 Gahlin, Gävle
500610-0290 Weyler, Spånga
501023-7518 Lindberg, Jäderfors
501103-4138 Jespersen,
501113-7576 Norling, Sandviken

Fackpluton

Chef: lt Wallin

Stf: serg Meijer

501003-7553 Olsson, Ockelbo
500128-7514 Andersson, Gävle
500708-9534 Jonasson, Edsbyn
501231-7573 Hammarström, Söderhamn
470415-7652 Larsson, Edsbyn
460223-8711 Berglund, Gävle
480426-0257 Tegenfeldt, Hägersten
480430-0251 Fahlstedt, Hägersten
480713-0192 Sundberg, Handen
490316-0614 Wennerstrand, Hägersten
490423-0237 Backlund, Hägersten
500930-0491 Lindström, Johannehov
501029-0053 Collste, Bromma
511125-5138 Gustafsson, Farsta
440916-9317 Wilken, Stockholm

461002-0838 Nyqvist, Stockholm
471018-0292 Törnberg, Hägersten
471220-0031 Söderberg, Stockholm
490213-0170 Hörkman, Stockholm
490411-0419 Jansson, Skutskär
491220-1051 Rangevik, Solna
500127-3555 Ivarsson, Solna
500606-5154 Karlsson, Solna
501207-4315 Nilsson, Solna
490216-7574 Wahlström, Sandviken
500117-0030 Berglén, Saltsjöbaden
510531-7515 Johansson, Gävle
510904-7513 Bousard, Gävle
470430-1052 Svensson, Malmö
490520-7579 Törnström, Sandviken

4. KOMPANIET

Chef: kn Pauhlson

Adj: fj S Persson

Arbetsavdelningen

Chef: öfu Lindeberg

440108-055 Nordin, Gävle
490105-753 Sandström, Gävle
470503-711 Zetterberg, Avesta
490815-761 Boström, Uppsala
470929-751 Karlsson, Holmsvedon
501005-005 Westgärds, Gävle
490721-761 Eriksson, Vallsta
480618-757 Sterring, Gävle
450623-759 Andersson, Forsbacka
481105-115 Pettersson, Gävle
480805-731 Nordström, Avesta
500220-753 Swahn, Gävle
490108-761 Höök, Gävle
500608-751 Berglund, Bollnäs
490127-763 Eriksson, Skutskär
490207-759 Nilsson, Rengsjö
490214-753 Liljestrand, Sandviken
490215-891 Larsson, Sandviken
490220-105 Forenäs, Gävle
490220-759 Nyström, Valbo
490221-937 Andersson, Gävle
490222-759 Jonsson, Gävle
490302-753 Nilsson, Edsbyn
490302-751 Nilsson, Edsbyn
490317-767 Johansson, Hofors
490323-761 Persson, Ockelbo
490329-755 Eriksson, Kungsgården
490409-759 Hansson, Åmotsbruk
500121-753 Eklund, Gävle
490410-761 Larsson, Sandviken
490203-759 Sandberg, Gävle
490429-757 Nyåker, Hofors
490501-761 Gustafsson, Storvik
490510-771 Brundin, Gävle
490511-751 Torslund, Torsåker
490511-755 Gavell, Bergvik
490522-755 Jönsson, Årsunda
490528-751 Jönsson, Gävle
490603-801 Näsman, Gävle
490413-755 Simonsson, Hedesunda
490622-755 Westlund, Gävle
490701-759 Zetterberg, Gävle
490703-759 Hedberg, Stugsund
490708-763 Hallgren, Söderala
490710-755 Lindström, Gävle
490716-761 Callmyr, Arbrå
500110-753 Allernäs, Gävle
500115-821 Welander, Gävle
491024-753 Lindström, Forsbacka
490803-751 Tillman, Gävle
490811-753 Larsson, Ockelbo
490828-013 Falk, Gävle
490910-757 Jonsson, Sandviken
490910-895 Majberg, Hofors
500419-761 Olsson, Norrala
490924-721 Danielsson, Sandarne
490924-757 Sundberg, Gävle
490926-933 Ämmälä, Österbybruk
491009-755 Bertilsson, Alfta
491014-753 Larsson, Gävle
491017-759 Olsson, Söderhamn
491021-751 Larsson, Storvik
491022-767 Eriksson, Iggesund
491028-757 Lindkvist, Ockelbo
491101-757 Andersson, Gävle
491101-787 Sjölander, Sandviken
500522-753 Helander, Gävle
491203-761 Persson, Hedesunda
491205-753 Karlsson, Bollnäs
470219-771 Hemsén, Sandviken
491207-757 Backman, Gävle
491209-733 Lindqvist, Söderhamn
491211-757 Persson, Hofors
491216-757 Mårtensson, Vallsta
491219-759 Eriksson, Alfta
491219-761 Eriksson, Alfta
470331-751 Eriksson, Gävle
490317-757 Kratz, Gävle
470405-939 Sandkvist, Avesta
491118-759 Boström, Gävle
471006-753 Skogsberg, Gävle
480713-693 Brandt, Norberg
490410-119 Östman, Jakobsberg
470511-771 Nilsson, Alfta
500805-755 Wåhlander, Gävle
481220-757 Elbra, Gävle
490923-763 Bergström, Sandviken
490624-751 Rehnstedt, Bollnäs
480914-027 Modd, Rengsjö
490703-771 Asp, Sandviken
480724-767 Berglund, Bollnäs
460424-891 Sellin, Gävle
490826-751 Sundin, Gävle
490510-763 Berntsson, Gävle
490407-767 Jonsson, Sandviken
470909-755 Sundin, Vallsta
480714-753 Eriksson, Gävle
461213-493 Arnell, Stockholm
480726-755 Andersson, Edsbyn
460723-621 Huzell, Gävle
480904-111 Andersson, Sandviken

Vaktpluton

Chef: rustm Nyström

490126-757 Hedberg, Gävle

Stf: öfu Ellebo

490104-693 Håård, Gävle

490202-757 Hedqvist, Gävle
490219-555 Johansson, Gävle
490225-769 Jonsson, Gävle
490306-759 Kreft, Gävle
490313-757 Persson, Gävle
490320-753 Tjernell, Valbo
490328-773 Nöjd, Gävle
490403-751 Färdig, Gävle
490407-771 Sahlström, Gävle
490412-773 Malm, Gävle
490416-245 Örnhem, Gävle
490501-751 Karlsson, Gävle
490504-761 Lingvall, Mackmyra
490505-763 Axelsson, Gävle
490560-831 Larsson, Gävle
490507-751 Bast, Gävle

490511-753 Svedlund, Gävle
490521-763 Cannon, Gävle
490601-757 Jönsson, Gävle
490608-763 Bremer, Hagaström
490610-753 Jernberg, Gävle
490613-757 Sundell, Gävle
490703-761 Persson, Gävle
490719-751 Wahlman, Valbo
490722-755 Sandmark, Gävle
490905-751 Funseth, Gävle
490929-763 Åström, Hagaström
491222-759 Johansson, Gävle
491223-011 Hägglund, Gävle
500128-753 Lönn, Gävle
500225-755 Andersson, Gävle
500317-757 Nilsson, Gävle

4. komp. Regementsmästare i handboll.

Målpluton

Chef: rustm Essingmo

Stf: öfu Johansson

490402-755 Toresson, Bollnäs
490122-757 Bonnevier, Sandviken
490720-751 Skoglund, Vallvik
490126-767 Lind, Arbrå
490730 759 Strid, Söderhamn
490104-937 Jeppesen, Gävle
490106-757 Carlsson, Gävle
490221-759 Walter, Gävle
490812-751 Lindberg, Hofors
480730-105 Ernlund, Stockholm
501011-763 Hedberg, Gävle

500121-937 Persson, Gävle
500622-753 Danielsson, Bollnäs
481010-753 Momkvist, Sandviken
480529-771 Danielsson, Söderhamn
501201-761 Haag, Hofors
491221-169 Jonsson, Södertälje
480321-043 Uddenfeldt, Arbrå
481117-031 Eriksson, Älvsjö
460715-151 Lindfors, Söderfors

5. KOMPANIET

Chef: kn Gjerulf
Stf: lt S E Ohlsson

Adj: rustm E Jonsson

Stabs- och trosstropp

Chef: rustm Försäter

460409-7719 Johansson
480530-9350 Juvonen
480713-7510 Johansson
480830-9357 Nebes
490115-7570 Lööf

490311-7556 Larsson
490923-7556 Wisur
500307-7558 Stjernstedt
500624-7570 Andersson

Stabspluton

Chef: fj Henriksson
Instr: rustm Lönnberg
öfu Ågren

Stf: serg Forsström
Instr: rustm Fredman

460224-9312 Manngård
461209-9517 Mongelli
470105-7517 Lundqvist
470328-0356 Ståhlfors
470618-4613 Boqvist
480728-7935 Antonsen
470814-7618 Ögren
470913-7535 Björkman
480502-6939 Thorén
480522-7511 Andersson
480710-7612 Hansson
480711-0038 Jung
480812-0036 Pettersson
480814-3996 Karlsson
481211-7010 Bertills
490101-7535 Nyrén
490128-7511 Påhlman
490330-7751 Westin
490407-7734 Söderström
490424-7634 Svärd
490503-7738 Johansson
490519-7713 Ohlsson
490519-7754 Henriksson

490611-3255 Holm
490621-0259 Zurawski
490621-0291 Strandell
490625-7599 Ek
490701-7513 Gisselson
490721-6636 Karlsson
490822-7517 Eriksson
490908-6938 Löfgren
491001-7559 Brolin
491009-7577 Sandin
491020-1419 Grönvall
491230-7651 Fogelberg
500331-7517 Källgren
500507-7655 Persson
500515-0130 Calleman
500601-7558 Andersson
500614-7515 Jonsson
500713-7531 Blomberg
500812-7630 Nilsson
500902-7516 Lundqvist
520202-1432 Halvarsson
520613-1434 Lindberg

Första pansarvärnspluton

Chef: lt Åkerlund
fu Eklöv

Stf: rustm Mickelsson
Instr: fu Åkerlund

460327-1257 Flodman
470122-757 Bodlund
470725-7590 Bäcklund
480107-1038 Suojoki
480319-0190 Lundqvist
480323-6951 Zakrisson
480331-1077 Brus
481126-7717 Olsson
490110-7518 Bertilsson
490112-7532 Larsson
490112-7557 Larsson
490124-9435 Johansson
490131-2555 Veinbergs
490201-9357 Schneps
490227-7559 Lundin
490228-7533 Källarsson
490305-7554 Bång
490317-7691 Sommar
490328-7532 Wadlund
490414-8238 Karlsson
490502-7595 Andersson
490506-7536 Hildingsson
490530-7577 Persson
490801-5631 Svensson
490811-7510 Gabrielsson
490904-7575 Andersson
490918-7553 Lönn
490921-7536 Spångberg
491002-7610 Andersson
491010-7570 Långmo
491028-7510 Fernqvist
491029-1055 Mårsell
491221-7694 Blomkvist
491224-7576 Hedlund
491226-7590 Larsson
491229-7555 Elfsberg
491229-7639 Hagström
491230-7610 Larsson
500106-7551 Söderblom
500115-0415 Nylen
500115-7519 Roth
500119-7150 Stridh
500121-7677 Olsson
500203-7512 Pierrou
500204-1118 Sjöblom
500211-7595 Berggren
500407-7714 Eismar
500418-7513 Berggren
500421-7559 Bergqvist
500430-7632 Lööf
500506-7615 Jonsson
500507-7556 Bergqvist
500514-7599 Prim
500520-7534 Eng
500903-7598 Johansson
500926-7658 Kilström
501002-7653 Jonasson
520816-1413 Säfström

1. pansarvärnsplutonen under marsch.

Första spaningspluton

Chef: fk Alin

Stf: öfu Gahnold

481013-741 Larsson
481027-933 Andersson
481111-103 Nöjd
481217-733 Eriksson
490401-765 Andersson
490401-769 Thyr
490503-753 Larsson
490508-751 Jansson
490513-759 Eriksson
501009-765 Eklund
501016-765 Eriksson

490528-765 Ring
490802-757 Wallström
491204-467 Bengtsson
500109-711 Nugos
500125-751 Sjöblom
500519-757 Sjöberg
500202-765 Neuman
500815-751 Eliasson
500901-757 Persson
511119-761 Berglund
520526-013 Waldenström

2. spaningsplutonen. Genomgång före stridsskjutning.

Andra spaningspluton

Chef: fj Näslund

Stf: fu Forsström

480818-711 Antonsson
481108-775 Landberg
481127-773 Westlund
481218-739 Jonsson
481228-755 Aberg
490114-751 Wilen
490202-753 Evertsson
490208-761 Vestlund
490208-763 Nilsson
490303-767 Alestam
490322-757 Wikstrand
490326-775 Bergkvist

490412-167 Melin
490502-755 Westin
490604-769 Andriainen
490704-753 Palmberg
491031-763 Wikström
500219-759 Vestberg
500521-753 Arvidsson
500527-751 de Wit
500811-755 Persson
500913-697 Strandberg
510417-907 Salming

7. kompaniets 2. skyttepluton på skjutbanan.

7. KOMPANIET

Chef: kn S Ohlsson
Stf: lt E Ohllsson

Adj: rustm Sandin

Första skytteplutonen
Chef: fk Larsson

Stf: serg Sundell

490714-759 Rönn, Söderhamn
490316-753 Lind, Bollnäs
490323-755 Norberg, Torsåker
490523-753 Sahlin, Söderhamn
500106-737 Södergren, Valbo
500510-145 Grönqvist, Ockelbo
500714-731 Lindgren, Gävle
490221-737 Åkerlund, Ockelbo
490405-763 Wahlborg, Sandviken
490423-733 Våhlstedt, Norrsundet
490504-753 Östlund, Bollnäs
500601-713 Reiman, Gävle
500726-761 Hillström, Sandviken
490805-763 Magnusson, Ljusne

490129-755 Krigh, Kilafors
490217-765 Lundh, Gävle
490221-767 Rogsberg, Gävle
490420-769 Jakobsson, Njutånger
490430-759 Stocksberg, Njutånger
490505-753 Morin, Hofors
491214-753 Larsson, Lottefors
500120-823 Forså, Sandviken
490417-755 Lusth, Rengsjö
490428-771 Sjöberg, Sandviken
490509-757 Norgren, Söderala
495014-759 Gunnarsson, Sandviken
491008-759 Landström, Sandviken

Andra skytteplutonen
Chef: fk Ström

Stf: fu Andersson

490712-757 Malmqvist, Österfärnebo
490719-761 Bomark, Edsbyn
490728-763 Lundberg, Hofors
500527-763 Andersson, Åmotsbruk
480901-731 Sundmark, Avesta
500301-143 Eriksson, Sandviken
490829-757 Jonsson, Bollnäs
490708-141 Tollbrant, Sandviken
460803-779 Bäckström, Sandviken
480216-193 Lundqvist, Sandviken

500320-755 Petersen, Gävle
501119-751 Berggren, Gävle
490605-753 Nyström, Gävle
490703-765 Bergkvist, Vallsta
490707-761 Hallfors, Alfta
480326-755 Sundell, Gävle
491212-753 Forsgren, Gävle
500513-751 Larsson, Skutskär
501124-759 Åberg, Ockelbo
490722-753 Löf, Norrsundet

500123-769 Vestbom, Borlänge
490812-761 Brelin, Söderhamn
500619-759 Segerqvist, Norrsundet
491206-771 Östlund, Söderhamn
480610-149 Tapper, Örbyhus
490604-751 Olsson, Gävle

481219-21 Franzen, Stockholm
490808-759 Östlin, Enånger
490823-751 Persson, Österfärnebo
500613-753 Eriksson, Kilafors
480730-909 Olofsson, Sandviken
500213-755 Lundback, Gävle
490926-753 Engvall, Valbo

Tredje skyttepluton

Chef: fj Lewin

Stf: fu Pettersson

490909-761 Hansen, Gävle
491003-198 Gustafsson, Spånga
481003-935 Masus, Avesta
491009-759 Lydén, Bergvik
491021-755 Holmgren, Gävle
491217-761 Kumlin, Hofors
491207-755 Myrén, Gävle
500713-763 Rydstrand, Sandviken
490717-753 Blomberg, Bollnäs
490926-765 Karlsson, Enköping
490913-757 Lindqvist, Sandviken
490415-751 Larsson, Gävle
491005-751 Persson, Gävle
491012-757 Öberg, Årsunda
490604-771 Sjöberg, Årsunda

500906-751 Källström, Hamrånge
500721-769 Andersson, Sandviken
491114-755 Sundman, Ljusne
491115-755 Andersson, Järbo
491218-765 Hammarberg, Sandviken
491016-759 Ling, Hofors
491006-774 Johnsson, Ashammar
491013-763 Blomqvist, Mackmyra
500221-755 Johansson, Gävle
481229-115 Borgren, Sollentuna
500628-751 Bergfeldt, Vallsta
500809-765 Asp, Sandviken
501101-623 K-Jensen, Sandviken
491116-757 Burman, Iggesund
490503-955 Raunio, Söderhamn

Pansarvärnstropp

Chef: serg Ögren
Instr: fu Myrin

Stf: öfu Ellebo

490106-801 Bylund, Järbo
490212-755 Hansson, Svabensberk
481202-773 Olsson, Gävle
500120-707 Holmqvist, Bollnäs
500413-763 Karlsson, Gävle
490415-761 Eriksson, G-Hammarby
491118-755 Sundberg, Söderhamn
500211-757 Lindberg, Sandviken
500102-759 Bogren, Årsunda
500405-757 Forsberg, Gävle
500107-761 Östling, Mackmyra
480405-761 Eskilsson, Sandviken
490422-763 Johannesson, Sandviken

491116-755 Bodin, Lindefallet
491004-751 Eklund, Voxnabruk
500329-753 Lindqvist, Hofors
490203-763 Wirgell, Järbo
490918-759 Söderholm, Söderala
491225-931 Olsson, Åre
490828-761 Olofsson-Tuisku, Sandviken
481214-753 Abelsson, Gävle
490224-759 Jonsson, Bollnäs
490408-761 Olsson, Hedesunda
490910-931 Lindgren, Sandviken
490331-761 Fransson, Alfta

Stabs- och trosstropp

Chef: öfu Larsson

Stf: fu Rosell

490224-753 Claesson, Gävle
490318-955 Sjödin, Hofors
490425-Holmberg, Gävle
490501-757 Åkesson, Ockelbo
490913-759 Virén, Torsåker
491030-17 Johannesson, Huddinge

490810-753 Westlin, Bollnäs
500605-759 Engman, Kilafors
520320-755 Lindholm, Gävle
481229-751 Severin, Söderhamn
490125-761 Lennartsson, Runemo
490125-763 Lennartsson, Edsbyn

8. KOMPANIET

Chef: kn Rittsél
Adj: rustm K Persscn
Stf: lt Hiedland

Stabs- och trosstropp
Chef: öfu Höglund

500205-0754 Vahlström, Norsundet
500416-7515 Callberg, Ljusne
470423-7637 Pettersson, Gävle
480229-7533 Eriksson, Gävle
490707-7673 Lövström, Voxna bruk
490404-7596 Algotsson, Bollnäs
490517-0016 Möllerström, Torsåker
490608-7590 Hedman, Västerås
490701-7711 Klang, Sandviken
490717-7671 Lundqvist, Söderala
490720-7692 Johansson, Borlänge
470608-7592 Westerberg, Hälsingmo
481215-7396 Janers, Fors
491229-1038 Ekenberg, Grödinge
490720-757 Pettersson, Bollnäs
491029-7573 Savolainen, Gävle
491127-9315 Laaksonen, Hofors
490502-7514 Sundell, Bollnäs
491204-6614 Elemyr, Gävle

Första skyttepluton
Chef: fj Hammarstrand
Stf: fu Belin

480825-7754 Jansson, Edsbyn
470121-7574 Hägerborn, Gävle
480908-0254 Niss, Stockholm
490122-7639 Lundström, Hagaström
480817-2946 Gavlevik, Täby
490308-7593 Jonsson, Söderhamn
490519-7739 Söderström, Gävle
490927-7578 Pallin, Norrala
490204-7535 Hägg, Arbrå
490420-7612 Vainonen, Gävle
481213-7576 Holmgren, Gävle
490510-7571 Hillgren, Gävle
490504-7579 Jonsson, Hofors
470924-7573 Larsson, Bollnäs
480921-7518 Cedendahl, Bergvik
490519-7531 Nordén, Runemo
490506-7510 Olsson, Norala
490106-7530 Bodin, Ljusne
490426-7632 Jonsson, Edsbyn
490430-7511 Wannqvist, Söderala
500128-7613 Engvall, Hofors
480624-7575 Olsson, Sandviken
490412-7630 Andersson, Ockelbo
490814-7517 Englin, Ockelbo
501010-7611 Norling, Bollnäs
490601-7514 Persson, Söderhamn
470411-1096 Norlén, Stockholm
500405-7658 Dilén, Hofors
500112-7512 Wahlberg, Gävle
490422-7552 Akerling, Hofors
490201-7514 Jansson, Skutskär
490727-7613 Tjernberg, Sigtuna
490418-7511 Asblom, Järbo
500810-5537 Eriksson, Falun
500210-7539 Blomqvist, Gävle

Andra skyttepluton
Chef: lt Beminge
Stf: öfu Bengtsson

490222-7633 Andersson, Edsbyn
490809-7654 Engqvist, Sandviken
500127-1492 Lövqvist, Storvik
491221-7512 Broo, Gävle
490710-7579 Jonsson, Voxnabruk
490524-7658 Olsson, Kilafors
490613-8252 Runesson, Sandviken
490714-7617 Kjetselberg, Torsåker
490723-7376 Lundqvist, Hofors
490812-7634 Van der Kaaij, Gävle
491124-7635 Palmér, Sandviken
490105-7556 Westelius, Gävle
490604-7537 Strand, Gävle
490614-7659 Engström, Söderhamn
490916-7555 Skog, Gävle
491213-0012 Nylander, Skärholmen
490915-7598 Vandin, Norala
491105-7554 Landar, Edsbyn
471016-7513 Nyberg, Hofors
490720-7593 Andersson, Bollnäs
490603-7512 Odén, Gävle
490717-0171 Mickelsson, Enskede
490809-7597 Sjöberg, Norrsundet
490909-7596 Larsson, Hedesunda
501210-7537 Larsson, Åmotsbruk
480905-7575 Carlström, Sandviken
490605-7593 Bergsman, Sandviken
490706-7617 Wielbass, Sandviken
490720-7718 Dahlgren, Järbo
490810-9376 Jansson, Gävle
490917-7570 Mosell, Österfärnebo
500801-1495 Forslund, Tierp
500115-4870 Classon, Gävle

Tredje skyttepluton

Chef: fj Lundquist

Stf: fu Kvist

500312-7676 Tjäder, Bollnäs
501214-7714 Brodin, Amotsbruk
500304-7577 Hämlin, Fävle
500413-7534 Tjernström, Söderala
4091009-7510 Jonsson, Söderhamn
491003-0230 Carlsson, Norrsundet
491013-7514 Nilsson, Edsbyn
491017-7650 Hedqvist, Mackmyra
491023-7553 Ivarsson, Bollnäs
491126-7518 Olsson, S. Valbo
490911-7535 Eklund, Gävle
510406-7714 Östergårds, Edsbyn
491028-9356 Immonen, Hofors
491101-7673 Persson, Kilafors
491122-7678 Larsson, Hedesunda
491130-7512 Cedervall, Gävle
491217-7559 Agren, Sandviken

491226-7517 Sundqvist, Hofors
500407-7813 Jonsson, Gävle
481027-7551 Zeffer, Gävle
491203-7514 Persson, Sandviken
491203-7530 Carlsson, Gävle
491203-7696 Engblom, Hofors
491223-7510 Westlund, Gävle
500312-0234 Josephsson, Vällingby
500102-7530 Johansson, Gävle
491027-7619 Carlbaum, Gävle
500407-7573 Larsson, Ockelbo
491213-7637 Hagman, Hofors
500507-7515 Olsson, Färila
500518-7611 Westerlund, Årsunda
501215-7631 Dahlgren, Vallsta
500610-763 Persson, Gävle

Pansarvärnspluton

Chef: fj Laurén

Stf: öfu Söderlund

490602-7596 Andersson, Ockelbo
490505-0193 Svensson, Stockholm
470619-7537 Ersson, Åshammar
490103-7632 Rundberg, Runemo
490316-7619 Wallin, Gävle
490607-7591 Nilsson, Kilafors
491006-0759 Samuelsson, Ljusne
491204-7513 Hedell, Norrsundet
491219-7656 Magnusson, G-Hammarby
491221-7579 Hedin, S. Valbo
480707-11 Eriksson, Täby
500601-7635 Anner, Edsbyn
490521-1977 Grew, Bollnäs

480705-7551 Eliasson, Sandviken
501201-7553 Ling, Bollnäs
500626-8113 Nilsson, Sandviken
470519-7558 Sjögren, Sandviken
490420-7737 Persson, Söderhamn
490627-7571 Loman, Sandarne
490021-7597 Olsson, Edsbyn
491107-7594 Sandström, Iggesund
491121-7513 Persson, Gävle
491205-7636 Jonsson, Rengsjö
500126-7599 Vestin, Sandviken
500309-7697 Redenius, Bollnäs
490917-7398 Lindh, Åshammar

9. KOMPANIET

Chef: kn G Fröderberg

Adj: rustm Wiklund

Stf: lt Ringqvist

Första skyttepluton

Chef: fk Röjerdal

Stf: fu Lööv

490217-755 Nygren, Gävle
490619-751 Persson, Bollnäs
500908-755 Herdin, Gävle
470218-131 Danielsson, Gävle
490829-691 Snar, Storvik
500520-755 Larsson, Bollnäs
490120-751 Persson, Rengsjö
490209-757 Johansson, Sandviken
490412-767 Olsson, Viksjöfors
440802-757 Mineur, Gävle
500721-761 Lagerström, Gävle
500320-851 Vennerberg, Sandviken
490113-763 Nordkvist, Sandviken

490822-761 Bergen, Mackmyra
470716-211 Thörnquist, Sandviken
510131-511 Bredberg, Stockholm
490424-561 Von Krusenstjerna, Gävle
490712-755 Åkesson, Östersfärnebo
490430-753 Jonsson, Ljusne
490510-807 Eliasson, Gävle
490615-763 Frank, Arbrå
491026-751 Lindqvist, Ockelbo
500212-759 Leek, Bergvik
500320-757 Ahlström, Gävle
490724-751 Larsson, Österfärnebo
491010-19 Hansén, Söderhamn

490520-735 Johansson, Gävle
490624-759 Wikenius, Ashammar
490716-27 Jupiter, Gävle
491812-757 Wahlström, Gävle
490813-753 Stenberg, Norrsundet

Andra eskytteplutonen

Chef: serg B G Jonsson

480323-035 Andren, Bergshamra
500420-763 Hammar, Mackmyra
490123-757 Asberg, Gävle
490110-757 Larsson, Lindefallet
500222-751 Holmgren, Norrsundet
490625-753 Johansson, Sandviken
491227-761 Akerblom, Gävle
491118-125 Arvidsson, Tumba
510905-753 Lindberg, Gävle
490716-765 Sääf, Söderhamn
490614-757 Emanuelsson, Gävle
490211-751 Näsman, Bollnäs
490422-807 Melander, Hagaström
490707-031 Wikstrand, Sandviken
490124-111 Lidheim, Enebyberg
491006-763 Olsson, Sandviken
500707-755 Hemlin, Gävle
480830-773 Lindbom, Gävle

Stf: fu Hillborg

491021-753 Andersson, Gävle
490904-761 Nordkvist, Viksjöfors
491111-753 Johnsson, Kilafors
490128-757 Hedlund, Gävle
470506-119 Höög, Gävle
490302-759 Eriksson, Norrala
490504-771 Holmgren, Hedesunda
490430-015 Eriksson, Stockholm
490603-755 Öberg, Arsunda
490814-753 Englin, Ockelbo
510913-895 Nordin, Gävle
500103-755 Andersson, Gävle
480922-193 Friden, Krylbo
490122-859 Sundström, Hofors
490620-759 Aslund, Gävle
490721-751 Flodin, Söderala
490811-731 Dahlström, Hofors
490929-767 Stake, Hudiksvall

Tredje skytteplutonen

Chef: fk Östberg

490721-755 Eriksson, Söderhamn
490726-935 Ittner, Sandviken
491201-753 Göransson, Gävle
481216-761 Ek, Gävle
470511-771 Nilsson
490113-759 Jansson, Marmaverken
490607-755 Löwgren, Österfärnebo
490508-753 Frisk, Valbo
490512-31 Lundgren, Farsta
490706-771 Persson, Edsbyn
490305-759 Köpman, Trönödal
490124-765 Vigren, Sandviken
490522-757 Gälldin, Sandviken
490607-757 Löwgren, Österfärnebo
490616-753 Hedlund, Gävle
491104-751 Andersson, Hofors
500925-145 Flach, Vallvik
491221-761 Wikström, Bollnäs

490906-757 Andersson, Enånger
480316-753 Svacke, Gävle
490120-733 Olsson, Svabensverk
490617-165 Jonsson, Ockelbo
491024-771 Sjöberg, Sandviken
500227-757 Olsson, Hamrångefjärden
500811-759 Prim, Sandviken
501213-949 Holmgren, Söderala
480926-015 Euren, Edsbro
500216-755 Bastemark, Valbo
490518-751 Westberg, Ashammar
490427-27 Eklund, Gävle
490529-757 Johansson, Gävle
490622-761 Krans, Iggesund
490820-765 Lindblom, Sandviken
500504-721 Halvars, Hofors
501117-761 Schröder, Forsbacka
500523-039 Nyström, Gävle

Pansarvärnstropp

Chef: fanj Stenborg

480713-025 Sjögren, Stockholm
490402-101 Rosberg, Solna
480308-041 Pierrou, Gävle
490304-763 Jansson, Sandviken
490316-11 Blomstedt, Valbo
490522-759 Andersson, Storvik
490606-761 Ström, Sandviken
490721-757 Bolinder, Bollnäs
490825-751 Johansson, Valbo

Stf: öfu Scheele

480203-143 Wallström, Gävle
490915-751 Degeräng, Järbo
491108-753 Svensson, Gävle
491207-759 Malm, Alfta
491208-755 Tidlund, Gävle
491215-333 Thomasson, Ljusne
491221-765 Vigert, Österfärnebo
500607-759 Rönning, Rengsjö
501115-693 Olsson, Forsbacka

500406-947 Lundqvist, Sandviken
491224-753 Andersson, Sandviken
500204-757 Jansson, Edsbyn
501009-675 Alrup, Spånga

490422-759 Andersson, Österfärnebo
491027-759 Östman, Norrsundet
500116-751 Persson, Valbo

Stabs- och trosstropp
Chef: öfu J Larsson

500515-759 Nyberg, Norsundet
490427-759 Hallgren, Bollnäs
500409-765 Svensson, Gävle
500406-757 Åberg, Ockelbo
490216-759 Backman, Valbo
491213-753 Hansson, Järbo
490509-7 Bringsaas, Norrsundet
480814-751 Setterholm, Sandviken
500424-755 Strömberg, Söderhamn
491011-761 Lund, Sandviken

491019-761 Lindberg, Sandviken
491106-761 Hedqvist, Sandarne
491014-557 Misjujev, Hagaström
490818-755 Gaude, Sandviken
490820-761 Karlsson, Hille
490828-765 Eriksson, Åshammar
490914-757 Larsson, Ockelbo
491011-761 Grip, Bollnäs
491012-773 Larsson, Bergvik

12. KOMPANIET

Chef: kn Lingblom
Stf: lt Hegrelius

Adj: rustm S. A. Jonsson

Trosspluton
Chef: rustm Höglund

Stf: rustm Duste

500805-757 Björn, Gävle
490217-767 Skoglund, Kilafors
480725-591 Rehnberg, Krylbo
481022-755 Landblom, Ockelbo
490723-757 Sjöberg, Ockelbo
490330-755 Persson, Gävle
500302-757 Larsson, Ockelbo
490804-759 Morell, Torsåker
481216-767 Björkgren, Hagaström
500407-759 Lindqvist, Gävle
500624-751 Bertilsson, Alfta
480326-757 Eriksson, Gävle
481209-759 Jäderlund, Hofors
490211-757 Östlund, Sandviken
490526-753 Frisk, Gävle
440702-935 Peltola, Forsbacka
480512-759 Vestberg, Kungsgården
490103-755 Larsson, Gävle
490525-753 Blomberg, Hofors
490917-751 Rydberg, Gävle

490922-761 Törnros, Trönödal
500724-763 Persson, Edsbyn
490430-769 Vikström, Sandviken
500711-763 Borwall, Edsbyn
480211-733 Boltzius, Stockholm
521224-691 Abrahamsson, Västerås
491007-143 Jansson, Sandviken
500412-766 Englund, Bollnäs
490421-763 Wennerberg, Gävle
480922-751 Mattsson, Gävle
500207-751 Hansson, Gävle
520919-717 Andersson, Tärna
490927-761 Holmström, Gävle
490424-753 Jernberg, Gävle
500525-805 Karlsson, Edsbyn
480811-273 Segerberg, Gävle
501021-757 Modig, Alfta
490803-759 Bäck, Växbo
501014-761 Lindfors, Torsåker

Motorcykelpluton
Chef: fj Munther

Stf: öfu Jansson

480505-755 Hedlund, Gävle
490406-771 Engstedt, Gävle
490118-831 Ölund, Gävle
490302-757 Kvist, Sandviken
490320-735 Sjöberg, Jakobsberg
490731-001 Lundgren, Skärholmen
490903-767 Olsson, Sandviken
491109-763 Jäderberg, Gävle
491122-753 Söderman, Gävle

490114-753 Andersson, Mackmyra
481028-141 Eriksson, Österbybruk
490127-753 Högberg, S Valbo
490307-565 Nilsson, S Valbo
490616-937 Hännikäinen, Gävle
490801-759 Brodin, Bollnäs
491023-751 Björklund, Bergvik
491121-753 Berglund, Sandviken
491127-143 Lennartsson, Österfärnebo

Sjukvårdspluton

Chef: serg Thuresson

460404-111 Karlström, Uppsala
480807-103 Jansson, Tyresö
490501-761 Sundberg, Storvik
490515-753 Alm, Gävle
490620-691 Hagström, Järbo
500326-107 Westling, Bollnäs
470612-015 Lundberg, Älvsjö
480622-751 Nilsson, Söderhamn
490118-751 Hellebjörk, Hofors
490303-757 Gran, Gävle
490324-753 Vestlund, Torsåker
490419-751 Jonsson, Falun
490523-759 Olsson, Mackmyra
490709-753 Hedberg, Hofors
490820-763 Karlsson, Gävle
490915-733 Lindvall, Gävle

Stf: rustm Olshage

470428-123 Aourell, Nacka
490114-757 Olsson, Gävle
490504-033 Landberg, Johanneshov
490525-757 Ekström, Hedesunda
491112-753 Mägi, Gävle
470303-883 Stenvall, Avesta
471217-029 Klinga, Farsta
490106-761 Thalén, Gävle
490221-753 Fredriksson, Kilafors
490323-779 Andersson, Gävle
490417-041 Dahlgren, Stockholm
490515-765 Berggren, Sandviken
490703-027 Lövgren, Sandviken
490818-145 Norén, Gävle
490903-759 Jonsson, Hofors
491111-939 Venetjoki, Forsbacka

Förplägnadspluton

Chef: rustm Jegebrant

460109-143 Ekengren, Uppsala
490418-771 Karlsson, Gävle
491115-827 Wirén, S Valbo
500328-757 Valman, Gävle
451216-005 Dahl, Hägersten
490114-761 Murén, Norrsundet
490312-731 Hedlund, Gävle
490404-009 Lagström, Bromma
490428-161 Andersson, Ektorp
491117-755 Arvén, Bollnäs
491125-755 Englund, Jacobsberg
491129-751 Eriksson, Gävle

Stf: rustm Svensson

490303-757 Wahlund, Gävle
490908-701 Jansson, Gävle
500302-751 Lövhaga, Bollnäs
500510-765 Eriksson, Sandviken
490114-759 Murén, Norrsundet
490115-935 Olsson, Edsbyn
490329-761 Andersson, Sandviken
490412-755 Östberg, Storvik
491001-751 Sköld, Holmsveden
490823-759 Vikström, Edsbyn
491127-757 Persson, Växbo
491212-753 Stahre, Sandviken

12. komp. Sjukvårdsplutonen.

491213-751 Jansson, Gävle
491220-117 Malm, Södertälje
500301-751 Sjölund, Gävle
500704-813 Blom, Bollnäs

491214-037 Lindqvist, Bandhagen
491222-935 Sjöstrand, Åshammar
500428-751 Lindström, S Valbo
490808-751 Andersson, Gävle

MINNENA FRÅN LUCKAN

lever länge som omtyckta samtalsämnen.
Återuppliva dem genom kamrat- och kompaniträffar på "Regementets dag"!

KONTAKTMÄN

Livkomp: Jens Erik Adolfsson, Fyrskeppsvägen 86, Johanneshov, **Stockholm.**

4. komp: Lars Gustaf Nordin, Furuviksvägen 23, **Gävle.**

5. komp: Marcus Nils Suojoki Lielahti, B 42, **Tammerfors** (Finland).

7. komp: Claes Petersén, Blendagatan 8, **Gävle.**

8. komp: Erik Anders Niss, Marviksvägen 19, Vällingby, **Stockholm.**

9. komp: Anders Christer Bredberg, Karlavägen 64, **Stockholm.**

12. komp: Stefan Rudolf Landberg, Strandvägen 7 B, **Stockholm.**

I FÄDRENS SPÅR FÖR FRAMTIDS SEGRAR

Vad de presterade idrottsresultaten beträffar kan det gångna året närmast betecknas som ett mellanår. Det finns likväl en god del påtagliga framgångar att glädjas åt, nådda främst inom fälttävlin och orientering å ena sidan samt pistolskytte å den andra.

Ett närmare studium av resultatlistorna ger vid handen, att "de gamla märkena" alltjämt stått sig bra, medan återväxten än så länge lämnar en del övrigt att önska. Glädjande undantag finns visserligen som t. ex. löjtnant Göte Winberg, som väl gjort sin hittills bästa säsong i fälttävlan och orientering och bl. a. deltagit i VM-uttagningarna i dessa grenar. Bäst lyckades han i orienteringens femdagarstävling, där han ledde tävlingen efter de första etapperna och i slutstriden belade en mycket hedrande tredjeplacering i en av A-klasserna. Det var en av de främsta individuella prestationerna genom tiderna av en hälsing i denna gren.

Bland de större framgångarna under året må även nämnas hälsingarnas resultat vid MID Ö i stridsskytte, där löjtnant Gustavsson blev tvåa bland seniorerna, vpl Ivarsson segrade i juniorklassen, kn Björk blev trea bland yngre oldboys och fj Lindström tvåa i äldre oldboysklassen. I 14 vann dessutom lagtävlingarna både för förbands- och juniorlag för tredje gången i följd.

Vid MM i vinterfälttävlan hamnade regementets ankare i orientering och fälttävlan kn Bengt Nilsson på andra plats, och samma placering blev det för I 14 i lagtävlingen.

Fina resultat noterades av "Bockarna" också i SM-fälttävlan. Av 113 startande kom lt Winberg på 18:e plats och I 14-laget på sjunde, men då är att märka att tidsskillnaderna mellan de främsta var så knappa, att en tredjeplacering mycket väl kunnat bli belöningen med allenså litet extra tur.

Inom skyttet — och då främst pistolskyttet — har I 14 skaffat sig ett fruktat namn bland konkurrenterna, och även inom denna sport står sig "de gamla märkena" bäst. Här är det dock bättre ställt med återväxten. Fj Christer Lundqvist och serg. Curt Ögren är på god väg att växa ikapp mästaren rustm Sven Aron Jonsson. Man kan gott påstå, att I 14 skytteförening bildar en hörnpelare i Gävleborgskretsen och har tagit så gott som rubb och stubb i fältskytte. Trots detta har inte andra föreningar blivit bortskrämda; en ökad anslutning har tvärtom kunnat konstateras inom kretsen, vars ordförande är Sven Aron Jonsson.

Skjutresultaten har också varit av mycket hög nationell klass. Sven Aron Jonsson blev mästare på grov pistol i Svenska sportskyttets propaganda, medan I 14 vann lagtävlingen på duellpistol. Jonsson vann även kretsmästerskapet i fältskjutning med Christer Lundqvist på andra plats, DM-segern på grovpistol hemfördes av Curt Ögren och på standardpistol av Jonsson.

Inom garnisonen har tävlingsprogrammet varit det sedvanliga. Där har regementsmästerskapet fått byta namn till garnisonsmästerskap, sedan Fo 49 under pågående försöksverksamhet övertagit en del av regementets tidigare personal.

Slutligen kan nämnas, att I 14 under året fått en 3 km. lång elljusbana, som blivit en mycket populär träningsslinga såväl för militärer som civila "hurtbullar". Under året har även anställts en civil idrottsinstruktör i Eric Thimper, vilket möjliggjort för idrottsavdelningen att leda all fysisk träning för 5. och 12. kompanierna samt planera för utökning av denna verksamhet.

Rolf Svanbom.

TÄVLINGSRESULTAT

JANUARI

RegM skidstafett 10×3 km

Kompanilag: 1) 12. komp; 2) 8. komp; 3) Liv.komp.
Befälslag: 1) Uoffkåren; 2) Ubefkåren; 3) Offkåren.

RegM skidskytte

Vplklass kpist: 1) 145 Östlund 2.; 2) 24 Ivarsson 12.; 3) 353 Ljungkrantz 5.
Befälsklass kpist: 1) fanj Lindström; 2) fu Åkerlund; 3) lt Gustafsson.

Lagtävling kpist

1) Liv.komp; 2) 8. komp; 3) 12. komp.
Vplklass Ak: 1) 338 Lundin 2.; 2) 331 Bäcker 12.; 3) 345 Thyr 12.
Lagtävling Ak: 1) 7. komp; 2) 12. komp; 3) Liv.komp.

Kompaniernas vandringspris

1) 490619-753 Lundkvist 7.; 2) 490501-899 Ekholm Liv; 3) 481014-753 Odby 8.
Lagtävling Ak: 1) 8. komp; 2) 11. komp; 3) 12. komp.
Ind:kpist: 1) 480805-773 Jonsson 4.; 2) 480524-733 Eriksson 4.; 3) 4803291-761 Olsson 5.
Lagtävling kpist: 1) 4. komp; 2) 5. komp; 3) Liv.komp.

FEBRUARI

RegM skidlöpning

Klass I: 1) fanj Jonzon; 2) rustm Wikström.
Klass II: 1) fanj Lindström; 2) rustm Nyström; 3) rustm Jonsson.
Klass III: 1) kn Björk; 2) kn Nilsson.
Klass IV: 1) öfu Thimper; 2) fanj Andersson; 3) lt Gustavsson.
Klass V a: 1) vpl 346 Bergqvist 12.; 2) vpl 328 Götasson 11.; 3) vpl Johansson 7.
Klass V b: 1) farb Thyr, Intavd; 2) vpl 24 Ivarsson, 12. kamp; 3) vpl 395 Thyr, 12.
Klass VI: 1) fu Nordin, Liv.komp; 2) fu Pettersson, Liv.komp; 3) fu Axelsson, Liv.komp.

NM skidlöpning

Ind: 11) lt Gustavsson Benny; 17) lt Olsson Erik.
Klass II: 17) fanj Andersson Östen.
Klass III: 16) fu Åkerlund Stefan.
Klass IV: 19) vpl Bergqvist Stefan; 24)vpl Götasson Inge; 55) vpl Thyr Stefan.
Klass V: 3) fanj Lindström Hilding.
Lagtävling A: 9) I 14.
Lagtävling B: 8) I 14.
Olympisk skidskyttestafett: 15) I 14.

NM vinterfälttävling

Klass I S: 2) kn Nilsson; 15) lt Gustavsson; 30) lt Winberg.
Klass II J: 8) vpl Johansson; 11) fu Dahlström; 16) vpl Östlund.
Lagtävling: 2) I 14.

MARS

Vasaloppet

192) öfu Thomper; 281 kn Österdahl; 305) fanj Lindström.

Handboll

MID Ö handboll: I 4—I 14, 35—18.

APRIL

RegM bordtennis

Singel: 1) vpl 210 Ersson 11.; 2) vpl 327 Gavelin 4.; 3) vpl 14 Jansson 4.
Dubbel: 1) Jansson/Gavelin 4.; 2) Ersson/Pettersson 11.; 3) Lövgren/Lustig 8.
Lagtävling: 1) 4. komp; 2) 11. komp.

Plutonfälttävlan

Klass I: 1) BSI/Liv; 2) 1. skplut/8.; 3) 1. skplut/7.
Klass II: 1) trplut/12; 2) piplut/12; 3) grkplut/11.

JUNI

SM fälttävlan

Ind: 18) lt Winberg; 21) kn Nilsson; 631t Gustavsson.
Lag: 7) I 14.

MID Ö fältskjutningar

Kpist: 9) kn Nilsson; 73) lt Winberg; 77) rustm Fredman.
Gevär: 25) rustm Fredman; 37) fanj Berlin; 65) fk Jansson.
Lag: 13) I 14.
Pistol: 13) rustm Jonsson; 28) förv Järnkrok.
Fältjägarpokalen
Lag: 13) I 14.

MID Ö fälttävlan

Sen: 2) lt Winberg; 6) vpl Åberg; 11) serg Castell.
YO: 2) kn Nilsson.
Jun: 7) krp Pettersson.
Lag: 1) I 14.

AUGUSTI

MM skytte

Skolskjutning kpist: 34) fanj Berlin.
Fältskjutning kpist: 79) fanj Berlin.
Skolskjutning pist: 41) rustm Jonsson; 60) fanj Lundqvist.
Fältskjutning pist: 20) rustm Jonsson; 27) fanj Lundqvist.

RegM fälttävlan

Klass I: 1) mj Thornander; 2) rustm Höglund; 3) rustm Olsberger.
Klass II: 1) fanj Lindström; 2) kn Fredrikson; 3) rustm Sandin.
Klass III: 1) rustm Lönnberg; 2) rustm Svensson; 3) rustm Mickelsson.
Klass IV: 1) kn Björk; 2) kn Nilsson; 3) lt Gustavsson.

RegM fri idrott:

400 m: 1) vpl Abelsson, 11.; 2) vpl Johansson, liv.; 3) vpl Bergqvist, 5.
100 m: 1) vpl Abelsson, 11.; 2) vpl Früling, liv.; 3) vpl Löwgren, 9.
1500 m: 1) vpl Tholén, liv.; 2) vpl Nöjd, 4.; 3) farb Thyr, intavd.
Höjdhopp: 1) vpl Lindbom, 9.; 2) vpl Abelsson, 11.; 3) vpl Nilsson, liv.
Längdhopp: 1) vpl Johansson, liv.; 2) vpl Nilsson, liv.; 3) vpl Bergqvist, 5.
Kula: 1) vpl Hillström, liv.; 2) vpl Nordin, 9.; 3) vpl Sjöberg, 7.
Hgr: 1) vpl Salming, 5.; 2) vpl Wahlström; 3) vpl Skogh, liv.
Spjut: 1) vpl Modd, 4.; 2) vpl Jonsson, 7.; 3) vpl Sjöberg, 7.

RegM militär femkamp

1) vpl Modd, 4.; 2) vpl Tapper, 7.; 3) vpl Persson, 5.

RegM dagorientering

Klass I: 1) fanj Jonsson, Fo 49.; 2) mj Palm, Fo 49.; 3) rustm Hagberg, Fo 49.
Klass II: 1) fanj Lindström, I 14; 2) kn Fredriksson, I 14; 3) rustm Mickelsson.
Klass III: 1) förv Järnkrok, Fo 49.; 2) förv Bender, I 14; 3) rustm Lönnberg, I 14.
Klass IV: 1) lt Winberg, I 14; 2) serg Jämthagen, I 14; 3) kn Björk, I 14.
Klass V: 1) vpl Settlin, liv.; 2) vpl Jönsson, 4.; 3) vpl Wallström, 5.

SEPTEMBER

MID Ö mästerskap i budkavle

Sen: 1) I 14 (vpl Åberg, vpl Settlin, lt Winberg); 9) I 14 (lt Gustavsson, fanj Munther, fu Åkerlund); 24) I 14 (vpl Neuman, öfu Höglund, öfu Sundell).
Oldb: 1) I 14 (fanj Lindström, kn Nilsson, kn Björk).

NM militär femkamp

Ind: 50) vpl Bergqvist; 55) vpl Salming; 57 vpl Tapper.
Lag: 17) I 14 (vpl Bergqvist, vpl Salming, vpl Tapper).

NM dagorientering

Vpl ind: 23) vpl Settlin; 29) vpl Åberg.
YO: 18) kn Björk.

MID Ö dagorientering

Sen: 2) lt Winberg; 11) vpl Åberg; 23) fu Åkerlund.
Jun: 11) vpl Åberg; 20) vpl Neuman; 26) krp Wallgren.
ÄO: 7) fanj Lindström.
YO: 2) kn Björk; 5) kn Nilsson.
Lagtävling, Förbandslag: 4) I 14/1; 13) I 14/2.

I 13—I 14:s befälskårer, dagorientering

Lagtävlan klass 1, II: 1) I 14; 2) I 13.
Lagtävlan klass 3, 5: 1) I 13; 2) I 14.
Lagtävlan klass 5: 1) I 14; 2) I 13.
Förbandstävlan alla klasser: 1) I 13; 2) I 14.

RegM dagorientering

Klass 1: 1) fanj Jonsson, Fo 49; 2) 2) mj Palm; 3) rustm Hagberg Fo 49.

Klass 2: 1) fanj Lindström, I 14; 2) kn Fredriksson; 3) rustm Mickelsson.
Klass 3: 1) förv Jänrkrok, Fo 49; 2) förv Bender, I 14; 3) rustm Lönnberg, I 14.
Klass 4: 1) lt Winberg, I 14; 2) serg Jämthagen, I 14; 3) kn Björk, I 14.
Klass 5: 1) vpl Settlin, liv; 2) vpl Jönsson, 4.; 3) vpl Wallström, 5.

Flergrensstafetten

Korporationsklassen: 1) Televerkets IF; 2) Gävle Brandkårs IK; 3) SJ Sportklubb.
Militärklassen: 1) Uoffkåren; 2) Ubefkåren; 3) 5. komp III; 4) 5. komp I; 5) 11. komp; 6) 4. komp Hdr; 7) BSI Liv. komp; 8) 5. komp II; 9) 7. komp; 10) IS I; 11) 9. komp; 12) 5. komp IV; 13) 8. komp; 14) SUOS 1968.

RegM nattorientering

Klass II: 1) kn Fredriksson, I 14; 2) fanj Lindström, I 14; 3) rustm Mickelsson, I 14.
Klass IV: 1) kn Nilsson; 2) kn Rittsél; 3) lt Winberg.
Klass V: 1) vpl de Wit, 5.; 2) vpl Neuman, 5.; 3) vpl Wallström, 5.
Klass VI: 1) krp Wallström, liv; 2) krp Norrström, liv; 3) krp Pettersson, liv.

OKTOBER

MID Ö militär femkamp

Ind: 2) vpl Bergqvist; 6) vpl Tapper; 7) vpl Modd.
Lagtävlan: I 14 (Modd, Tapper, Bergqvist).

AM militär femkamp

Ind: 22) vpl Modd; 30) vpl Bergqvist; 50) vpl Tapper.
Lagtävling: 11) I 14 (vpl Modd, vpl Bergqvist, vpl Tapper).

RegM militär femkamp

Ind: 1) vpl Modd; 2) vpl Tapper; 3) vpl Persson.

RegM simning

100 m fritt: 1) vpl Astp, 7.; 2) vpl Wierbas, 8.; 3) vpl Åkerling, 8.
200 m bröst: 1) vpl Jonsson, 8.; 2) vpl Asp, 7.; 3) vpl Fridén, 9.
Lagkapp 10×50 m: 1) 8. komp (vpl Jonsson, Carlbaum, Laaksonen, Lantz, Wahlberg, Sandström, Eklund, fu Belin, Åkerling, Wielbas).
2) 7. komp (vpl Asp, Hammarberg, Larsson, Johansson, Stockberg, Pettersson, Holmqvist, Johannesson, Bomark, fu Rosell).
3) 5. komp (Källarsson, Bång, fk Alin, Salming, Gabrielsson, Bergqvist, Melin, Snäpps, fu Åkerlund, Wikström).

AM budkavle

Klass A: 9) I 14 (fanj Fors, kn Rittél, öfu Höglund, fu Åkerlund, serg Lundberg, lt Winberg).

RegM Terränglöpning

Klass V: 1) vpl Nöjd, 4. komp; 2) vpl Savolainen, 8. komp; 3) vpl Settlin, Liv. komp.
Klass IV: 1) fanj Andersson; 2) krp Söderblom, Liv. komp; 3) öfu Thimper.

Lag: 1) 4. komp (vpl Nöjd, Jonsson, Eriksson, Modd, Berglund).
2) 5. komp (vpl Eriksson, Eriksson, de Witt, Påhlman, Mangård).

NOVEMBER

RegM handboll

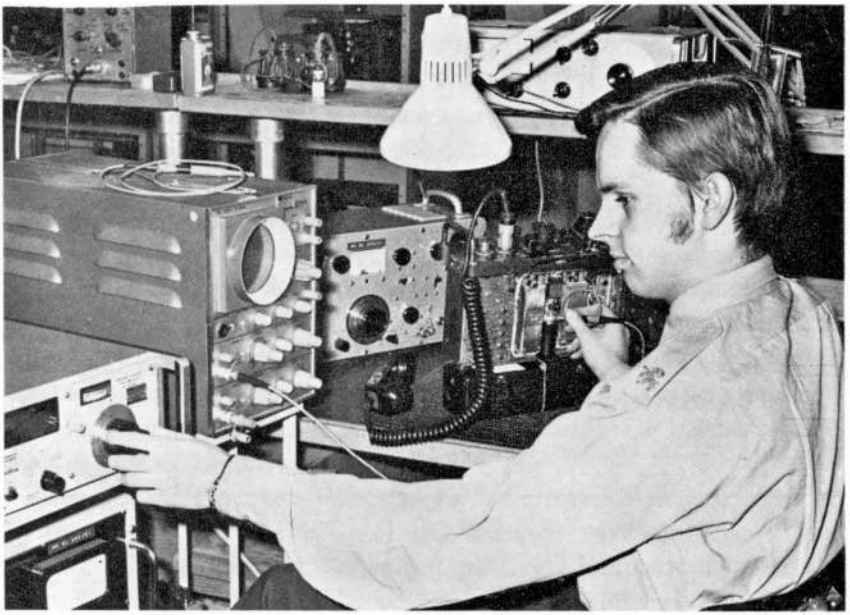
1) 4. komp (93 Wåhlander, 98 Asp, 97 Modd, 100 Sellin, 105 Jonsson, 102 Bertsson, 305 Peppesen, 308 Lindberg, 234 Cannon, 232 Basth, 36 Nyåker, 25 Jonsson).
2) liv (Lindström, Hellman, Skoog, Alm, Norling, Mannberg, Iggström, Holmberg, Kärrlander, Svensson, Thyresson, Wärn);
3) 9. komp (223 Andersson, 51 Nyberg, 40 Bredberg, 8 Ek, 232 Nordin, 20 Andersson, 501 Backman, 44 Wallström, 6 Lindblom, 7 Eurén, 311 Lundgren, 226 Åkerblom).

BOCKEN

tar gärna emot roliga historier, marschvisor etc. från Din värnpliktstid.

Skriv ned dem och sänd dem till "Bockens" redaktion, I 14, **Gävle.**

Ur bilderboken 1970: Skrivbiträdet Jan Ingel Sjölander (ovan) och signalisten Per Erik Skogsberg, båda på 4. komp.

MED SVENSKA KRIGSMÄN PÅ EUROPAS HÄRVÄGAR

Kungl. Militärhögskolans (MHS) högre kurser brukar alla under sista kursåret företa en utlandsresa. Denna har för arméinjens del hitintills växlat mellan besök i Norge, Västeuropa och Finland. Vid MHS syftar utbildningen bland annat till att ge vårt lands officerare större och fördjupade kunskaper i taktik, strategi och militärhistoria. Det har därför alltid ansetts såsom varande värdefullt att en kurs, innan den slutar vid skolan, skall ges tillfälle till att i terrängen få studera, det man under de två skolåren studerat och läst om.

Författaren till dessa rader var åren 1968—1970 elev vid arméinjens högre stabskurs vid MHS. Redan tidigt väcktes intresse för vår kommande utlandsresa, som, då vi i oktober 1968 började kursen, låg nästan två år fram i tiden. Det klarades ganska snart ut att vår studieresa skulle gå till Västeuropa, närmare bestämt Frankrike, Belgien och sydvästra Tyskland.

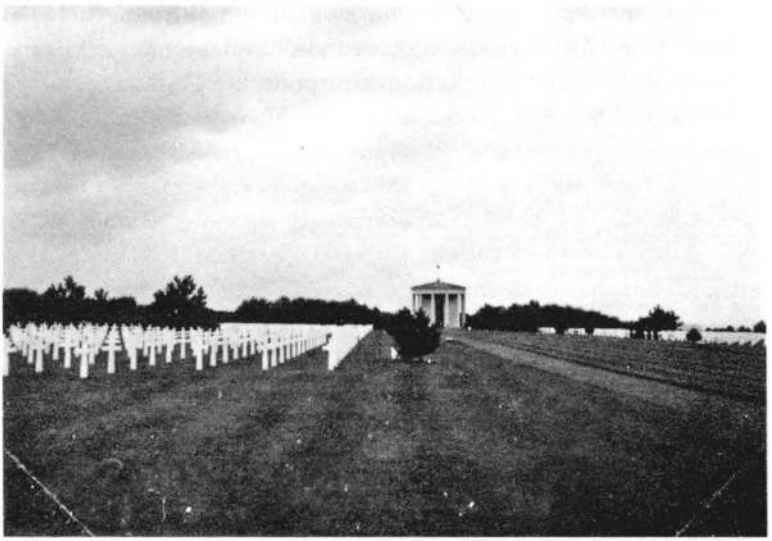
Ändamålet med resan var strategiska, taktiska, tekniska och militärhistoriska studier i Normandieområdet, Ardennerna, nordöstra Frankrike och sydvästra Tyskland. Genom militärhistoriska studier i terrängen skulle de faktorer granskas, som under strider, främst under andra världskrigets dagar, haft mer eller mindre avgörande inflytande på det faktiska händelseförloppet. Vissa industribesök var även inlagda. Dessa besök skulle belysa utvecklingstendenser och verksamhet vid fransk vapenindustri samt den ekonomiska integrationen mellan Frankrike och Västtyskland. Genom ett planerat studiebesök vid Europarådet skulle vi få ökade insikter i rådets verksamhet samt aktuell orientering om de viktigaste frågorna inom rådets kompetensområde.

Resan leddes av skolchefen, generalmajor Rosengren. Därutöver deltog en del av våra lärare, bland annat en från vardera marin- och flyglinjerna, samt stabskursens 29 och ingenjörtekniska kursens 8 elever. Av dessa var en finsk och en norsk officer. Resan företogs med en av flygvapnets Herculesmaskiner till och från Frankrike. För att färdas mellan de olika studieobjekten användes en förhyrd buss. Dessutom användes två personbilar. Dessa nyttjades av de elever, som skulle rekognoscera för och förbereda kommande dags genomgångar.

Väl nere i Frankrike skulle resan ha följande sträckning: Caen — Arromanches — Paris — Dinant — Liege — Eben Emanuel — Bastogne — Verdun — Heidelberg — Colmar.

Tisdagen den 11 augusti förra året flög vi från Stockholm och anlände till flygfältet vid Deauville vid 13-tiden. Där mötte representanter för försvarsområdesstaben i Caen, som ligger en timmes bilresa från flygfältet. Under vår bussresa in till Caen, där vi skulle övernatta, passerade vi de fält där 6. brittiska luftlandsättningsdivisionen luftlandsattes på förnatten den 6 juni 1944.

Följande dag ägnades åt studium av invasionen i Normandie den 6 juni 1944. Händelseförloppet torde vara alltför välkänt för de flesta för att här bli föremål för en närmare redogörelse. Vi besåg bland annat de tyska batterierna Merville och Longue. Dessa ingick båda i Atlantvallen och utgjorde ett allvarligt hinder för de allierades möjligheter att gå i land i Normandie. Båda batteriernas betongvärn samt vid Longue även kanonerna finns kvar ännu i dag. Den enorma insats av flygbomber, som de allierade gjorde för att tysta de tyska batterierna före D-dagen, hade haft en mycket ringa verkan mot desamma. En erfarenhet, som kan dras, är de relativt små materiella skador, som åstadkoms på värn och skyddsrum. Bombanfallens psykiska påfrestning på personalen syns ha varit mer avgörande för anläggningarnas fortsatta funktion och dessutom bidragit till att exempelvis D-dagens morgon Mervillebatteriet erövrades av brittisk lufttrupp, visserligen efter mycket svåra brittiska förluster. Striden vid den viktiga så kallade Pegasusbron över Caen-kanalen studerades. Här lyckades britterna väl och tog, överraskande för tyskarna, bron på morgonen invasionsdagen. Vid bron ligger ett värdshus, vars ägare var med "redan på den tiden". Monsieur Gondré upplevde under natten till den 6 juni det första anfallsföretaget på fransk mark, nämligen det mot nyss nämnda bro. Enligt en devis över ingåengen till kaféet är det den

Amerikanska krigskyrkogården vid Omaha Beach.

första byggnad som befriades av de allierade. Huset är välfyllt med minnessaker från striderna i området.

I Arromanches fick vi en redogörelse för uppbyggnaden av de allierades konstgjorda hamn, den så kallade Mulberryhamnen. Än i dag finns en del betongkasuner kvar, vilka de franska myndigheterna inte vill ha bort, då de fungerar som utmärkta vågbrytare utanför de kilometerlånga badstränderna. Studiet av hamnen avslutades med ett besök i muséet i Arromanches, där man i ypperliga modellarbeten kunde följa uppbyggnaden av hamnen och hur denna sedan fungerade. Resan gick sedan vidare förbi den välbekanta Omaha Beach, där det inte var långt ifrån att amerikanarna hade blivit drivna ut i havet. Vi beså den oerhört stora amerikanska krigskyrkogården här. Det blev den första av alla de krigskyrkogårdar, som vi skulle komma att passera eller bese under resan, många av dem oerhört vackra men ändå så skrämmande, påtagliga bevis på mänskligt vanvett.

Så flög vi till Paris, där vi stannade knappt två dygn och sedan via Reims och Dinant till Liége. Härifrån företogs en rundtur genom Ardennerna för att vi skulle få en uppfattning om dels de tyska anmarschvägarna 1940, dels de amerikanska motanfallsvägarna 1944—1945. När det gäller de sistnämnda studerades striderna vid Bastogne. Denna plats är förknippad med den så kallade

Ardenneroffensiven, som tyskarna slog ut vid jultiden 1944. Som mål hade man Antwerpens återtagande. Endast några kilometer från den viktiga kommunikationsknutpunkten Bastogne hejdades täterna på den 6. tyska pansararmén av amerikanska luftlandsättningsförband, som snabbt kastades fram på lastbilar. Tyskarna lyckades visserligen innesluta staden men de lyckades ej slå de amerikanska förband, som försvarade densamma. I marken nedgrävda stridsvagnstorn minner i våra dagar om hur långt de tyska täterna kom. Liksom så många andra städer så har även Bastogne ett muséum, som belyser de hårda striderna om staden. Det amerikanska minnesmärket är kolossalt imponerande, medan däremot den tyska krigskyrkogården strax intill är ytterligt blygsam men kanske ej mindre tänkvärd för det.

Innan vi anlände till Verdun för övernattning, hade vi studerat striderna vid Sedan samt vid La Ferté i maj 1940, Maginotlinjens nordligaste utpost. Vad gäller striderna vid Sedan klarlades betydelsen av noggranna förberedelser, förövningar samt en rätt bedriven underrättelsetjänst. Tyskarnas motståndare, fransmännen, var ej tillräckligt rörliga, saknade reserver samt hade inte gjort en riktig terrängvärdering. Man trodde inte att det skulle gå att framrycka med mekaniserade förband genom Ardennerna och hade därför inte utfört några fördröjande fältarbeten. De tyska anfallsförberedelserna för en operation i riktning Sedan hade före kriget genomförts i form av krigsspel som en rutinmässig del i den tyska krigsplanläggningen. De order, som då utarbetades, kunde användas i full utsträckning, så när som på ändring av tider och förbandsnummer! En god förövning hade ävenså skapat hårdhet och initiativkraft hos den enskilde tyske soldaten. Detta sistnämnda förhållande hade inte minst vid La Ferté spelat en avgörande roll. Detta fort bestod av två anläggningar med 37 mm pvkanoner och kulsprutor i pansarkupoler. Anläggningar fanns under jord i flera våningar på ner till 35 m djup. Hela fortet var gasskyddat. Ovan jord saknades en rörlig styrka samt granatkastare. Det sistnämnda förhållandet skulle på ett ödesdigert sätt komma att påverka stridens förlopp, då försvararna inte kunde beskjuta de tyska enheter, som ryckte fram i så kallade döda vinklar. La Ferté var den enda del av Maginotlinjen, som tyskarna tog genom stormning i maj 1940. En tysk stormpionjärlöjtnant jämte några stormpionjärpatruller spelade här den avgörande rollen.

Inför vårt besök vid La Ferté hade en fransk ingenjörpluton

Det av tyskarna sprängda ksp-tornet i fortet vid La Ferté.

ordnat med gångspänger och elektrisk belysning i de underjordiska anläggningarna. Som ciceron tjänstgjorde en fransk överstelöjtnant jämte ett par ortsbor, som själva deltagit i striderna i området 1940. Vad man frapperades av vid rundvandringen i fortet var den brist på proportioner, som fanns mellan den enorma fortifikatoriska anläggningen och den klena bestyckningen. Under jord fanns logement, mässar, kök, sjukhus, expeditioner, förråd av alla de slag m m, allt för att betjäna några 37 mm pv-kanoner och ett antal kulsprutor. Fransmännens överdrivna tro på befästningars och vapens betydelse på bekostnad av det rörliga elementet i försvarsstriden hade visat sig vara felaktig. Den tyska sidans tilltro till den mänskliga faktorns avgörande betydelse hade visat sig hålla.

En förmiddag ägnades åt Verdun, detta det första världskrigets mest bloddränkta slagfält, som ännu i våra dagar inte är upprött. Än kan det hända att oförsiktiga personer blir offer för kvarvarande blindgångare. Åtskilliga krevadgropar finns fortfarande kvar från striderna mars—oktober 1916. Minnesmärkena är många och gör ett beklämmande intryck. Icke minst det så kallade Benhuset i vars källare skelettdelar efter 130.000 stupade fransmän

och tyskar finns till beskådande genom särskilda i väggarna anordnade tittfönster. Krigskyrkogården är mycket vacker med väl inrättade gravkors. I fortet Douamont, som intogs och hölls av tyskarna under en längre tid, gick vi runt under ciceronskap av en 83-årig f d fransk löjtnant, som själv deltagit i de blodiga striderna vid detta fort 1916. Med alla sina mer eller mindre konstlade monument, de spår av krig, som ännu fanns att se i terrängen samt det geschäft som skapats i dagens Verdun på grundval av den fruktansvärda mänskoslaktningen 1916 utgör besöket vid Verdun det mest beklämmande reseminnet.

Efter Verdun gick resan över Metz in i Tyskland. Gränspassagen skedde vid Saar. Utmed vår fortsatta färdväg till Heidelberg passerade vi flera av den amerikanska arméns i Tyskland många stora depåer. Vid Kaiserslautern var ordnat med ofantliga uppställningsplatser för stridsvagnar och underhållsfordon av olika slag, tätt sammanpackade, nav vid nav. En förunderlig syn med tanke på den spridda förrådsgruppering, som vi här hemma tillämpar.

Efter ett intressant och givande besök vid Europarådet i Strassburg kom vår studieresa att avslutas i de fagra Vogeserna. Vi bodde då i Colmar. Härifrån företogs resor under tre dagar till platser för att närmast studera olika faser i striden i samband med de allierades framryckning mot Rhen 1944. I likhet med vad som skett under föregående dagar berördes även 1870—1871 års fransk-tyska krig i dessa trakter. Då vi nu befann oss i ett av de mer bekanta vindistrikten i Elsass, passade vi givetvis på att rent praktiskt pröva, vad vi tidigare teoretiskt inhämtat. Detta skedde bland annat i de små vackra städerna Riquewihr och Kaisersberg, den senare Albert Schweitzers födelsestad. Innan vi lämnade Colmar bjöd staden på vin d'honneur i stadshuset med borgmästaren och högre militärer som värdar. Den 21 på eftermiddagen flög vi så från den franska flygbasen Meyenheim söder Colmar och landade på kvällen i Stockholm. En minnesrik och lärorik resa var till ända. Och så var också de två åren på MHS och vi åtskildes för att var och en gå till andra uppgifter.

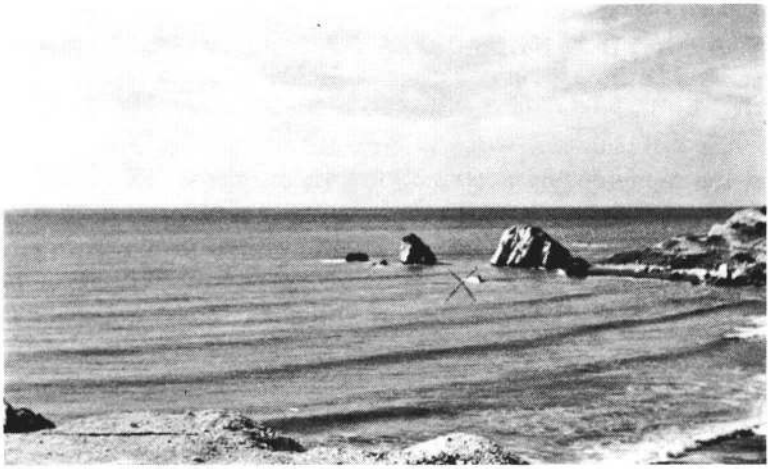
Knut Björkenstam.

SOM OFFICER I FN-TJÄNST PÅ AFRODITES FÖDELSEÖ

När man kommer till Cypern första gången frapperas man av naturen, som är så helt olik den svenska. Vad jag särskilt lade märke till när jag en varm oktoberkväll 1964 åkte på ett lastbilsflak från Nicosia Airport till Kato Pyrgos på den NV kusten var syrsorna, som hördes oavbrutet, och doften, som låg över hela nejden. Det, som man sedan skulle se i dagsljus var helt ofattbart: kompaniet hade sin förläggning på en hylla på ett berg, som stupade rakt ned i havet, d v s det fanns nedanför oss en smal remsa med härlig vit sand. Utefter bergssidorna slingrade sig vägar, som var asfalterade enbart i mitten. Växligheten var sparsam, på fälten stod oliv- och johannesbrödträd, inte alltför tätt, och där betade små hjordar av får och getter, vad dom nu hittade att äta, det syntes nämligen inte ett strå. På bergen växte några förkrympta, vindpinade tallar och små taggiga buskar av en rosenart, och det var dessa, som gav den för bergstrakterna så säregna doften.

Cypern består ju dock inte enbart av berg. Runt huvudstaden Nicosia och österut ända till hamnstaden Famagusta, dit är det 6 mil, är det ett bördigt slättland. Området runt och SV om Famagusta är framförallt ett apelsinodlingsdistrikt.

Den kanske mest typiska bilden av Cypern var nog de små hjordarna av får och getter. Dessa vallades av en herde som om han var gammal var klädd i de typiska jalla-byxorna, och ett par knähöga läderstövlar, om han var yngre var han oftast klädd i en sliten kostym med ett par skor, som aldrig sett en skoborste. Till utrustningen hörde också en stav, som herden dirigerade hjorden med genom att slå den i marken eller vifta med den i luften. Vad som förvånade mig var, att hjordarna fick beta av den första brodden, då den kom i januari, men detta var allmänt vedertaget.

Vid dessa klippor föddes enligt sagan Afrodite ur havets skum.

Cyprioten har ju ett helt annat kynne än svensken, vilket för oss ibland var till fördel, ibland till nackdel. Viljan att samarbeta och att nå ett positivt resultat var inte alltid den bästa, vilket jag märkte både som plutonchef och på kompanichefsplanet. Känslorna svallar höga och kan i vissa fall växla mycket snabbt. Då jag kom ned första gången i oktober 1964 hade den så beryktade vapensmugglingen, där svenska FN-officerare försökt smuggla vapen åt turkcyprioterna, ägt rum ett par veckor tidigare, och trots att grekcyprioterna till att börja med av förståeliga skäl var mycket hätska mot svenskarna, hade vi inga större problem med detta så när som på några få undantag. Fem år senare var den affären helt bortglömd, och alla var så vänliga som man bara kunde tänka sig, framförallt i Larnaca, där vi bodde huvuddelen av tiden, och där inte tendenserna att skinna köpstarka turister och FN-svenskar märktes på samma sätt som i Famagusta. Framförallt för min hustru var vänligheten och hjälpsamheten i Larnaca påtagliga, vilket underlättade för henne att sköta hushållet i ett land, där allt är så annorlunda mot svenska förhållanden.

Efterhand som läget på ön stabiliserats har FN:s roll blivit att med sin blotta närvaro avhålla parterna från att hänge sig åt våldshandlingar, för vilka det för övrigt inte längre finns några större anledningar. Detta innebär, att de förband, som inte har posteringstjänst, inte behöver sätta upp så stora larmstyrkor som

vi gjorde 1964, då dessa så gott som dagligen måste sättas in för att hindra stridigheter att blossa upp. Det inträffade åtskilliga gånger, att larmstyrkor eller patruller blev beskjutna eller till och med tillfångatagna. Vid ett par tillfällen måste hela kompaniet sättas in för att uppgiften skulle kunna lösas, d v s det räckte att visa styrkan. Under den andra perioden jag tjänstgjorde på Cypern, vintern 69—70 inträffade inte ett enda intermezzo, då larmstyrkan behövde sättas in. Däremot började en grek-cypriotisk underjordisk rörelse att ställa till litet besvär för regeringen, varför FN under sammanlagt en veckas tid fick avpatrullera alla större vägar.

Uppgiften vi hade i Larnaca var att med posteringar övervaka att eldupphöröverenskommelsen om Artemis Road efterlevdes. Detta innebar bl a att inga befästningsarbeten fick göras. Ömsesidiga beskyllningar om olika överträdelser överlämnades till FN gång på gång, och kompanichefen och informationsavdelningen hade full sysselsättning att kontrollera riktigheten i dessa beskyllningar och att hindra parterna från att övergå till de våldshandlingar, med vilka de alltsomoftast hotade.

Som kompaniets ställföreträdare var min uppgift att svara för den fortsatta utbildningen av kompaniet. Tre veckors utbildning i Sverige var ju inte tillräckligt för att samtrimma plutonerna till stridande enheter, och alla tillfällen att skjuta stridsskjutningar med Kp-bilen som medelpunkt måste tillvaratas. Det var i samband med dessa, som jag hade rika tillfällen att förkovra mig i engelska, eftersom vi sköt på områden, som tillhörde den brittiska Dhekeliabasen. Den intressantaste uppgiften var emellertid att samöva plutonerna och senare, då kompaniet flyttats till Famagusta för att vara ett larmkompani, öva kompaniet i sin helhet med pansarbilsförband ur den brittiska "Force Reserve". Detta innebar, att stridsledningen delvis måste ske på engelska, vilket krävde åtskilligt av våra signalister.

Dessa övningar resulterade också i att jag fick ägna mig åt markskadereglering, en mycket intressant uppgift, där det med hjälp av en engelsk och en cypriotisk sakkunnig gällde att pruta ned 23 markägares krav på sammanlagt 1300:— så mycket som möjligt: det blev till slut knappt hälften. Vad som förvånade var att bönderna begärde ersättning för att man kört på obesådd mark, men det brukade engelsmännen betala.

Svenska och engelska FN-soldater på väg uppför Stavrovouni.

Tjänsten var dock inte enbart posteringstjänst och utbildning, utan bestod även i mycket stor utsträckning av idrott. Vi hade många duktiga fotbollsspelare på kompaniet och spelade mot lag från de andra FN-kontingenterna samt även mot cypriotiska lag. Irländarna tog emot oss med sitt lilla säckpipeband, vilket satte litet extra färg på matchen. En annan idrott som var typisk för Larnacakompaniet var Stavrovouni-marscherna. Inte långt ifrån Larnaca låg det 800 meter höga berget Stavrovouni, vilket tidigare legat inom den svenska zonen, men som genom en gränsändring hamnat hos engelsmännen i Kophinou. Detta innebar, att svenskar och engelsmän varannan vecka träffades en bit upp på sluttningen och tillsammans gick upp till klostret på toppen, en sammanlagd sträcka på 2½ km och en stigning på 300 meter. De bästa klarade av sträckan på 25 minuter.

Det är ju dock inte enbart tjänst under en FN-kommendering. Fritiden med allehanda personalvårdande verksamheter sätter kanske i lika hög grad sin prägel på livet. Klimatet är normalt sett jämförbart med en dålig svensk sommar, måhända litet kallare under januari och februari. Sista vintern var mycket torr, de värsta regnskurarna föll i oktober, och redan i mars var det strålande högsommarväder och över 20° i vattnet. Detta hade självfallet till följd, att så många, som var lediga sökte sig ned till bad-

stranden, som i Famagusta är av mycket hög klass. Då kompaniet i slutet av februari flyttade in till Famagusta fick jag en lägenhet för min familj 25 meter från vattenbrynet, vilket från badsynpunkt var bästa tänkbara för hustru och barn. Men det är inte enbart frågan om att bada på fritiden, det förekom andra nöjesaktiviteter också både sådana, som ordnades av bataljonen och av kompaniet.

Eftersom vi låg för oss själva och stabens nöjesdetalj hade stor möda att roa sig själv, hade vi våra övningar helt i egen regi, vilket inte var svårt, ty förmågorna var samlade hos oss. Jul och nyår firades också så svenskt som möjligt, med det tillägget, att vi hade ett juldopp i Medelhavet. Den julmat som bjöds var dessutom något man minns, framförallt med tanke på, att våra kockar endast hade militär kockutbildning och aldrig tidigare pysslat med den sortens mat.

På kvällarna gick många på någon bar, där det brukade bjudas på någon show av för det mesta dålig kvalitet. Flickorna var anställda i första hand för att se till att gästerna drack whisky. Det fanns dock flera restauranger, där man kunde äta gott och mycket billigt. De bästa middagarna bjöds kanske i alla fall på vår mäss. Det är egentligen otroligt vad vanliga svenska pojkar kan klara av mycket. Våra mässuppassare, Call och Säll, hade aldrig tidigare pysslat med någonting i matväg, men lärde sig mycket snabbt att sätta litet extra piff på den mat vi fick ifrån köket.

Är man på Cypern måste man ju också ta chansen att åka till något av länderna i Mellersta Östern. Jag valde att åka till Beirut, som nyligen hade öppnats för FN-personal. Detta visade sig vara lyckosamt för oss, för den resebyrå, som svarade för de lokala arrangemangen, höll oss hela tiden med en guide för att göra reklam för Beirut. Förutom att vi fick veta en hel del om Libanon slapp vi också alla bondfångare som vid ett tidigare besök hade varit mycket svåra att bli kvitt. Vad man främst minns av Beirut i allmänhet är nog Guldkvarteret, några gator som bildade ett H och där det fanns 96 guldsmeder. Guldet i Beirut är mycket billigt och värderas enbart efter sin vikt. FN-personal brukar handla både ett och annat där, och som jag hade sällskap av min fru, gjordes ju fynd även av oss. Vår guide drog även iväg med oss till en tyghandel, där det fanns ett stort urval av brokadtyger, och slutligen hamnade vi hos en matthandlare, som hade mattor för åtskilliga miljoner i lager. Priserna på alla dessa varor var mycket låga, ibland inemot 1/4 av vad de skulle kosta i Sverige.

Det som kanske gjorde starkaste intrycket var kanske ändå Casino du Liban, där det bjöds på en show, som varade 2½ timmar och som var otroligt påkostad. De nummer som visades har man kanske sett liknande i TV och på bio, men de scenväxlingar som gjordes inom loppet av några minuter var helt fantastiska.

I oktober såg ön helt steril ut. Ibland var det nästan som ett månlandskap, men efterhand som det började regna kom dock grödan och ogräset upp. Vi hade vissa svårigheter att "ta befälet över gräset", som vår kvartermästare uttryckte det och i mars stod allt i full blom, mimosa, mandel och rododendron, för att inte tala om cyklamen som växte överallt i bergstrakterna, och apelsinblommorna, vars doft låg över hela Famagusta. Djurlivet var däremot inte mycket att glädjas åt, tvärtom. Vad man minns är de flockar av utmärglade, halvvilda hundar, som rotade i soptunnorna, ödlorna som kryllade överallt och några kackerlackor, stora som småmöss, som man kunde möta i lägenheten.

Många kanske frågar sig vad man får ut av tjänstgöringen på Cypern civilt och militärt. Civilt sett lär man känna folket, kanske inte personligen, men man lär sig att cyprioten tänker och resonerar på ett helt annat sätt än vad vi själva gör, och detta kan man aldrig inse förrän man verkligen varit tvungen att sätta sig in i förhållandena under en lång tid, det räcker inte med teoretiska kunskaper och ett tvåveckors besök. Man får också se en annan del av världen på ett annat sätt än vad turisten gör, och man får träffa folk av andra nationaliteter och bättra på sin engelska. Ur militär synvinkel får man lära sig en hel del om andra nationers militära förhållanden, och man lär sig militär engelska, man tjänstgör på ett förband där all personal är positiv, men där mer krigsmässiga förhållanden råder, eftersom det inte finns samma möjligheter att träffa sina anhöriga, och man bor mer primitivt, ibland i tält under lång tid, och slutligen: man tvingas fatta beslut som är "självmarkerande" vare sig det är på förhandlingssidan eller det föreligger ett omedelbart hot om öppna fientligheter, eller kanske rentav då man själv är beskjuten eller i uppenbar livsfara.

Staffan Ohlsson.

ORGANISATIONSFÖRSÖKEN INOM GÄVLE GARNISION

ÖB Stig Synnergren flankerad av Fo-befälhavaren Allan Månsson (t. v.) och I 14-chefen Jan Smedler.

Sannolikt har en hel del av "Bockens" läsare hört talas om pågående organisationsförsök inom Gävle garnison. Mången kanske frågar sig vart försöken syftar, vilka förändringar som är på gång o s v. En kortfattad översikt skall lämnas här.

Sammanslagningen av I 14 och fo 49 mobiliseringsorganisation är kanske den mest påtagliga förändringen. Genom att stabs- och förrådspersonal vid de båda myndigheterna sammanförs till en enhet torde man kunna ernå effekthöjning med oförändrad eller minskad total personalstyrka. Samtidigt förbättras förrådstjänsten. Ett s k "integrerat storförråd", där alla typer av materiel hanteras, uppförs i sydvästra delen av I 14 område till en kostnad av c:a 4 milj kr. Förrådet har en sida "vänd mot truppen" och en mot krigsförråden. Alla materielrörelser går sålunda över storförrådet. Begreppen tygmtrl, intmtrl och sjvtrl har raderats ut, allt kallas kort och gott materiel. Arbetsinsatsen från all förrådspersonal kan kraftsamlas till det för tillfället mest angelägna. Denna förändrade syn på materieltjänsten återspeglas i förvaltningsorganisationen. Tyg- och int-avdelningarna vid de båda myndigheterna har sammanslagits till en materielavdelning. Under försöken har

fobef mobiliseringsansvaret. I konsekvens härmed har mobavdelningen och förvaltningsavdelningarna vid I 14 överförts till fostaben. Eftersom fobef tidigare haft ansvaret för operativ planläggning och kuppförsvar kommer försöksorganisationen att medföra ett förbättrat samband mellan kuppförsvar, mobilisering och operationer.

Genom försöken har man vidare velat avlasta regementschefen ansvaret för alla "stödfunktioner" till förmån för utbildningsverksamheten. Därför har matinrättning, sjukhus, kassa och kasernvård överförts till fostaben. Regch bär ansvaret för personal (stam, reserv och värnpliktig) och utbildning. MB tilldelar regch erforderliga medel härför. I princip "köper" regch tjänster av fobef för del av dessa medel. Regch måste sålunda väga kostnader för t e drivmedel, fordonsreparationer, ammunition, övertid, traktamenten och markskador mot varandra. Fostaben har att tillgodose regementets behov inom ramen för de medel, regch förfogar över.

Sammanslagningen av fo 49 och I 14 mobiliserings- och förvaltningsorganisation har medfört ökat lokalbehov för fostaben. Under försöken har fostaben provisoriska stabslokaler på Wallområdet. Vid sidan av gamla överstebostället har uppförts fem kontorsbaracker. Skämstsamma tungor kallar därför ibland fostaben för "Pentagon".

Ännu är det för tidigt att bedöma om försöken kommer att ge det eftersträvade resultatet. Att fördelar torde uppnås med en enhetlig förrådstjänst torde stå klart. Däremot är det mera osäkert om organisationen på sikt ger förbättrat stöd åt utbildningsverksamheten. Hittills har inga väsentliga förändringar kunnat iakttas. Detta beror sannolikt till stor del på att samma personer som tidigare ingick i I 14 förvaltningsorgan under försöken är placerade i fostaben. Men hur fungerar det om 10 år? Det är en fråga som måste besvaras när försöken är slutförda hösten 1971.

Jan Smedler.

Ur bilderboken 1970: Sjundekompanister under Hoforskriget (ovan) och åttondekompanister på bataljonsövning.

Brandchef E. W. Westin

F. d. Soldat Hans Eriksson Roth

Herr Jöns Bergqvist

Disp. Gunnar E. Höglund

Major Holger Lidén

Löjtnant Robert Bergendahl

R/Fanjunkare C. E. Sonnfeldt

Kapten H. E. Åsbrink

Överste P. O. I. Grundell

1. Byråinsp. Victor Åberg

Frisörmäst. Oscar Fällman

Kapten Gunnar Fernquist

Soldat Erik Krig

Hem.äg. A. G. Andersson

Övl. S. E. Beckman

KAMRATFÖRENINGENS VERKSAMHET ÅR 1970

Styrelsen för Kungl. Hälsinge regementes Kamratförening får härmed avgiva följande berättelse för verksamheten under 1970.

Hedersordförande: Överste Hans Berggren, Hille.

Styrelse: Överste Jan Smedler, Gävle, ordf. hemmansägare Einar Berlin, Valbo, v. ordf. kamrer Helmer Nygren, Gävle, sekr. förvaltare Harald Fisk, Gävle, kassör fanjunkare Östen Andersson, Gävle, v. sekr.

Övriga ledamöter: Förvaltare E. W. Andersson, Gävle, överstelöjtnant Arne Dyberg, Stockholm, överfurir Kjell Ellebo, Hagaström, kapten Gert Nilsson, Gävle, landstingsman Per-Evert Persson, Bollnäs, bokförare Ernst Röstlund, Hofors, och rustmästare Åke Wiklund, Gävle.

Verkställande utskott: Jan Smedler, ordf., Östen Andersson, Einar Berlin, Harald Fisk och Helmer Nygren.

Revisorer: Stadsrevisor C. W. Forsberg, Gävle, och rustmästare Leonard Wikström, Gävle, med inspektör Folke Löfgren, Gävle, och redaktör Erik Wickberg, Gävle, som ersättare.

Valberedning: Bankkamrer C. Müntzing, sammankallande, ingenjör Torsten Ygge, båda från Gävle, och förste poliskonstapel Birger Hofvenstam, Järbo, med fanjunkare L. P. Gustafsson, Stockholm, och musikfanjunkare Erik Åkerlund, Strömsbruk, som ersättare.

Hedersledamöter: Ärkebiskop Erling Eidem, general Curt Göransson, generalmajor Nils Sköld, överste Carl Hamnström och överste Axel Henriksson.

Hedersmedlemmar: Soldaterna Jonas Alm, Johan Klar, K. Åström och dist.-korpral Oscar Wallberg.

Antal medlemmar per den 31/12 1970: 657. Ständiga medlemmar 10. Hedersledamöter 5. Hedersmedlemmar 4.

Sammanträden: Årssammanträde den 6/9, styrelsen 26/2, 6/9. VU ett flertal gånger.

Ledamöter i Historie- och museifonden:
Kapten Gert Nilsson och förvaltare Harald Fisk.

Uppvaktningar m. m.:
28/1 Soldaten Erik Krig 90 år. Överste Hans Berggren och kamrer H. Nygren överlämnade blommor.
30/1 Soldaten Hans Eriksson Roth död.
6/3 Jöns Bergqvist död. Vid jordfästningen den 15/3 nedlade herr Georg Hammar föreningens krans.
5/4 Överste Hans Berggren 75 år. Överste Jan Smedler och kamrer H. Nygren uppvaktade.
5/4 Hemmansägare Einar Berlin 60 år. Överste Jan Smedler och kamrer H. Nygren uppvaktade.
25/4 Överste Grundell 70 år. Uppvaktades med blommor.
7/5 Överste Grundell död. Vid jordfästningen den 16/5 nedlade överstarna Hans Berggren, Axel Henriksson och Jan Smedler föreningens krans.
5/8 Dist.korpral Oscar Wallberg 85 år. Telegram.
12/9 Kapten Gunnar Fernquist död. Vid jordfästningen den 18/9 nedlade överste Jan Smedler föreningens krans i närvaro av hedersordföranden och styrelsens VU.

24/10 Landstingsman Per-Evert Persson 50 år. Hemmansägare Einar Berlin och kamrer H. Nygren uppvaktade med blommor och överlämnade regementets minnesmedalj i silver.
1/12 Soldaten Erik Krig död. Vid jordfästningen den 12/12 nedlade överste Hans Berggren och kamrer H. Nygren föreningens krans.
14/12 Förvaltare Harald Fisk 60 år. Vid en enkel sammankomst på underofficersmässen överlämnade överste Jan Smedler föreningens förtjänsttecken i guld.
25/12 Förvaltare E. W. Andersson 70 år. Kamrer H. Nygren och förvaltare H. Fisk uppvaktade.

Donationsfonden

Årssammanträdet beslöt att tillgängliga räntemedel skulle avsättas för tryckning av redaktör Erik Wickbergs personalhistoria.

Gåvor

I samband med en mottagning på officersmässen i anslutning till regementets dag den 6/9 överlämnade Eva och Harald Westerlund, Gävle, en brasskärm som gåva till regementets museum. Brasskärmen, som är av hamrad kopparplåt med regementets vapen, härstammar från Moheds gamla lägerplats och är sannolikt tillverkad i slutet av 1800-talet. Under året har kontanta gåvor inkommit från enskilda medlemmar till vilka vi framför ett varmt tack.

Föreningens lokalavdelning i Stockholm — I 14 S

Efter några månaders förarbete bildades I 14 S den 26/10 1970 i närvaro av ett 50-tal "hälsingar". Ordföranden överste Jan Smedler representerade styrelsen. Ledning: Torsten Wiklund, klubbförare. Ingemar Mattsson, biträdande klubbförare, Ivar Hillström, skrivare, Hugo Sööder, myntsamlare, Olle Törnbom, gästabudsarrangör, Gillis Claus, uppgifter av hemlig natur, Tage Lundberg, lösörebevarare.

Regementets dag 6/9 1970

För året firade regementets kamratförening sin 32. högtidsdag i Gävle. Det var vackert väder även i år även om en ihållande ostan låg på. C:a 8.000 personer hade letat sig upp till regementet och vi kan väl taga för givet att de flesta var anhöriga till de värnpliktiga.
Föreningens avsikt är och har alltid varit, att genom dessa årliga besök av anhöriga, få den kontakt mellan bygd och regemente, som vi anser vara av betydelse, detta förutom att besökarna erhåller en mera påtaglig inblick i de värnpliktigas dagliga rutin.
Utförligare referat av arrangemangen återfinnes i årskrönikan.
Stabsunderofficersskolan från 1967, som bildat ett kamratgäng och håller god kontakt med regementet, mötte upp på regementets dag med c:a 15 man och vid korum förde deras sammankallande, Per Olof Thulin kamratföreningens fana.

Årssammanträdet

Årssammanträdet ägde som vanligt rum i anslutning till regementets dag den 6/9 1970.
Verksamhets-, förvaltnings- och revisionsberättelserna godkändes. Sammanträdet beslöt att årsavgiften för 1971 skall vara 10:— kr.

Avslutning

Styrelsen önskar till sist rikta ett varmt tack till militärmusikkåren i Falun, regementets idrottsförening, lottorna, Röda Korset, Försvarets motorklubb och alla såväl befäl som värnpliktiga och civilanställda, vilka samtliga på ett verksamt sätt bidragit till det gynnsamma resultatet. Vi riktar också ett varmt tack till alla och envar inom och utom föreningen, som på olika sätt bidragit till ökad förståelse för föreningens syften och arbete allt i avsikt att stärka sambandet mellan regementet och bygden.

Gävle i januari 1971

Jan Smedler	*H. Nygren*	*H. Fisk*
Ordförande	Sekreterare	Kassör
Einar Berlin	*Östen Andersson*	

3 populära
GÄVLE-restauranger

RESTAURANG
UGGLAN
SJÄLVSERVERING
Fullst. rättigheter och drinkbar

GEFLE WAPEN
SJÄLVSERVERING
Fullst. rättigheter och drinkbar

SÖDERHJELMSKA
Värdshuset
RESTAURANG – DRINKBAR
MUSIK – ROULETTE

GÄVLE RESTAURANG AB

SANDVIK

– störst i sågar

Bidrag till boken har erhållits av följande företag och annonsörer

Arbetarbladet

AB Avesta Jernhandel, Avesta

AB Edsbyverken, Edsbyn

AB Forsbro Yllefabrik, Arbrå

Hallbergs Bokhandel AB, Gävle

A Hilderbrand Hovjuvelerare, Gävle — Sandviken

AB Hälsingekraft, Arbrå

Järbo Sågverks AB, Järbo

Kilafors Trävaru AB, Kilafors

AB Lingbo Verkstäder, Lingbo

AB Elof Malmberg, Gävle

AB Möbelproduktion, Gävle

Carl A Ohlsson AB, Gävle

Allan Rehnström & Co AB, Gävle

Snögrens Cykel & Sportaffär, Gävle

Solängens Handelsträdgård, Gävle

Svedala — Arbrå AB, Arbrå

Valbo Färghandel, Valbo Köpcentrum

Sixten Waldenby AB, Rörledningsfirma, Gävle

Jacob Wennberg AB, Gävle

SÅGADE OCH HYVLADE TRÄVAROR

Byggnadsmaterial, lim m.m.

NYA TRÄVARUAFFÄREN
Sätravägen 14, Gävle, tel. 12 20 78

Olssons
Blomsterhandel

Nygatan 15, GÄVLE
Telefoner: 12 04 16 och 11 39 16

REDAKTION BOCKEN

försäljer från lager:

Bocken 1961	Allmän del	Utsåld
Bocken 1962	Staben	Utsåld
Bocken 1963	Livkomp	Pris 5:—
Bocken 1964	Färnebo kompani	Pris 5:—
Bocken 1965	Forsa kompani	Pris 5:—
Bocken 1966	Alfta kompani	Pris 5:—
Bocken 1967	Ovansjö kompani	Pris 5:—
Bocken 1968	Arbrå kompani	Pris 5:—
Bocken 1969	Delsbo kompani	Pris 10:—
Bocken 1970	Järvsö kompani	Pris 12:—

Tillkommer expeditionsavgift 1:— per bok.
Beställning sker enklast genom att beloppet insättes på postgiro 583580, Redaktionen Bocken, I 14, 801 08 Gävle 1, med angivande på talongen o mönskad leverans.

KONSULTERANDE VVS

KEDBRANT & VICKBERG

INGENJÖRSBYRÅ AB GÄVLE
S. KANSLIGAT. 11 Tel. 026/11 57 40

Programhandlingar — Kontroll
Besiktningar — Utredningar

Välkommen till

ICA center

SKOLGATAN 18

MATMARKNADEN I HOFORS
MED VARUHUSSORTIMENTET

MELINS LIVS

FALUVÄGEN 1

Butikerna med manuella charkavdelningar och omtalade kvalitetsvaror som ger Er mer för kronan.

HENRY MELIN

DU SOM TYCKER OM DJUR

bli medlem i Gävlekåren

av Svenska Blå Stjärnan

Kurs i allmän djurvård anordnas under 1970

Anmälningar tel. 026/11 60 56

BLIV BÄTTRE BILIST
BLIV BILKÅRIST

Kårer i Gävleborgs Län:

BOLLNÄS
GÄVLE
HOFORS
HUDIKSVALL
LJUSDAL
SANDVIKEN
STORVIK
SÖDERHAMN

SVERIGES KVINNLIGA BILKÅRERS RIKSFÖRBUND

GÄVLEBORGS LOTTAFÖRBUND

V. Islandsgatan 8, **Gävle**

Tel. 026/12 51 25, 12 51 27

SVENSKA RÖDA KORSET

arbetar för

Bistånd åt totalförsvarets sjukvård

Undsättning vid katastrofer

Hjälp åt åldringar, handikappade barn och vuxna

Gå med i Röda Korset!

SVENSKA RÖDA KORSETS GÄVLEBORGSDISTRIKT

Distriktsexp.: N. Centralgatan 4 803 51 Gävle

Telefon 026/11 13 89
Postgiro 35368-0
Bankgiro 370-5563

Familjeskrivmaskinen.
Den enda som har 10 års garanti.

Facit Privat

FACIT AB

Staketgatan 5—7, Gävle. Tel. 12 76 15

SÅIFA
GUMMIVERKSTAD AB

Försäljning av nya däck

Reparationer

Regummeringar

N Skeppargatan 13 - Gävle
Tfn 026/12 36 03

Älvkarleby
Turisthotell
"turisten"

Tel. 721 44, 725 11

Öppet: febr.—maj: söndagar
maj—sept.: dagligen

HOTELLET öppet året runt

BPA

BYGGNADSPRODUKTION
Gävleavd.

Utför

byggnads-, vvs-, el-, målnings-, plåt- och glasarbeten

Tfn 026/18 83 00

S. Kansligatan 26, GÄVLE

Vi utför allt i modern hårvård

Lundéns Herrsalong

Södermalmstorg, GÄVLE
Tfn 11 46 47

Klichéer
Repro för
offset

FÄGERBLADS
REPRO
Hattmakaregatan 17
801 05 GÄVLE 1
Telefon 026/18 91 30

BYGGNADS AB

C. PIERRE

Lexevägen 13, 803 57 GÄVLE.
Tfn. 18 65 80, 11 76 18.

Utför HUS- INDUSTRI- och VATTENBYGGNADER.

IVAR
ERICSSON
BLOMSTERHANDEL
NYGATAN 38, GÄVLE Tel. 12 02 35, 18 30 33 (mittemot C/H)

OPEL och VAUXHALL

personbilar med —

555 garanti

— marknadens säkraste trygghetspaket

Välkommen för en provtur!

ABH **AB BRÖDERNA Hansson**

STORVIK 0290/**111 50** vx
GÄVLE 026/**12 95 70** vx
SANDVIKEN 026/**25 19 70** vx
HUDIKSVALL 0650/**151 20** vx

Westlund & Söner Boktryckeri ab

N. Kungsgatan 31, Gävle

Tel. 18 03 80 växel

Ett modernt utrustat tryckeri till Ert förfogande

70-talets traktor är här!

BM-VOLVO 650

Återförsäljare:

Gävle-Dala Lantmannaförbund

Maskinavdelningen

GÄVLE — Tel. 026/18 03 40

Försäljningskontor dessutom i
Hälsingland, Dalarna, Norra Uppland

TRYCKSAKER...

Vi hjälper dig med idéer och layouter,
givetvis så trycker vi dem också.
Kontakta oss då det gäller

TIDSKRIFTER · REKLAMTRYCK · FAKTUROR
KUVERT · FAMILJETRYCK · AFFISCHER M. M.

LJUSDALS TRYCK AB

Södra Järnvägsgatan 52, Ljusdal, tel. 0651/133 60 vx

HEMVÄRNSUTBYTEN — TÄVLINGAR — STUDIE-BESÖK

1971.05.22 Vänortsutbyte i Gjövik, Norge
1971.10.03 Stjärnsmäll i Gävle
1971.11.28 Fyrstads i Stockholm, Gävle, Avesta, Strängnäs
1972.05.13 Hemvärnets Dag i Gävle, Gjövik, Naestved, Avesta, Stockholm, Strängnäs
1973.06 02 Vänortsutbyte i Naestved, Danmark

Initiativ av Gävle hemvärn med stöd av Gävle, dess invånare för dess innevånare.
Hemvärnsmän, hemvärnets lottor, bilkårister och röda kors.

IDROTTSGRABBAR
på KUNGSBÄCK

Välkomna till

BRYNÄS IF

1912 B I F

GÄVLE LASTBIL CENTRAL
TEL. 026/18 80 20

UTFÖR
transporter, schaktningar

LEVERERAR
grus, sand, väg- och betongmaterial samt matjord

Gävle Lastbilcentral
N. Skeppsbron 1 Tel. 18 80 20

Det är bara huset som har åldrats

10 år

1959 lades det första Plagan-taket. Den galvaniserade och industriellt plastbelagda plåten, som ger ett fint korrosionsskydd finns nu överallt i landet. Som fasad- och takmaterial på industrier, hyreshus, villor, radhus, fritidshus.

13 dekorativa färger på flera olika profiler för stora fribärande konstruktioner. Hängrännor, stuprör, takluckor och skorstensstosar ger ett komplett program.

Plagan har bevisat sin motståndskraft i 10 år.

GAVLEVERKEN

GAVLE VERKEN AB

GÄVLE

Elektriska installationer och reparationer

av alla slag utföras snabbt
och billigt av vana montörer

AB Norrlands Elbyrå

Centralplan, mitt emot Centralstationen
Tel. 12 33 66, 12 10 06

VID GÄVLE-BESÖK!

Välkommen till

SIMHALL

Karbad — Övningsbassäng — Bastubad
Romerskt bad — Solplage

Välkommen till

Valbo Sportcentrum

50 M TEMPERERAD UTEBASSÄNG

BARNBASSÄNG – LEKPLATS – BOLLPLANER

SPORTHALL – SIMHALL – KLUBBRUM

DAM- och HERRBASTUAVD.

BELYST ISHOCKEYBANA

TENNISBANOR – MOTIONSSLINGA – CAFETERIA

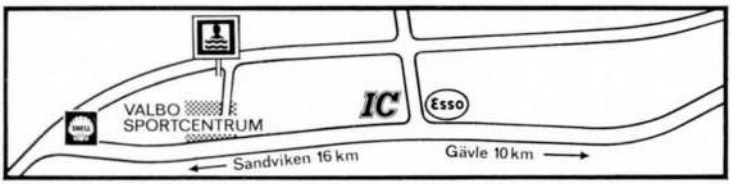
SOMMARÖPPET 15 MAJ – 15 SEPTEMBER

Månd. – torsd. 10 – 19, fred. 10 – 20, lörd. – sönd. 9 – 17

VINTERÖPPET 16 SEPTEMBER – 14 MAJ

Månd. – torsd. 13 – 19, fred. 13 – 20, lörd. 10 – 17

Telefon 026/13 11 66 – Cafeteria 13 12 17

- **MASKINDETALJER**
- **MASKINBYGGNAD**
- **STANS- OCH PRESSVERKTYG**
- **FIXTURER OCH HJÄLPVERKTYG**
- **STERILISERINGSAUTOCLAVER**

SÖDERLUNDS VERKTYG & MASKINER AB

Textilgatan 2, 802 20 Gävle
Tel. 026/11 25 45, 11 33 00

AB BRÖDERNA CEDERLÖF

GÄVLE

TELEFON VÄXEL **11 56 40** Telex 811 27

Sörby Urfjäll, GÄVLE

TELEFON VÄXEL **11 56 40** Telex 811 27

PLATTSÄTTNING — GLASBETONG
GLASMOSAIK
PLAST och LINOLEUM
BYGGNADSMATERIAL NYUPPFÖRT BYGGVARUHUS

ABF

GÄVLE

STUDIEHEMMET, S. Kungsgatan 33, Gävle.
Kursverksamhet för alla åldrar.
Upplysningar tel. 026/12 90 75.

Den nya skogen.

Vi i Iggesund har haft stor glädje av den gamla skogen. Den har varit basen för vår utveckling till dagens koncern med en mångförgrenad produktion.

Den nya skogen i Iggesund är ett resultat av intensifierade skogsvårdsinsatser. Den bygger på tillämpning av forskning och erfarenhet inom skogsbruket och förädlingsindustrin samt på en avancerad drivningsplanläggning där snabbväxande trädsorter utnyttjas.

Den nya skogen kommer att ge ökad avkastning och underlag för ytterligare utveckling inom skogsindustrin.

För att kunna förverkliga detta behöver vi medarbetare på alla nivåer inom skogsbruket.

Människor som känner resonans för och samhörighet med den nya skogen.

Fakta om Iggesundskoncernen

Koncernen består av AB Iggesunds Bruk, Boxholms AB, Elektrokemiska AB och Ceka Förpackning AB med dotterbolag. Produktionen är inriktad på cellulosa, helblekt förpackningskartong (Inverboard), trävaror, kemiska produkter, handelsjärn och stålmanufaktur samt förpackningar och förpackningsmaskiner.

Koncernen har 280.000 hektar produktiv skogsmark. 5.300 personer är anställda inom koncernen och omsättningen är ca 600 Mkr.

IGGESUND

Ströms/Intermarco

GEVALIA
Kvalitets-kaffet

Vid besök i Stockholm

ställ bilen i

P-KLARA

BILPARKERING

alltid öppet — mitt i city

tel. 11 52 45
kör in från Vasagatan
eller Klarabergsgatan

OK
Stockholm stad och län

Heselius

STADSHUSET
— GÄVLE —

GLAS & PORSLIN

Telefon
20 01 22

NÄR DET GÄLLER

- MC-
- KÖR-
- TRAFIK-
- BUSSKORT —

vänd Eder med förtroende till

BIL- och TRAFIKSKOLAN

Inneh.:
Olof Stråhle o. Berndt Friskman
S. Kansligatan 7 a, GÄVLE
Tel. 12 54 94 - 12 05 08

Skogsägareföreningen Mellanskog är verksam i Dalarna, Gästrikland, Hälsingland och Härjedalen

Föreningen ägs av **14.000 medlemmar** med sammanlagt **917.000 ha produktiv skogsmark.** Förädlar vid 2 egna sågverk ca. 800.000 timmer/år.

Antal årsanställda 1.200

Årlig omsättning ca 150 miljoner kronor

GLASMÄSTERI

BYGGNADSGLAS

PLASTGLAS

BILRUTOR

ANTIKGLAS **BLYFÖNSTER**

Norelius & Thorssell AB

Carlbaum & Söner

Drottninggatan 6 GÄVLE Tel. 11 51 90 växel

Telex 811 51

ELEKTRO - MONTAGE AB

SANDVIKEN

Filialer:

BERGSBY
FAGERSTA
GIMO
HAGFORS
LÄNGSHYTTAN
OCKELBO
VALBO
BORLÄNGE
FORSBACKA
GÄVLE
HOFORS
NORBERG
SKUTSKÄR

AB HOFORS RADIO & MUSIK

Tel. 205 15 Tel. 205 15

Serviceverkstad — Centralgatan 31 — tel. ankn. 205 15

För alla ledande märken i

RADIO och TV

Alla i antenner och tillbehör

Reparationer utföras

HOFORS KOMMUN

Industrisamhället på frammarsch.

Med många rekreationsmöjligheter.

Ny Sim- och Sporthall.

Nyrestaurerad Slalombacke.

Härlig sportterräng med fina utflyktsmål.

BERGSMANNEN – Det nya fyrhotellet – med förstklassiga gästrum och matsalar. Ett hotell med fina utrymmen för konferenser.

HOFORS. Ett Utflyktsmål med alla möjligheter till trivsel för friluftsälskaren.

HOFORS LBC

Telefon 219 50 växel
Faluvägen 24,
813 00 HOFORS

ENTREPRENADER, TRANSPORTER, GRUS

Elkompaniet
ALLT I EL
TV RADIO
Försäljning och service med ansvar

Nygatan 36 — N. Centralgatan 7

Tel. 12 28 37, 12 28 27

Reparationer tel. 111111

Filial: Valbo köpcentrum Tel. 13 19 45

Hedins Ab

EN SPECIALAFFÄR I
PAPPERS- OCH KONTORSVAROR
PRESENTREKLAM — PLASTTILLVERKNINGAR

CENTRALPALATSET GÄVLE
Tfn växel 026/18 00 35

Bra varor behöver inte vara dyra.

Kom in på EPA så får ni se!

EPA

GÄVLE - HOFORS - LJUSDAL

LEDANDE HERRAFFÄR i konfektion och ekipering

HOLMGRENS KLÄDER AB

— för herrar och juniorer med anspråk

Skolgatan 9, HOFORS

Telefon 203 42
Bostad 204 29

Hotell Bergsmannen Hofors

Tel. 0290/230 10

Gästriklands modernaste hotell, 40 rum med bad eller dusch.

— Förstklassig restaurant i trivsam miljö —

— Konferenssal med utrustning för upp till 75 personer —

— Gillestuga — Barservering —

Westlings Cykel- & Sportaffär

Hantverkargatan 26 — Telefon 201 55

CYKLAR — MOPEDER — SPORT — FISKE

Allt som tillhör cykelbranschen

Reparationer och vinterförvaring av cyklar,
vallning av skidor och slipning av rörskridskor

FISKE och SPORTARTIKLAR

AB PERFORERAD PLÅT

STORVIK

812 00 STORVIK · TELEFON 0290/111 90

TELEGRAM: PERFORERADPLÅT

NÄR NI KÖPER TV

TÄNK PÅ KVALITÉ — GOD BILD — LJUD

OCH FÖRETAGET BAKOM FÖRSÄLJNINGEN

Allt i antenner och tillbehör

JOURHAVANDE SERVICE

JONSSONS Radio & TV

SMÅLANDSGAT. 5 • TEL. AFFÄREN 220 10 • BOST. 221 42

EPES Kemiska Tvätt

KEMISK TVÄTT — PRESSNING

FÄRGNING — REPARATIONER

Sandviken
Fabriken: Barrsätravägen 58. Tel. 25 45 84
Butiken: Barrsätravägen 58. Tel. 25 72 72

Hofors
Butiken: Centralgatan 3. Tel. 211 08

Gästriklands största och modernaste anläggning för kemisk tvätt garanterar bästa och snabbaste utförande.

Medlem av Sveriges Tvätteriförbund

OA:s Glasmästeri

Olle Andersson Ställaregatan 8, HOFORS Tel. 0290/222 03

BILGLAS · BYGGNADSGLAS · BLÄSTRINGAR
BLYINFATTNINGAR · INRAMNINGAR
och övrigt i branschen

Gå till fackmannen
— gå till BERGS

MÅLERIFIRMA och FÄRGHANDEL

Ö. Parkgatan 21

Telefoner: Affären 201 17, Målerifirman 204 17

ALLT **FLER** OCH **FLER** OCH **FLER**

KÖPER SINA **MÖBLER**

HOS *Tigréns*

Storgatan 20 HOFORS Tel. 203 38, 208 50

NI HAR BARA ETT PAR FÖTTER —
VAR RÄDD OM DOM!

Hälsningar SKO - PETTERSSON

HOFORS

Centralgatan 9 — Telefon 201 05

Tur och returbiljett är inte alltid billigast

Brukar ni åka samma sträcka ofta?
Eller är ni några stycken
som åker samma sträcka då och då?

Då skall ni köpa ett häfte biljetter.

Köper ni tio biljetter på en gång, så får ni 10 % rabatt på priset för 5 tur och returresor.

Om ni köper 50 biljetter på en gång, så kan ni få upp till 35 % rabatt. Men då måste resorna vara minst 15 mil.

Biljetterna är inte personliga. Vem som helst får använda dem.

Ni kan dela ut dem i familj,
eller använda dem i företaget.

SJ

Bocken 1971 (1970/71)
Dokumentet är skannat med upplösningen 300 pixlar/tum (120 pixlar/cm) och direkt överfört till filformatet PDF (Ver 6.0 eller senare). Arbete har utförts av Ulf Holmberg 2009-02-22.